

Onderzoek kindermisbruik **2**

Norbert George verliest zaak **3**

Prevenshon op zoek naar geld **5**

Chili krijgt nieuwe grondwet **26**

EXTRA!

AD WIKÈNT

Karin Basilio heeft na zeven maanden Gent verlaten. De dichteres reist door Europa en doet daarvan verslag voor het Antilliaans Dagblad. In AD Wikènt beschrijft zij haar verblijf aan de Costa Brava en deelt ze met de lezer een aanzet tot een gedicht hierover. De middenpagina's van de wekelijkse bijlage zijn bestemd voor de natuur van Bonaire. Michelle da Costa Gomez neemt ons niet mee naar de onderwereld van het eiland, maar laat ons zien dat er ook mooie vogels te ontdekken zijn. En in Mangazina di Rei in Rincon kan de bezoeker kennismaken met de authentieke Bonairiaanse sfeer en cultuur.

VANDAAG 36 PAGINA'S

CURAÇAO	2-12
OPINIE	8
ECONOMIE	9
AD WIKÈNT	13-24
ARUBA/REGIO	25-26
NEDERLAND	27-29
INTERNATIONAAL	30-31
BONAIRE	32-33
SPORT	34-35
SERVICE/RTV	8-28

'Staten leugenachtig'

Van een onzer verslaggevers

WILLEMSTAD - Dat de minister van Bestuur, Planning en Dienstverlening (BPD) een voorschot neemt in de begroting op een nog niet aangenomen salariswet, is een normale zaak.

Dat is de reactie van minister Etienne van der Horst van BPD op de kritiek deze week in de centrale commissievergadering van de Staten op het schrappen van de automatische salarisverhoging voor ambtenaren. Dat Statenleden, waaronder ook coalitieleden, stellen niet op de hoogte te zijn van de convenanten en ook dat zij niet geweten hebben wat met de vakbonden besproken is noemt Van der Horst leugenachtig.

„In 2013 ben ik met de voorstellen naar de samenwerkende partijen gegaan. Dit is een overleg van de coalitiepartners. Daarna ben ik in overleg getreden met de bonden en heb daar overeenstemming bereikt. De zes convenanten heb ik vervolgens in november 2014 bij de behandeling van de begroting 2015 aan alle Statenleden overhandigd en toegelicht met een PowerPointpresentatie. Daarvoor heb ik ook gedaan in de vaste commissievergadering van de Staten waarin zowel leden van de coalitie als oppositie zitten. Daar was onder

Van der Horst: Geen salariswet, dan elders snijden

andere ook Armin Konket (PAR) aanwezig, die nu in de centrale commissievergadering stelt dat ik mijn koffers maar moet pakken omdat iedereen voor een voldongen feit is gesteld. Dat is dus pertinent niet waar.” Van der Horst legt uit: „De begroting is een

beleidsdocument waarin de beleidsvoornemens van de regering verwerkt en omgezet worden in cijfers. De begroting kan op sommige punten pas definitief zijn als er een akkoord is in de Staten. Mochten de Staten uiteindelijk deze wet niet aannemen, dan

betekent dit dat er elders geschrapt moet worden in de begroting om deze sluitende te maken.”

De salariswet betreft maar één onderdeel van een pakket van zes convenanten waarover de BPD-minister binnen het Centraal Georganiseerd Over-

leg in Ambtenarenzaken (CGOA) overeenstemming heeft bereikt. Bovendien gaat het om een wetsvoorstel dat maar voor één jaar geldig is, namelijk over het niet uitbetalen van de loontrede in 2016.

Op pagina 6
Loontreden bij wet vastgelegd

Politie krijgt sleutel bureau Otrobanda

Het nieuwe politiebureau aan het Molenplein in Otrobanda is klaar. Gisteren kreeg korpschef Mauricio Sambo (rechts) de sleutel overhandigd, zodat de agenten en het personeel er officieel hun intrek kunnen nemen. Het bureau bestaat uit twee gebouwen met in totaal 650 vierkante meter vloeroppervlak. De oplevering van het bureau is ongeveer een half jaar later dan oorspronkelijk gepland was.

FOTO'S JEU OLIMPIO

Van een onzer verslaggevers

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG - Gouverneur Eugene Holiday van Sint Maarten heeft drie rechters van het Gemeenschappelijk Hof gevraagd om naar de politieke situatie te kijken. Dat kondigde hij gisteravond aan in een uitvoerig persbericht over de politieke ontwikkelingen. De rechters is gevraagd om binnen een week advies

uit te brengen over de stappen die hij moet zetten.

Holiday schetst de impasse die is ontstaan sinds de Staten op 30 september een motie van wantrouwen aannam tegen het kabinet van premier Marcel Gumbs. Er zijn drie feiten die een rol spelen, aldus de gouverneur. „De nieu-

were meerderheid in het parlement vormt een basis voor een nieuwe regering, de ministers hebben hun posities nog niet ter beschikking gesteld zoals in artikel 33, lid 2 van de Staatsregeling staat en de Raad van Ministers heeft op basis van artikel 59 een ontwerp-landsverordening gestuurd om het par-

lement te ontbinden en nieuwe verkiezingen uit te schrijven.”

Beide partijen blijven op hun standpunt staan: „Deze politieke situatie is reden voor bezorgdheid.” In zo'n situatie is het niet aan de gouverneur om de politieke koers te bepalen, aldus Holiday. Om een afgewogen beslissing te

kunnen nemen heeft hij de onafhankelijke rechters gevraagd naar de situatie te kijken in het licht van de artikelen 33 en 59 van de Staatsregeling.

Holiday benadrukt dat er een oplossing moet komen die recht doet aan de staatsregeling. Beide partijen, het kabinet en de Staten, zijn op de hoogte

gesteld dat de gouverneur zijn beslissing zal nemen na ontvangst van het oordeel van de rechters. Holiday doet een beroep op iedereen om het algemeen belang voorop te stellen 'in het belang van een sterker Sint Maarten'. „De constitutionele democratie moet beschermd worden.”

Op pagina 4
'Ingrijpen voorbarig en onbehouwen'

Holiday vraagt oordeel rechters

Curaçao

Onderzoek misbruik Kinderoorden

Door Anneke Polak

WILLEMSTAD - Vijf jongens van Kinderoorden Brakkeput hebben aangifte gedaan van seksueel misbruik door twee begeleiders van het internaat. Drie jongens zijn jonger dan vijftien jaar, de andere twee zijn achttien jaar of ouder.

Dat bevestigt vicevoorzitter Monte Horsford van Kinderoorden Brakkeput. Hoewel het onderzoek nog loopt, is één begeleider al ontslagen. In maart dit jaar kwamen de eerste aangiftes binnen tegen begeleider Mayron Maduro, die met zijn stichting Un Bon Hoben samenwerkte met het internaat.

„Het Openbaar Ministerie is toen een onderzoek gestart, maar dat hebben wij niet afgewacht en zijn dienstbetrekking is per direct beëindigd”, zegt de vicevoorzitter van het internaat.

De andere begeleider, K. Vrutaal, die tevens chauffeur is bij het internaat, is half september geschorst nadat de overkoepelende organisatie Aliansa met een brandbrief aan de bel trok. „We hebben hem meteen de toegang tot het terrein ontzegd en hem geschorst in afwachting van het onderzoek. Ik vind het wel schandalig dat wij als instelling geen enkele aangifte schriftelijk hebben kunnen inzien”, zegt Horsford.

De brandbrief van Aliansa - die op 8 september naar het OM, de politie, minister van Justitie Nelson Navarro en minister van Sociale Ontwikkeling Ruthmilda Larmonie-Cecilia is gestuurd - is opgesteld door vier stichtingen: Bos di Hubentut, Nos Te'i Pa Otro, Dedima en Muhé Uniformá, Arma (MUA). „Het spijt Aliansa heel erg om te horen dat de zaak van Maduro al sinds 2010 bekend is bij politie en Justitie - er is aangifte gedaan van strafbare feiten - zonder dat door politie en OM onderzoek naar deze strafbare feiten is ingesteld”, zo staat in de brief.

Woordvoerder van het Open-

baar Ministerie Norman Serphos laat weten dat er twee onderzoeken gaande zijn na de aangiftes bij Kinderoorden Brakkeput. Om hoeveel aangiftes het gaat kan hij niet zeggen. „Beide onderzoeken lopen nog. Over ontucht met minderjarigen praten wij nooit.” Aliansa wil dat de onderzoeken zo snel mogelijk worden gehouden zodat bij het internaat stappen genomen kunnen worden om de veiligheid van de jongeren te garanderen. „Doordat tot op heden deze onderzoeken niet zijn gestart, heeft dit zware lichamelijke en emotionele consequenties voor het betreffende slachtoffer en mogelijke andere slachtoffers in Kinderoorden Brakkeput”, zo schrijft Aliansa. Daarbij verwijzen de stichtingen naar een aangifte van 7 mei dit jaar door een jongen in verband met seksueel misbruik door de twee begeleiders. „De veiligheid en de rechten van de minderjarige kinderen binnen Kinderoorden Brakkeput zijn hierdoor niet gegarandeerd.” Horsford laat weten dat de jongeren worden begeleid zodat zij normaal mee kunnen doen met de andere kinderen.

„We zijn extra alert en bij ieder verdacht voorval moeten begeleiders meteen aan de bel trekken.” Toch geeft de vicevoorzitter aan niet geschrokken te zijn van de aangiftes. „Ik zit al lang in de wereld van de opvang van kinderen, dit is een probleem waar internaten regelmatig mee te maken hebben. Daarom moet je het ook continu in de gaten houden.”

Caribischnetwerk.ntr.nl

Quant wint zaak Bunting

Van een onzer verslaggevers

KINGSTON/WILLEMSTAD - Curaçaoënaar Shurendy Quant heeft geen 24.000 gulden te betalen om door te gaan met de civiele procedure tegen de Justitieminister van Jamaica Peter Bunting. Dat heeft het Hof van Jamaica onlangs besloten. Quant werd in 2013 op onrechtmatige gronden door de politie in Jamaica op het

vliegtuig naar Curaçao gezet. Bij aankomst op Hato werd hij aangehouden en vrijwel onmiddellijk uitgeleverd aan Nederland. Daar werd hij vorig jaar vrijgesproken. Het OM eiste in januari 15 jaar cel tegen het vermeende kopstuk van een drugsbende die via Schiphol vanaf de Antillen coke naar Nederland smokkelde.

Akkoord van 30 miljoen voor Sehós

Het akkoord voor de lening van 30 miljoen gulden voor het Sint Elisabeth Hospitaal (Sehós) is getekend. Hiermee kan het ziekenhuis de periode overbruggen tot het Hospital Nobo Otrobanda klaar is. Zoals deze krant gisteren al meldde, heeft het lang geduurd voor de regering het geld beschikbaar stelde. Dat zal nu in fases worden uitgekeerd. Op de foto premier en minister van Gezondheid Ben Whiteman, minister van Financiën José Jardim en financieel directeur Henri Gerrits van het Sehós na de ondertekening van de documenten.

FOTO JEU OLIMPIO

Advertentie

Verder kijken dan de juridische vraag alleen

Ik zocht de uitdaging om mijn brede sociaal maatschappelijke betrokkenheid te kunnen inzetten in de advocatuur. Bij VanEps Kunneman VanDoorne vond ik die uitdaging! Dit kantoor adviseert cliënten met op maat gesheden advies, met oog voor hun maatschappelijke, culturele en commerciële belangen

Brenda Stuart rondde zowel een rechtenstudie als een studie Maatschappelijk Werk en Dienstverlening af. Ze was met nevenfuncties als bijlesdocent Europees Recht en redacteur bij een online community voor juridische professionals bijzonder actief op sociaal maatschappelijk gebied. Bij haar cliënten is Brenda net zo betrokken en we zijn dan ook blij om haar tot ons team te mogen rekenen!

www.ekvandoorne.com
www.doingbusinessdutchcaribbean.com

VanEps Kunneman VanDoorne

Lawyers in Business | Aruba | Bonaire | Curaçao | St. Maarten | Amsterdam

POLITIEBONDEN IN DE CLINCH

Kwart leeft in armoede

Van een onzer verslaggevers

WILLEMSTAD - Een kwart van de Curaçaose bevolking leeft onder de armoedegrens van 1.235 gulden per eenpersoonshuishouden. In 2001 was dat nog een derde en in 1992 ruim 36 procent. Armoede is daarmee volgens het ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW) een aanhoudend vraagstuk.

Het is vandaag internationale Dag voor de Uitbanning van Armoede. Het thema van dit jaar is 'bouwen aan een duurzame toekomst: gezamenlijke armoede en discriminatie beëindigen'. Minister Ruthmilda Larmonie-Cecilia van SOAW: „In mijn op structurele duurzaamheid georiënteerd sociale ontwikkelingsbeleid wordt niemand mensonwaardig in de steek gelaten.”

Volgens de minister is het een politiek-bestuurlijke morele plicht om ervoor te zorgen dat mensen in extreme armoede niet langer gedwongen zijn om te worden om te werken voor de laagste lonen of in de meest moeilijke omstandigheden, waar er noch zekerheid op werk noch sociale bescherming is.

Er wordt door SOAW gesteld dat de volledige participatie van mensen die dagelijks de 'mensonterende armoede' moeten zien te overleven het middelpunt dient te zijn van een solidair verantwoord sociaaleconomisch beleid.

George verliest zaak Land

Van een onzer verslaggevers
WILLEMSTAD - Het Gerecht in Ambtenarenzaken heeft gisteren geoordeeld dat de beschikking die Norbert George kreeg voor een functie binnen het ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW) niet als arbeidsovereenkomst gezien kan worden.

raal. Want dit gebeurde zonder dat het Land hem daarbij heeft voorzien van arbeidsovereenkomsten of Landsbesluiten die ten grondslag liggen aan die aanstellingen. Dat de minister, en dus niet de Raad van Ministers, hem uiteindelijk een werkgeversverklaring verstrekt is ook niet geldig. Want, zo blijkt, deze verklaring is alleen afgegeven om aangenomen te kunnen worden bij een onderwijsinstituut in Nederland om zo te kunnen voldoen aan een studieopdracht.

In zijn pleidooi voerde George onder andere aan dat hij van 1 januari 2012 tot november 2014 vanuit huis werkzaamheden verrichtte ten behoeve van het Land, waarbij hij ook tot november 2014 salaris ontving van het Land. Op 4 juni 2012 heeft het Land George verplicht een studieopdracht uit te voeren. In dat verband heeft de minister George op 6 juni 2013 een werkgeversverklaring verstrekt waarin staat dat George vanaf 1 januari 2012 in vaste dienst is van de overheid, aldus George. Hij eiste ook een rectificatie in de lokale pers waarin de regering verklaart dat het niet waar is dat hij al jaren niet-actief thuis zit, salaris opstrijkt en hier geen werkzaamheden en prestaties tegenover heeft laten staan. Dit zou zijn goede naam hebben aangetast en zijn kansen op de arbeidsmarkt hebben verkleind. Hij eiste hiervoor bovendien een schadevergoeding

van 10.000 gulden. George eiste terugbetaling van de studiekosten van ruim 24.000 gulden. verder het doorbetalen van zijn pensioenpremie en de

Advertentie

Goodnight

KLM's World Business
Class with full flat beds...
sweet dreams!

as from
ANG 3849,-

KLM
Royal Dutch Airlines
Journeys of Inspiration

Curaçao

‘Ingrijpen voorbarig en onbehouden’

Van onze correspondent

DEN HAAG/PHILIPSBURG - Oud-hoogleraar parlementaire geschiedenis Joop van den Berg hekelt in een gisteren op www.parlement.com gepubliceerde column het optreden - via de Rijksministerraad - van de Nederlandse regering jegens de landen in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

De staatsrechtgeleerde betitelt de aanwijzing aan Aruba (begroting) en de Algemene Maatregel van Rijksbestuur tegen Sint Maarten (integriteitskamer) als ‘voorbarig en onbehouden

interventies’ om er aan toe te voegen: „Omgekeerd gebeurde er weer niets vanuit Nederland toen het land Curaçao een weinig bekwame en integere Gevolmachtigde minister naar Nederland stuurde.”

Van den Berg gaat in zijn column ‘Vijf jaar na 10-10-10’ ook in op de betrokkenheid van vicepresident Piet Hein Donner van de Raad van State, die vorige week in Philipsburg verbleef, bij de jongste regeringscrisis op Sint Maarten.

Hij spreekt van een dreigende ‘constitutionele crisis’ omdat gouverneur Eugene Holiday voorsnog het landsbesluit tot ontbinding van de Staten (‘een op zichzelf terecht besluit’) niet heeft getekend. „Merkwaardig is de intensieve bemoeienis van de vicepresident van de Raad van State. Ernstiger is dat die een oplossing van het probleem in de weg staat.”

De betrokkenheid van Donner heeft ook in Den Haag vragen opgeroepen. Zo wijst Tweede Kamerlid Ronald van Raak er op dat niet uit te sluiten is dat de Raad van State op enig moment officieel om advies wordt gevraagd om de al ruim twee weken durende patstelling op Sint Maarten te doorbreken. Door het optreden van Donner staat de objectiviteit van de Raad ter discussie, aldus Van Raak.

Op pagina 12
Vijf jaar na 10-10-10

Landsbesluit was kwijt

Naar nu pas blijkt heeft gouverneur Eugene Holiday het landsbesluit tot ontbinding van de Staten teruggestuurd naar het kabinet. Dat meldde *The Daily Herald* gisteren. Holiday maakte enkele kanttekeningen bij het ontwerpbesluit en heeft het kabinet Gumbs op 5 oktober gevraagd aanpassingen te maken. Premier Gumbs kwam daar pas deze week achter bij een ontmoeting met de gouverneur. Toen het teruggestuurde landsbesluit was opgespoord heeft Gumbs het aangevuld met een tijdsplan naar de verkiezingen. Het is nu weer naar gouverneur Holiday gestuurd. Gumbs zegt tegen de krant erop te vertrouwen dat het besluit nu wordt getekend, zodat er op 8 december verkiezingen kunnen worden gehouden.

Advertentie

Nieuwe traditie: alumni night

De University of Curaçao (UoC) heeft gisteren de eerste bijeenkomst voor oud-studenten gehouden. De zogenaamde alumni kregen een gezellige avond met onder andere muziek. Tegelijk konden oude bekenden met elkaar bijpraten. Het was volgens de UoC de ‘eerste jaarlijkse alumni-avond’, waarmee de universiteit aangeeft er een jaarlijkse traditie van te willen maken.

FOTO JEU OLIMPIO

Van een onzer verslaggevers

WILLEMSTAD – Net als gouverneur Eugene Holiday van Sint Maarten veranderde ook zijn adviseur Arjen van Rijn van kamp in twee bijna dezelfde situaties. Tijdens de crisis rond het kabinet Schotte in 2012 vond Van Rijn het terecht dat de Staten van Curaçao de regering tot aftreden dwong. Statenvoorzitter Ivar Asjes weigerde destijds een vergadering bijeen te roepen waarin het kabinet naar huis zou worden gestuurd.

Gisteren berichtte deze krant over een brief uit 2013 van gouverneur Holiday, toen hij in een

Van Rijn in 2012 aan kant Staten

gelijksortige crisis als nu vond dat de Staten moest worden ontbonden. Nu dringt hij aan op de vorming van een nieuw kabinet door de nieuwe meerderheid in de Staten, terwijl hij het landsbesluit voor ontbinding van het parlement nog niet heeft getekend.

Van Rijn verdedigde in een artikel in het Nederlandse Ju-

ristenblad van december 2012 dat de regering het recht heeft om de Staten te ontbinden, net zoals hij dat nu in de crisis op Sint Maarten heeft geadviseerd. Maar hij schreef ook dat de wil van de meerderheid in de Staten leidend moet zijn en dat het zittende kabinet plaats moet maken voor een nieuw interim-kabinet, dat kan regeren tot de nieuwe verkiezingen zijn gehouden. „Een parlement behoudt voor én na de val van een kabinet het volle rechtstreekse mandaat van de kiezers. Het parlement heeft in een democratie de hoogste macht.”

Advertentie

Refinery Operations & Maintenance Job openings

Global Energy voert projecten uit en ondersteund opdrachtgevers op locatie in Olie & Gas, Refinery en Petrochemicals, Power Plants industrie. Wij zoeken voor onze commissioning & startup projecten in Nederland / België / Suriname / Kuwait / Saudi Arabie / Vietnam (contract) hire operations en maintenance staff:

Global Energy is a services provider executing project services and support at client location in Oil & Gas, Refinery, Petrochemicals, Power Plant industry. We are expanding our project teams and are looking for following project locations: Suriname / Saudi Arabia / Vietnam / Netherlands and Belgium. Contracts will be contract hire basis.

Commissioning Startup Operations Refinery (contract hire jobs)

- **Superintendent** Process Operations Refinery (Job code A101)
- **Shift Supervisor** / Shift Lead Refinery Units MHC, ARDS, FCCU Operations (Job code A102)
- **DCS Panel Operator** - Hydrocracker, Hydrogen, CDU, FCCU (Job code A103)
- **Senior Field Operator** – Refinery / Power & Utilities (Job code A104)
- **TA Operator** - Turnaround Operator voorbereiding shutdowns (Job code A105)

Maintenance Refinery (contract hire jobs)

- **DCS Control Engineer** Honeywell Experion (Job code B101)
- **Field Engineer** Electrical & Instrumentation Maintenance (Job code B102)
- **Field Instrumentation Technician** (Field Maintenance) (Job code B103)
- **Mechanical Rotating Engineer** (Maintenance) (Job code B104)
- **Maintenance Engineer** (prepare the shutdown Job preparation, planning) (Job code B105)

Uw reactie sollicitatie met CV en onder vermelding van uw beschikbaarheid naar:
Please send your application with CV quoting your availability to:

E-mail: recruitment@global-energy.nl

Global Energy Services BV

Dr. Kuyperstraat 14
2514 BB Den Haag
The Netherlands
Tel 00 31 (0)70 311 8090
Fax 00 31 (0)70 311 8089
www.global-energy.nl

OPINIEPEILING

NIET ELKE LEIDER IS
EEN MANAGER!

PRAAT MEE OP:

TICKETS VIA SHARE2UPLIFT.ORG

Prevenshon op zoek naar fondsen

Voortbestaan stichting kankerpreventie nog steeds onzeker

Van een onzer verslaggevers

WILLEMSTAD - Nu een beslissing van de overheid over een aanvullende subsidie voor Fundashon Prevenshon op zich laat wachten, gaat de stichting op zoek naar fondsen om in ieder geval de eerste maanden van 2016 te kunnen overbruggen.

Van stoppen wil directeur Louise Elstak niet horen. „De continuïteit waarborgen, dat is het belangrijkste.” Fundashon Prevenshon controleert maandelijks 800 vrouwen preventief op de mogelijke aanwezigheid van borstkanker. Het voortbestaan van het preventiecentrum komt in gevaar omdat de overheid slechts 600.000 gulden van de benodigde 1,9 miljoen op de begroting van 2016 wil vrijmaken. Het instituut werd in 2010 opgericht op initiatief van bankier Lio Capriles en oncoloog Bob Pinedo en draaide de afgelopen vijf jaar met de finan-

ciële steun van particulieren uit Curaçao en Nederland. Toenmalig gedeputeerde Humphrey Davelaar (PNP) van Gezondheidszorg zegde toe dat de overheid het instituut op den duur over zou nemen. Maar net op het moment dat de organisatie op volle toeren draait en donateurs afhaken, kan minister Ben Whitman (PS) van Gezondheid, Milieu en Natuur geen garanties geven over extra financiële steun.

De donateurs hebben Fundashon Prevenshon vijf jaar lang gesteund, maar nu de organisatie op de rit staat, trekken zij zich

terug. „De situatie is precair”, zegt Elstak. „Bevolkingsonderzoek is de verantwoordelijkheid van de overheid. Dat is ook de mening van de minister. Het probleem is dat er meer instanties zijn die in nood verkeren. De minister heeft laten weten één beslissing te willen nemen die alle entiteiten betreft. Dat respecteren wij. Maar daar kunnen we niet op wachten. We moeten zorgen voor de continuïteit van onze werkzaamheden.” De afgelopen vijf jaar zijn meer dan 25.000 vrouwen gescreend op borstkanker. Het centrum staat in de startblokken om met

Prevenshon aan de Klipstraat in Otrobanda.

FOTO ARCHIEF

preventief onderzoek naar baarmoederhalskanker te beginnen. „Nee, van stoppen wil ik niet horen. Het kan gewoon niet”, zegt Elstak die er alle vertrouwen in heeft dat alles uiteindelijk goed komt.

Statenlid Omayra Leeflang (Un Kòrsou Hustu) heeft samen met de partijen PAR en MAN een openbare vergadering aangevraagd over de problemen in de gezondheidszorg. Die verga-

dering moet binnen twee weken worden uitgeschreven. „Dan zal ik de minister specifiek vragen stellen over Fundashon Prevenshon”, zei Leeflang gisteren tegen deze krant. Leeflang vindt dat de overheid de resterende 1,3 miljoen gulden in 2016 moet financieren en dat de subsidie voor Fundashon Prevenshon in de toekomst structureel op de begroting van Curaçao moet komen.

Advertentie

BMW EFFICIENT DYNAMICS. LESS FUEL. MORE PERFORMANCE.

Ultimate Automobiles
www.bmw.cw

The Ultimate Driving Machine

THE ALL-NEW BMW X1.
SAVE THE DATE.
OCTOBER 24TH, 2015.

Please join Ultimate Automobiles as we reveal the all-new BMW X1 by visiting our showroom.

Ultimate Automobiles N.V.

Kaya Tula 44 (Seri' Domi)

Curaçao

Phone: (+599 9)-462-6100 Ext. 201

E-mail: sales@ultimateautomobiles.com

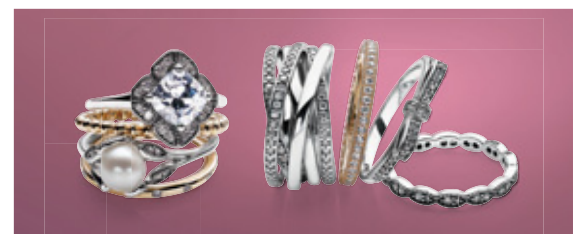
Advertentie

OCTOBER 1-25

FREE RING

WITH PURCHASE OF ANY TWO PANDORA RINGS*

FREE RING MUST BE OF EQUAL OR LESSER VALUE

PANDORA®

PANDORA™ STORE

GOMEZPLEIN 3-4, PUNDA, WILLEMSTAD, CURAÇAO
5999.465.4774 • PANDORA.CUR@BOOLCHAND.COM

BOOLCHAND'S
SINCE 1981

BREEDSTRAT 50, PUNDA, WILLEMSTAD, CURAÇAO
5999.461.6233 • BOOLCHAND.CUR@BOOLCHAND.COM

Facebook /PANDORACURACAO @PANDORAPUNDA

*In Store Only. Valid only at participating retailers. Void where prohibited. Not valid with prior purchase. While supplies last.

Antillianen aan kop als wanbetaler

Van onze correspondent

DEN HAAG - Bijna 17.000 in Nederland wonende Antillianen staan te boek als wanbetaler omdat zij een achterstand van meer dan een half jaar hebben met het betalen van de maandelijkse premie voor de zorgverzekering. In 2010 waren dat er nog 12.810.

In procenten uitgedrukt komt dat neer op 15,2 procent van de totale Caribisch Nederlandse gemeenschap oftewel: één op de zeven staat flink in het krijt. Dat is drie keer zo veel als het landelijk gemiddelde onder de groep allochtonen en bijna zeven keer meer dan het totaal landelijk gemiddelde.

Na de Antillianen (van wie de meesten afkomstig zijn uit Cu-

raçao) volgen de Surinamers met 9,5 procent.

Verreweg de meeste wanbetalers onder de Caribische Nederlanders behoren tot de leeftijdscategorie van 18 tot 35 jaar: 17,9 procent.

Deze cijfers zijn afkomstig uit een gisteren door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gepubliceerd onderzoek. Daaruit blijkt dat het aantal wanbeta-

lers in vijf jaar is toegenomen met 22 procent tot 298.000. Jongeren, mannen, mensen met lage inkomens, ontvangers van een uitkering, alleenstaande ouders en allochtonen zijn vaker wanbetaler dan gemiddeld.

Ook bij het niet nakomen van de aflossingsverplichtingen bij een studietoelening voeren Antillianen in Nederland de statistieken aan.

Loontreden bij wet vastgelegd

heeft iemand uitermate goed gepresteerd dan kan het salaris misschien wel met 3 procent toenemen.

De inhoud van de relatie tussen prestatie en de beloningsstructuur moet nog invulling krijgen. Streefdatum was dat hier een inhoudelijk akkoord over zou zijn op 1 oktober van dit jaar. Dit is echter niet gelukt, maar we hebben nog heel 2016 om hierover een overeenkomst te bereiken.

De beloning op basis van prestatie gaat pas per 1 januari 2017 in en wordt ook gebaseerd op de prestatie in 2016." De minister wijst erop dat op eilandniveau vóór 10 oktober 2016 de salarissen van ambtenaren al verbonden waren aan een beoor-

deling. Na de staatkundige ontmanteling zijn de Landswetten voor een groot deel overgenomen en is dit weer komen te vervallen.

Op de vraag in de Staten hoe de opbrengst van 4,2 miljoen gulden in 2016 zich verhoudt tot een bedrag van 50 miljoen dat in de begroting wordt opgevoerd, antwoordt Van der Horst dat 50 miljoen gulden hoort bij het hele pakket van zes convenanten. De loontredemaatregel levert op zichzelf 4,2 miljoen gulden op.

Ten aanzien van mogelijke discriminatie in de loontredewet stelt de minister dat deze wet alleen van toepassing is op ambtenaren die vallen onder de Landsverordening materieel ambtenarenrecht (LMA). Ministers en Statenleden die een vast salaris kennen, vallen hier niet onder. „Het is dus mogelijk dat om deze reden ook leden van het Openbaar Ministerie (OM) hier niet onder vallen”, aldus de minister.

Advertentie

Zesde HR Network Curaçao event

“Change Management”

Vrijdag 20 november 2015

Keynote speaker: Dr. Miguel Goede

Locatie: Avila Hotel

Prijs: Nafl. 325,- p/p

Bij aanmelding en betaling vóór 1 november aanstaande Nafl. 295,-.

Aanmelden: Tot 16 november aanstaande via

hnetworkcuracao@gmail.com o.v.v. HR Network Curaçao event 2015

Doelgroep: HR Professionals en andere geïnteresseerden

Voor informatie en/of vragen mail naar hnetworkcuracao@gmail.com

Producten beveiligingsbranche

Verzekeraar Ennia hield gisteren voor de derde keer Prevent Now! Op dit seminar deelden beveiligingsexperts hun kennis en ervaring met vakgenoten, bedrijven en particulieren. Centraal stond dit jaar de verkeersveiligheid en rampenbestrijding. In de middag waren er workshops en demonstreerden bedrijven hun producten.

FOTO JEU OLIMPIO

Advertentie

betonbouw

Overtollig materieel TE KOOP

- 40ft. container f. 2.500,--
- 20ft. container (slecht) f. 700,--
- Waterbak (staal) 1x2,4x3 meter f. 850,--
- Diverse (opknop) generatoren va. f. 500,--
- Compressors va. f. 1.000,--
- CASE Loader f. 35.000,--
- P+H S35 + Grove RT630 hijskranen va. f. 69.000,--
- Ruwterrein Manitou forklift 5ton Naf. 24.500,--
- Info: tel. 461 1293 (kantooruren)

Advertentie

EXECUTORIALE VERKOOP

Op donderdag 22 oktober 2015, des morgens om 10.00 uur zal, ten overstaan van notaris mr A.M.P. Eshuis, of diens waarnemer, te zijnen kantore aan de Rooi Catootjeweg 1 op Curaçao, krachtens artikelen 3:254 juncto 3:268 van het Burgerlijk Wetboek in het openbaar worden verkocht, eerst bij opbod en vervolgens bij afmijning:

een perceel grond, gelegen in het Derde District van Curaçao, bekend als kavel nummer 36, deel uitmakende van het verkavelingsplan "CERU WEA IAWA", ter grootte van eenduizend twintig vierkante meter (1.020 m²), nader omschreven in meetbrief nummer 837 van twaalf december negentienhonderd vier en tachtig, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Cas Abao 36.

De veilingvoorwaarden liggen vanaf acht (8) dagen voor de veiling ter inzage ten voornoemde kantore. Deze voorwaarden houden onder meer in de bepaling dat van iedere bieder gevorderd kan worden dat hij, ter nakoming van zijn bod en verdere verplichtingen, een bankgarantie of andere zekerheid stelt. De executant behoudt zich het recht voor de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting daarvoor de reden(en) te noemen.

Een ieder kan tot veertien (14) dagen vóór de veiling een schriftelijk bod, tot het op grond van art. 3:268 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek onderhands verkopen van bovenvermelde onroerende zaak, bij de ondergetekende notaris uitbrengen.

NOTARISKANTOOR ESHUIS
Rooi Catootjeweg 1
Alhier.
Telefoon: 736-5222 – Fax: 736- 5223
e-mail: eshuis@notaris-eshuis.com

Het minimum bod dat door de executant verlangd wordt bedraagt Naf 625.000,00.

Advertentie

Ten gelegenheid van haar 40ste jubileum, organiseert de Fundashon pa Konsumidó:

SEMINAR

Algemene Voorwaarden en Koop

Voor ondernemers

Doel van dit seminar is om informatie te geven over de relatie tussen consumentenrechten en algemene voorwaarden en garantiebepalingen bij consumentenkoop. Ondernemers zullen een beter inzicht krijgen van wat wel en niet toegestaan is volgens onze Burgerlijke Wetboek. Gastspreker is mr. P. Klík, lector aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid University of Curaçao (UoC)

Datum : Donderdag, 22 oktober 2015
 Tijdstip : 18.30 - 22.00
 Locatie : Acoya Hotel, Dr. Hugenholtzweg z/n
 Entree : Gratis
 Voertaal : Engels

Aanmelding

Er is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar, dus gelieve zo snel mogelijk aan te melden via onze e-mail adres, info@fundashonpakonsumido.org of neem telefonisch contact op 462-6666. Laatste dag voor inschrijving is vrijdag 16 oktober 2015.

Advertentie

A tribute to
THE BEATLES
 by The Beatle Maniacs (FL, USA)

Saturday, October 24 - 7PM
New York / The Beach House

GENERAL TICKETS 25,-
 VIP TABLES 450,-
 includes a bottle & snacks,
 up to 4 persons

STAR LOUNGE 750,-
 includes two bottles & snacks,
 up to 6 persons

TICKETS:
 BRUNA, OMUNDO
 & THE BEACH HOUSE

MOËT & CHANDON
 CHAMPAGNE

Belvedere
 VODKA

Hennessy
 COGNAC

NEW AMSTERDAM

EWT
 EUROPE WEST INDIES
 TRADING COMPANY

InselAir
 Reaching Higher

Advertentie

Help onze neuzen dezelfde kant op!

cliniclowns.an

Ban Topa vervuiling Isla

Van onze redactie

WILLEMSTAD - De organisaties die in september de protestmars tegen de vervuiling van de Isla-raffinaderij organiseerden, houden vandaag een Ban Topa van 16.30 tot 18.30 uur. Er worden verschillende activiteiten georganiseerd. „Medische studenten van

de CMU gaan van iedereen die dat wil, zowel bij bewoners onder de rook, en ter vergelijking ook bij mensen die er niet wonen, tests uitvoeren om de gezondheid te kunnen analyseren. Dit omdat er nog geen enkel onderzoek naar gedaan is”, aldus de organisaties.

Zoekingen op 5 locaties in 'Colade'

Ongeregeldheden op toeristenbureau Sint Maarten

Van een onzer verslaggevers

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG - In het onderzoek 'Colade' zijn donderdag op Sint Maarten op vijf locaties huiszoekingen verricht. Dat laat het Openbaar Ministerie (OM) weten.

De huiszoekingen hebben te maken met een lopend strafrechtelijke onderzoek naar aanleiding van geconstateerde ongeregeldeheden bij het Sint Maartense toeristenbureau.

In het onderzoek 'Colade' zijn drie verdachten aangemerkt, R.L., F.A.A.B en E.F. Volgens nieuwssite St. Martin News Network gaat het om de directeur van Princess Juliana International Airport, Regina LaBega, oud-verslaggever Fabian Badejoe en Erica Fortuno. Er zijn geen aanhoudingen verricht.

Het OM doet over het onderzoek verder geen nadere mededelingen. De nieuwssite schrijft dat het waarschijnlijk gaat om een oud onderzoek, dat met de huiszoekingen in een stroomversnelling terecht is gekomen. Het zou gaan om een onderzoek naar de luchthavendirecteur en de eigenaren van DMC. DMC is het bedrijf van Badejoe en Fortuno en zou ingezet zijn om de marketing voor het toeristenbureau te doen.

Een aantal jaar geleden zouden rechercheurs op een bankrekening van DMC zijn gestuit, geregistreerd in Anguilla. Daar zouden grote bedragen op staan afkomstig van het New York Tourist Office. LaBega werd in verband met deze verdachte transacties al eens gevraagd naar het bureau te komen, maar daar gaf ze geen gehoor aan.

Haar advocaat, Cor Merx, laat tegenover SMN News weten dat hij niet op de hoogte was van de huiszoekingen.

Advertentie

KERSTMARKT BIJ LANDHUIS HABAAI

Zaterdag 14 november 2015
 van 6.00 tot 10.00 uur 's avonds

Maakt u kerstdecoraties of kadoartikelen?
 Schrijf dan in voor de avondkerstmarkt bij Landhuis Habaa!

Inschrijving open tot 7 november 2015

Voor meer informatie

Gallery Alma Blou telefoon 462-8996
galleriyalmablou@gmail.com

Advertentie

TE HUUR
PAND TE
PIETERMAAI
FUIKSTRAAT
TEL: 5658555

Advertentie

TE KOOP
 APPT. COMPLEX OP BONAIRE
 TE KAMINDA LAGOEN,
 TE ANTRIOL PARIBA.
 TERREIN 836M²
 MET 4 APPT. ELK 54M².
 GOEDE INVESTERING.
 VOOR INFO: (297) 592-9032

Curaçao/Opinie/Service

BIOSCOPIEN

www.thecinemas.an
Tel.: 435-5170

THE CINEMAS

15 - 21 OKTOBER

BRIDGE OF SPIES 2D

Nieuw deze week
Dagelijks: 18.30 21.30
Zat.- en zondagmatinee: 12.45 15.30

STEVE JOBS 2D

Nieuw deze week
Dagelijks: 17.15
Zat.- en zondagmatinee: 12.45 15.30

KNOCK KNOCK 2D

Dagelijks: 17.30 19.45 22.00
Zat.- en zondagmatinee: 15.15

THE MARTIAN MX4D

Dagelijks: 18.15 21.15

SICARIO 2D

Dagelijks: 18.15
Zat.- en zondagmatinee: 12.45

HOTEL TRANSYLVANIA 2 3D

Zat.- en zondagmatinee: 12.45 15.00

THE PERFECT GUY 2D

Dagelijks: 21.00
Late show vr.- en zaterdag: 23.15

HOTEL TRANSYLVANIA 2 MX4D

Zat.- en zondagmatinee: 13.45 16.00

THE WALK

Dagelijks: 20.00 3D
Late show vr.- en zaterdag: 22.30

www.themoviescuracao.com

24-uur hotline
Tel.: 465-1000

15 - 21 OKTOBER

GOOSEBUMPS

Nieuw deze week
Dagelijks: 17.15
Zat.- en zondagmatinee: 12.45 15.00

CRIMSON PEAK

Nieuw deze week
Dagelijks: 17.15 19.30 22.00
Zat.- en zondagmatinee: 12.45 15.15

PAN

Dagelijks: 17.45
Zat.- en zondagmatinee: 12.45 15.15

KNOCK KNOCK

Dagelijks: 19.45 22.15
Zat.- en zondagmatinee: 12.45 15.00

DE SNEEUWKONINGIN 2

Dagelijks: 16.45
Zat.- en zondagmatinee: 12.45 14.45

SICARIO

Dagelijks: 18.30 21.15

THE PERFECT GUY

Dagelijks: 19.15 21.30

HOTEL TRANSYLVANIA 2

Dagelijks: 17.00
Zat.- en zondagmatinee: 12.45 14.45

WAR ROOM

Laatste week
Dagelijks: 17.45 20.30

THE MARTIAN

Laatste week
Dagelijks: 20.15

IN MEMORIAM OSCAR STEBA

Juan Oscar Steba, beter bekend als Oscar Steba, is op 13 juli 1930 geboren op Curaçao. Hij is samen met zijn familie op Aruba komen wonen toen hij negen jaar oud was. Zijn vader, Arnulfo Steba, was een heel bekende musicus op Aruba, in het bijzonder in de wijk Dakota, waar de familie zich vestigde.

Oscar zelf is terug gegaan naar Curaçao om zijn studie te volgen bij het Internaat Scherpenheuvel (Skèrpènè). Daar heeft hij, gelijk veel andere musici uit de toenmalige Nederlandse Antillen, zijn eerste stappen gezet op muzikaal gebied. Hij is begonnen met het spelen van trompet en in een recordtijd van negen maanden beheerste hij het bespelen van dit instrument. Dit had als gevolg dat de dirigent van het Filharmonisch Orkest hem direct opnam in het orkest.

Op 18-jarige leeftijd keerde Oscar terug naar Aruba. Het eerste muziekensemble (conhunto) waarvan hij deel uitmaakte op Aruba was Caribbean Boys; dit vond plaats gedurende de periode 1949-1953.

Oscar speelde toen 'eerste trompet' en voerde samen met Edwin Zichem het leiderschap uit over de Caribbean Boys. Na Caribbean Boys hebben zij de muziekgroep Estrellas Rey de Copas opgericht. Een serieus, gedisciplineerd ensemble, dat

verschillende live optredens had bij Radio Voz di Aruba vanuit Club Watapana in de Wilhelm-inastraat. Ook verangenaamden zij feesten bij andere grote verenigingen in Aruba.

Voordat Estrellas Rey de Copas opgericht werd, heeft Oscar een tournee gemaakt naar San Juan, Puerto Rico, om deel te nemen aan een folkloristisch muziekfestival. Andere prominente musici afkomstig uit Aruba die dat tournee mede hebben gemaakt zijn Padu del Caribe (pianist), Edwin Zichem (zanger) en Harry Lake (trompettist). Zij hebben dit gedaan als deelnemer van een muziekgroep samen met Curaçaoese musici, onder wie Julian Coco (gitarist) en Alejandro Frans (zanger).

Na een tijdje is Estrellas Rey de Copas, Estrellas Lucky Strike geworden, dat ook een voortreffelijk muziekensemble was. Het laatste grote muziekensemble waarin Oscar heeft gespeeld, is Sensacion Musical een fantastisch ensemble. Hier kunnen wij spreken van de crème de la crème, een werkelijke sensatie. Oscar arrangeerde de muziek, was de muzikale leider en speelde 'eerste trompet' in dit ensemble.

Zijn collega-musici waren onder andere de trompettisten Arnold Beyde en Donny Pietersz, Eddy Bennett (pianist), Alberto Dollison (contrabas), Ebby Peterson (timbales), Artu-

ro Calmes (bongo) en Eddy Mackay (conga).

Oscar heeft ook samen gespeeld met de pianisten Raffy Hodge, Mario Bislick en Sonny Yearwood, die meegespeeld heeft met 'Sensacion Musical' in Suriname. In het begin van de jaren zeventig hebben de musici Sensacion Musical vrijwillig opgeheven. Sensacion Musical heeft nooit een plaat gemaakt, hetgeen erg jammer is, maar aan de andere kant heeft dit muziekensemble veel opnames op de bandrecorder.

Na deze gouden periode heeft Oscar in 1970 zijn intrede gedaan als professionele musicus. Samen met Sonny Yearwood heeft hij het ensemble Los Decanos del Ritmo opgericht. Na het ensemble Decanos is Oscar basgitaar gaan spelen in een groot orkest onder leiding van Fred Stamer, dat iedere avond grote shows in Aruba Sheraton Hotel begeleidde.

In het jaar 1975 is Oscar gehonoreerd als de eerste 'Music-man of the Year'. Zijn zoon Reno Steba, zelf een virtuoos bassist van wereldfaam, heeft zijn vader aangemoedigd piano te leren spelen en jawel, Oscar is ook pianist geworden.

Wegens zijn muzikale levensloop en zijn vele muzikale successen en mérites, is op 3 december 2006 door de Club Social Flor di Oriente, in samenwerking met de Caribbean University of Aruba (CUA), een hommage aan Oscar Steba in Aruba gebracht, waar hij te midden van zijn vele Arubaanse collega-musici en muzikale vrienden werd gelauwerd en gehonoreerd.

Velen weten het niet, maar Oscar was ook een goede bole-rozanger. Dit is de reden waarom Oscar Steba, Dakotero in hart en nieren, gecatalogiseerd kan worden als een musicus 'par excellence', als een rasechte veelzijdige musicus.

Dat hij in vrede moge rusten.

Dit 'In memoriam' is eerder als artikel geschreven en gepubliceerd in het Papiament door Ramon Todd Dandaré met de waardevolle medewerking van Ebby Peterson en Oscar Steba zelf, en vertaald in het Nederlands door Alwin Toppenberg, die het voorgelezen heeft bij de crematie van onze dierbare vriend Oscar Steba. Rotterdam, 16 oktober 2015.

CORRECTIE

Politiebonden

In de krant van gisteren is in het artikel op pagina 5 'Politievakbonden in de clinch' de naam van de politievakbond Nationale Algemene Politie Bond per abuis afgekort als NAPD. Dat moet natuurlijk zijn NAPB. Onze excuses.

HET WEER OP DE ANTILLEN

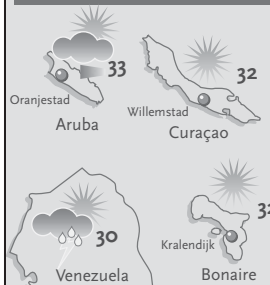
Verwachting voor vanmiddag 12 uur

windkracht 3 - 4 bft
golfhoogte 030 m

BOVENWINDSE EILANDEN

BENEDENWINDSE EILANDEN

- Onbewolkt
- Half bewolkt
- Bewolkt
- Regen
- Onweer
- Storm

VANDAAG

Overwegend half bewolkt met kans op een plaatselijke bui. De wind waait tussen oost en zuidoost en is matig; windkracht 3 tot 4. Af en toe uitschieters tot vrij krachtig; windkracht 5. De zee is vrij rustig met golfhoogtes van 0,5 tot 1,5 meter.

MORGEN

Half bewolkt en lichte kans op een bui gedurende de ochtend.

EXECUTORIALE VERKOOP

Op **donderdag 29 oktober 2015**, des morgens om 10.00 uur zal, ten overstaan van notaris mr. I.W.R. Naaldijk of diens waarnemer, te zijnen kantore aan de Kaya W.F.G. (Jombi) Mensing 32 op Curacao, krachtens artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek in het openbaar worden verkocht, eerst bij opbod en meteen daaropvolgend bij afmijning:

een perceel grond gelegen in het tweede district van Curacao te "Janja", ter grootte van 144m², nader omschreven in meetbrief nummer 169 van 1994, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als **Jan Boos 84**.

De veilcondities zullen 8 dagen voor de verkoopdatum ter inzage liggen ten kantore van voornoemde notaris. Deze condities houden onder meer in dat iedereieder dient te identificeren en dat van iedereieder gevorderd kan worden dat hij ter nakoming van zijn bod en verdere verplichtingen, een bankgarantie stelt ten belope van de geboden koopsom vermeerderd met de veilingkosten.

De executant behoudt zich het recht voor de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting daarvoor de reden(en) te noemen.

Een ieder kan tot veertien (14) dagen voor de veiling een schriftelijk bod, tot het onderhands verkopen van bovenvermeld onroerend goed, bij de ondergetekende notaris uitbrengen.

NOTARISKANTOOR NAALDIJK
Kaya W.F.G. (Jombi) Mensing 32
Tel: 461-2219/fax:461-2422.

Advertentie

7 9 5
8 4
Wega di number Kòrsou
Vrijdag 16 oktober
6 2575 4
0 5900 2
0189 2

Stichtingen nog in onzekerheid

Door Deya Mensche

WILLEMSTAD - De vijf jaar na 10-10-10 stonden ook in het teken van onzekerheid voor stichtingen, waarbij de staatkundige veranderingen en de politiek een onderbreking in de fondsenwerving met zich meebrachten.

Volgens Sonia Baromeo, die vanaf het begin bij de Antilliaanse Medefinancieringsorganisatie (Amfo) werkte, en later bij Reda Sosial is gaan werken, had de Curaçaose regering geen duidelijke visie om te bepalen wat er met de sociale situatie moest gaan gebeuren. Volgens Sheila Albertoe, directeur van Bos di Hubentut, was er in deze periode geen goede communicatie of toediening van de kant van de overheid en niet-overheidsorganisaties.

Diverse stichtingen waren volledig afhankelijk van Amfo-fondsen en de gevolgen van de onderbreking in de financiële continuïteit waren vernietigend voor veel stichtingen. Veelvast moesten snoeien in hun begrotingen en bepaalde projecten stoppen om te kunnen overleven, en andere moesten zelfs hun deuren sluiten.

Amfo was een fonds dat Nederland in 2007 voor vijf jaar had opgericht, om te helpen bij de armoedebestrijding op de Antillen, en de opheffing ervan had niets te maken met 10-10-10. „Het fonds kreeg 23 miljoen gulden per jaar en na vijf jaar had Nederland bijna 100 miljoen gulden in onze gemeenschap gestoken”, legt Baromeo uit. Volgens Baromeo stelde Nederland de criteria vast en bepaalde hoe het geld verdeeld moest worden. De overeenkomst tussen de regeringen van Nederland en de Antillen was dat nadat Nederland de financiering stop zou zetten, elke regering haar eigen aandeel over zou nemen. In het geval van Curaçao was dit 8 miljoen gulden per jaar. „Met de regering van Curaçao is specifiek afgesproken dat het overgebleven geld van Usona en Amfo, samen met een bij-

drage van twee miljoen gulden van de regering van Curaçao, gebruikt zou worden als overgangsfonds. Daarna werd er besloten dat Reda Sosial de uitvoerende organisatie zou zijn.”

Volgens Natalie Bulo-Daal, coördinator van de stichting Kompa Nanzi, heeft de Amfo op tijd gewaarschuwd dat ze zouden ophouden met subsidie geven. „Van onze kant hebben we alles geprobeerd, en zijn we zelfs naar Nederland gegaan om met diverse instanties en fondsen te spreken om te kijken of we aan financiering konden komen. Het antwoord was overal hetzelfde, Nederland geeft geen cent, want Curaçao is zelf verantwoordelijk voor haar stichtingen.”

Eind 2013 tekenden premier Ivar Asjes, minister Ronald Plasterk en Reda Sosial een protocol, waarbij deze ongeveer

Sonia Baromeo en Sheila Albertoe.

FOTO DEYA MENSCH

dertig projecten van de Amfo zou overnemen. Volgens Rudy Wijngaarde, medewerker van Reda Sosial, is het geld in januari 2014 binnengekomen en is meer dan negentig procent van de aanvragen goedgekeurd.

Volgens Bulo-Daal is de situatie nog steeds spannend voor veel stichtingen. Voor Kompa Nanzi was het gevolg van de financiële onderbreking dat ze hun filiaal in Buena Vista moesten sluiten, waar meer dan twintig mensen hun baan verloren en ongeveer negentig kinderen hulp kregen. Volgens Albertoe leeft in de gemeenschap het idee dat als er een stichting wordt opgericht dat de overheid verplicht is deze automatisch te

steunen. „Integendeel, daarvoor ben je juist een niet-overheidsorganisatie en moet je je bestaansrecht bewijzen en een duurzaam product hebben zodat de gemeenschap je steunt”, legt ze uit.

Volgens Albertoe zijn initiatieven als het Jeugdplatform, dat Reda Sosial financieel beheert en waar Bos di Hubentut deel van uitmaakt, een goed begin. Wijngaarde vult aan dat voor het jaar 2016 Reda Sosial al haar begroting heeft ingediend, waarbij ze de overheid hebben gevraagd om meer dan 8 miljoen gulden te reserveren voor projecten.

Caribischnetwerk.ntr.nl

Met kleine winsten naar weekeinde

Van onze redactie

NEW YORK - De Amerikaanse aandelenmarkten zijn gisteren met kleine winsten het weekend ingegaan. De kwartaalcijfers van de industriereuzen General Electric en Honeywell en van speelgoedmaker Mattel werden wisselend ontvangen. De Dow Jonesindex, met daarin de dertig belangrijkste beursfondsen, sloot 0,4 procent hoger op 17.215,97 punten. De bredere S&P 500 steeg 0,5 procent tot 2.033,11 punten. De technologiegraadmeter eindigde met 4.886,69 punten op een winst van 0,3 procent. De productie

van de Amerikaanse industrie bleek in september opnieuw te zijn gedaald, in lijn met de verwachtingen van economen. Het consumentenvertrouwen steeg deze maand sterker dan verwacht, volgens een voorlopig cijfer van de universiteit van Michigan. General Electric wist afgelopen kwartaal de winst dankzij groeiende verkopen van zijn luchtvaart- en transportdivisies op peil te houden. Wel daalde de totale omzet licht als gevolg van nadelige wisselkoerseffecten. Het aandeel steeg 3,4 procent. Honeywell zag de winst oplopen dankzij kostenbesparingen.

Voor beleggers wogen de dalende opbrengsten en een verlaging van de omzetverwachting evenwel zwaarder. Het aandeel verloor 1,5 procent. Fast-foodconcern Yum Brands werd 4,2 procent meer waard. Het moederbedrijf van onder meer Kentucky Fried Chicken (KFC) en Pizza Hut heeft een activistische investeerder toegevoegd aan zijn bestuur. Het gaat om een hedgefondsmanager die eerder aandrong op een splitsing van het bedrijf. Een tweet van Steve Ballmer, oud-topman van Microsoft, zette het aandeel Twitter 4,9 procent in de plus. Hij liet zonder verdere toelichting weten dat hij een belang van 4 procent heeft in het bedrijf achter de gelijknamige berichtendienst. Volgens persbureau Bloomberg is de tweet echt afkomstig van Ballmer.

PAIS wil nieuwe standaarden

Van een onzer verslaggevers

WILLEMSTAD - Regeringspartij PAIS wil dat de overheid technische standaarden introduceert voor lokaal gefabriceerde producten en goederen die geïmporteerd worden. Dat laat de partij in een schriftelijke verklaring weten.

De internationaal gangbare standaarden zijn nodig om het land zo te organiseren dat het verboden wordt goederen op de markt te brengen die schade toebrengen aan mensen, planten, dieren en het milieu.

Als voorbeeld noemt de partij voertuigen en mechanische apparaten die bepaalde gassen uitstoten die de internationaal vastgestelde normen over-

schrijden, of apparaten met een ander voltage dan hier gebruikelijk is.

Ook voertuigen in een bepaalde technische staat en producten met etiketten die tegen de moraal ingaan, zouden verboden moeten worden. De partij stelt dat er geen verbod is op producten waarbij op de verpakking de mishandeling van slaven wordt afgebeeld.

Het antwoord op de vraag in wat voor soort land wij willen leven, is volgens PAIS dat Curaçao niet moet toestaan dat er lukraak producten op de markt worden toegelaten. De partij herinnert eraan dat de regering al in 2000 akkoord ging met de voorgestelde regels.

Crown Automotives ruimt op

Van een onzer verslaggevers

WILLEMSTAD - Crown Automotives houdt vandaag een 'Clearance Sale', de oude modellen Hyundai moeten namelijk plaats maken voor nieuwe. Daarbij werkt de autodealer samen met Banco di Caribe waar klanten direct een gunstige lening kunnen afsluiten. Daarvoor moeten wel

salarisslips en bankafschriften meegenomen worden van de laatste twee maanden, evenals een geldig identiteitsbewijs en een verklaring van de werkgever. Overigens kunnen ook tweedehands auto's gekocht worden. De verkoop is van 9.00 uur tot 15.00 uur aan de Kaya Tula in Ser'i Domi.

16 oktober **\$47,17** per vat

15 oktober **\$46,79**

OLIEPRIJS

Advertentie

WISSELKOERSEN

Officiële koersen geldig op: 16 oktober 2015 nr. 201

Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten, Simon Bolívar Plein 1, Willemstad, Curaçao. Tel. (999 9) 434-5500 Website: <http://centralkbank.cw>

Aankoop van

Valuta	Bankpapier	Wissels, Cheques Reischeckes en Overboekingen	Verkoop aan Publiek
USD-Amerikaanse Dollar	1,77	1,78	1,82
JPY-Japanse Yen per JPY.10.000	149,09	149,95	152,25
GBP-Engelse Pound Sterling	2,68	2,73	2,82
CHF-Zwitserse Franc per CHF.100	187,00	187,72	190,41
CAD-Canadese Dollar	1,35	1,37	1,41
EUR-EURO per EUR.100	200,50	202,33	206,40
AWG-Arubaanse Florin per AWG.100	98,00	100,00	1=101,20*
			2=101,00*

Ingevolge Artikel 9 lid 8 van het Centrale Bank-Statuut voor Curaçao en Sint Maarten stelt de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten de koersen vast voor het deviezenverkeer.

Belengingsrente: 1.00% Reserve requirement: 18.000%

Reserve period: 16-oktober-2015 - 15-november-2015

Op basis van het Landsbesluit wettelijke rente (PB. 2000, nr. 162) is de wettelijke rente als volgt: 1 januari - 30 juni 2015 3.00% 1 juli - 31 december 2015 3.00%

*1 = voor bankpapier *2 = voor overboekingen en bankcheques

Curaçao

Door Aart G. Broek

Percy was de zoon van de garnizoensarts Maurice de Mordechay Cohen Henriquez (geb. 1878) en Ida de Jacob Maduro Lopez (1888). Zij waren op 8 april 1908 op hun geboorte-eiland in het huwelijk getreden. Ruim een jaar later werd hun zoon Percy geboren, op 26 juni 1909. Tien jaar later vertrok het echtpaar met Percy en zijn jongere broer Vivian (1911) naar Nederland vanwege gezondheidsproblemen van vader Maurice. Ook de yaya Rosita Bienvenu (1864-1939) ging met de familie mee. Percy's vader overleed in 1927 in het moederland, nog geen vijftig jaar oud.

Dimensies van een

Direct na het behalen van zijn ingenieurstitel, in 1933, deed Cohen Henriquez promotieonderzoek. Reeds op 5 juni 1935 verdedigde hij - cum laude

In de jaren dertig leverde Cohen Henriquez - meestal in samenwerking met anderen, waaronder zijn promotoren - meer dan een dozijn bijdragen aan tijdschriften voor exacte wetenschap. Een primair wetenschap-

Collectie dr. ir. Percy Cohen Henriquez in S.A.L. 'Mongui' Maduro bibliotheek

- zijn proefschrift aan de Polytechnische Hoogeschool te Delft. Cohen Henriquez mocht nog net op vijftiengjarige leeftijd de titel van doctor voor zijn naam zetten. Hij zou die zijn leven lang met gepaste trots gebruiken.

pelijke carrière ambieerde Henriquez echter niet. Hij verkoos zijn kennis en vaardigheden aan te wenden op praktische en doelgerichte wijze. Na zijn promotie werkte hij ruim een dozijn jaren in Nederland, waaronder als octrooigemachtigde bij het voedingsmiddelen- en chemiebedrijf Noury en Van der Lande in Deventer.

Hij kwam ongeschonden door de oorlog, omdat hij niet als 'Jood' geregistreerd stond en zijn voorouderlijke lijn niet nagetrokken kon worden, omdat die gegevens zich op Curaçao bevonden. Hij liep echter wel een gevaar, omdat hij op een gegeven moment een schakel vormde in Sefardisch verzet tegen deportatie naar vernietigingskampen.

Aktie Portugesia

In het najaar van 1941 wisten in Nederland leden van enkele Sefardisch Joodse families voor de Duitse bezetter aannemelijk te maken, dat zij een christelijke afstamming kenden. Hoewel dragers van Joodse familienamen en ooit gevlucht uit het Iberische schiereiland, had de vervolging door de rooms-katholieke inquisitie er juist voor gezorgd dat de christelijke afstamming aan het zicht was onttrokken en van deze 'christenen' (weer) Joden had gemaakt. Er zou al generaties geen sprake meer zijn van een Joodse afkomst van welke orde dan ook. Gedetailleerde en ten dele vervalste stambomen overtuigden aanvankelijk. Dit voedde de gedachte onder Sefardische Joden, gesteund door enkele goed geschoolde juristen en wetenschappers, om een collectief bezwaarschrift op te stellen. De gedachte was dat zodoende in één keer de Sefardiem een statusverandering zouden bemachtigen, die hen tot niet-Joden zou bestempelen en zodoende behoeden voor deportatie. De opeenstapeling van intensieve inspanningen om zich te redden verkreeg de benaming 'Aktie Portugesia'.

In de daarop volgende twee jaar werd een lange reeks rapporten, rekwesten, onderzoekingen, verklaringen en aanhanke-lijksbetuigingen opgesteld, die de Duitse bezetters werd voorgelegd. Juist omdat de rassenleer van de Duitsers hier-voor gebruik maakte, werden

Percy Henriquez op een foto uit de collectie van J. Veldhuis.

raciale argumenten aangevoerd om aannemelijk te maken dat de Sefardiem niet-Joods waren. Deze argumenten vormden onderdeel van gedetailleerd uitgewerkt gedachtegoed van historische, culturele, politieke, psychologische en zelfs taalkundige aard. De man die in een vroeg stadium werd benaderd om een deugdelijk opgevoerd betoog te schrijven, was Percy Cohen Henriquez. Hij schreef het rapport 'De afkomst der dusgenaamde Portugeesche Joden'. Dit werd begin 1942 afgerond, verscheen anoniem, was Nederlandstalig en werd direct in het Duits vertaald.

Afkomst

In het proefschrift 'De onontkoombare afkomst van Eli d'Oliveira' van dr. Jaap Cohen, dat in 2015 werd verdedigd, wordt minutieus verslag gedaan van het verloop van de Aktie Portugesia, waaronder van het werk van Cohen Henriquez. '(Hij) ging veel grondiger te werk dan zijn voorgangers, en hij verwees veelvuldig naar Portugese, Spaanse, Franse en Engelse literatuur, waarvan hij de oorspronkelijke teksten toevoegde in een bijlage. (...) Het historische exposé van Percy Cohen Henriquez zat goed in elkaar, al zouden veel passages in vergelijking met de huidige literatuur over nieuwchristenen op het Iberisch Schiereiland de toets der kritiek niet kunnen doorstaan. (...) Los daarvan had Cohen Henriquez een duidelijk doel met zijn stuk: de christelijke afkomst van de Portugezen benadrukken. Zo bagatelliseerde hij bepaalde zaken die hem met oog op zijn conclusies niet goed uitkwamen'.

Cohen Henriquez' rapport is een schakel in een groter geheel

Verzamelde archieven van Henriquez.

dat primair een indringende poging van Sefardiem was 'om in een kansloze situatie de huid van henzelf en hun families te redden'. Begin 1944 werd onomwonden duidelijk gemaakt, dat de Sefardiem voor de Duitsers hoe dan ook Joden waren. De consequenties waren ernstig.

Na de Tweede Wereldoorlog werd de Aktie op bescheiden schaal gekritiseerd, omdat de Sefardische Joden zich meer of minder expliciet denigreren hadden uitgelaten over de Asjkenazische Joden. De Aktie had de Asjkenasiem niet in groter gevaar gebracht dan waarin zij zich al bevonden. Bovenal werkte temperend op de kritiek het gegeven dat de Aktie mislukte. Uiteindelijk overleefden de meeste Sefardische Joden de oorlog niet, slechts enkelen hadden de Aktie kunnen gebruiken om alsnog aan de Duitsers te ontsnappen. Ten slotte, de niet-Joodse hoofdrolspelers van de Aktie Portugesia werden geëerd met de Yad Vashem-onderscheiding van Israëliëse zijde.

Curaçao

Cohen Henriquez vertrok in 1948 naar Curaçao. Hij zou zich met name inspannen om de toekomst van zijn eilanden aan te sturen. Mede door de oorlog won de dekolonisatie wereldwijd aan kracht. Ook de eilanden verlangden een grotere mate van zelfstandigheid. Henriquez had uitgesproken meningen over feitelijke en te beogen economische en sociale ontwikkelingen. Hij stak die niet onder stoelen of banken. Hij wilde gehoord worden. De voorgaande vijftien jaar had hij dat gedachtegoed op- en uitgebouwd.

Niet alleen betrad Cohen Henriquez het politieke veld, hij zou vooral zijn kennis aanwenden om onderzoek te verrichten en vakkundig te adviseren. De historicus Van Soest vatte de werkzaamheden van Cohen Henriquez over de jaren krachtig samen: „Hij verzamelde een grote hoeveelheid nuttige gegevens en schreef talrijke rapporten, maar zag weinig van

Bándabou 18 december 1951.

Advertentie

Notice of Appointment of a Liquidator under Section 204 of the BVI Business Companies Act.

WESTERN INTERNATIONAL SERVICES LTD.
(IN VOLUNTARY LIQUIDATION)
Company No. 448039

NOTICE is hereby given pursuant to Section 204, subsection (b) of the BVI Business Companies Act, 2004 that the Company is in voluntary liquidation. The voluntary liquidation commenced on 14 October 2015. The Liquidator is Orán Patrick Williams, of Palm Grove House, P.O. Box 438, Road Town, Tortola, British Virgin Islands.

Dated 14 October 2015

(sgd) Orán Patrick Williams
Voluntary Liquidator

scherpzinnig landgenoot

zijn voorstellen uitgevoerd." In het algemeen bleek er - aan beide zijden van de oceaan - een gebrek aan motivatie om de ontwikkeling van de eilanden serieus te nemen. „Veel voorstellen werden niet eens onderzocht en op hun uitvoerbaarheid getest”, zo constateerde Van Soest somber. Cohen Henriquez zou het beamen en in 1962 keerde hij terug naar Nederland, ongetwijfeld 'a sadder and a wiser man'. Hij stapte het octrooiwezen weer binnen alsof hij het nooit had verlaten en werd voor de internationale Unilever een gewaardeerd deskundige terzake. Na zijn pensionering in 1971 bleef hij in het veld adviseren, onder meer voor Douwe Egberts en Van Hattum & Blankevoort.

Visie

Met zijn vertrek in 1962 van Curaçao verdween de aandacht van Cohen Henriquez voor de eilanden niet. Integendeel, die betrokkenheid bleef zoals die er van jongs af aan al was geweest. Consequent zou hij op enkele specifieke aangelegenheden hameren, die al aanwijsbaar zijn onder meer in de stellingen bij zijn proefschrift.

Het ergerde hem mateloos, wanneer aan Nederlandse zijde in bestuurlijke, professionele en handelskringen niet alleen laatdunkend over de eilanden werd gesproken, maar ook met een absoluut gebrek aan kennis. Die negatieve opstelling vanuit het moederland deed de eilanden en de bewoners geen recht. Die benadering benadrukte de beperkingen en verlamde een creatieve kijk op wat wél gerealiseerd kon worden. Hij dacht in dezen niet alleen aan de Antilliaanse en Nederlandse overheid, maar vooral ook aan het bedrijfsleven.

Naast zijn optimisme en non-conformisme wordt Cohen Henriquez gekarakteriseerd door de overtuiging om ontwikkelingen op de (midden)lange termijn te ontwerpen. Hij ver-

Foto van Percy Henriquez uit de collectie van J. Veldhuis.

foeide de primaire aandacht voor kortetermijnresultaten. Bij deze gedachten voegde zich nóg een grondbeginsel. Henriquez werd een uitgesproken verdediger van het holisme, dat uit de exacte wetenschappen voortkwam en vervolgens ook de sociale werkelijkheid meenam, dat wil zeggen de overtuiging dat alles onlosmakelijk met elkaar verbonden is, als zodanig bestudeerd, becommentarieerd en in beleid meegenomen moet worden.

Het ontbrak Cohen Henriquez niet aan een visie. Vanuit zijn gedachtegoed haalde hij veelvuldig fel uit, zowel in kranten, tijdschriften en boeken, als in brieven en in publieke discussies. Over tal van onderwerpen wist hij goed gefundeerde tegenspraak te geven, zoals het natuurbeheer, ecologisch verantwoord land- en tuinbouw, de monumentenzorg, ontwikkelingssamenwerking, koninkrijksrelaties en dekolonisatie.

Papiaments

Niet minder uitgesproken was zijn mening over de instructietaal op de Benedenwindse basisscholen. In de jaren zeventig en nadien verwierf het Papiaments langzaam maar zeker een ongekend hoge status, waardoor het zelfs een plaats in het onderwijs kreeg. Het was een bijzonder afkeurenswaardige ontwikkeling in de ogen van Cohen Henriquez, die het Papiaments vooral van zijn yaya Rosita Bienvenu had geleerd.

Zo gauw het Papiaments als instructietaal het onderwijs dreigde binnen te dringen, verzette hij zich er tegen. Steeds wierp hij zijn tegenstanders voor de voeten: „De kinderen worden opgesloten in een taalgetto. Ik neem aan ter voorbereiding op het echte getto!” Cohen Henriquez bepleitte het zo jong mogelijk onderdompelen in een vreemde taal - het Nederlands en/of Engels - om de wereld van het onderwijs en die van arbeid te openen.

Was de achting van Cohen Henriquez voor het Papiaments zo gering? Stellig niet; reeds in 1935 had Henriquez een gunstig waarderende bijdrage geleverd aan de West-Indische Gids over spreekwoorden in de moedertaal van de Curaçaoënaars. Die bijdrage schreef hij samen met de hoogleraar D.C. Hesseling. Deze internationaal vermaarde taalkundige deed onderzoek naar creoolse talen. Voor het Papiaments was Cohen Henriquez zijn informant die in Nederland woonde. Beide heren hebben elkaar ongetwijfeld de nodige keren ontmoet.

Hesseling vertaalde zelfs een Papiamentstalige roman van Willem Kroon naar het Nederlands, te weten 'Mester a deré, promé el a dreña na casa' (1926/7). Die vertaling werd nog niet gepubliceerd, maar is wél in manuscript bewaard gebleven. Het is aannemelijk dat Cohen Henriquez voor Hesseling een belangrijke informant is geweest voor zijn vertaling: 't Was nodig hem te begraven voor hij in het huwelijk trad. Deze vroege Papiamentstalige 'novela' (roman) werd eerst als feuilleton gepubliceerd in de krant La Union. Bijna negentig jaar later zal de Nederlandse vertaling opgenomen worden in het Antilliaans Dagblad - geheel in lijn met het origineel - als feuilleton!

Collectie

Cohen Henriquez roerde zich tot op hoge leeftijd. Een blik op de lange lijst van zijn publicaties onderstreept zijn vitaliteit. Eenmaal terug in Nederland bleef zijn hart uitgaan naar de eilanden. Hij keerde er regelmatig terug, onderhield zijn contacten, bleef lobbyen voor zijn gedachtegoed. Hoe tegendraads zijn opvattingen (toentertijd) ook geweest mogen zijn, Cohen Henriquez wilde gehoord worden en liet zijn stem horen.

In het jaar van zijn overlijden op 23 oktober 2000 werd de Stichting Percy Cohen Henriquez Fonds opgericht. Het mag niet verbazen dat de stichting het doel koestert om gelden beschikbaar te stellen voor monumentenzorg, natuurbehoud en dierenwelzijn. Hiervan profiteerden tal van organisaties, waaronder op Curaçao de Dierenbescherming, Carmabi en Monumentenzorg. De stichting onderkent vanzelfsprekend het belang van dr. ir. Percy Cohen Henriquez voor de eilanden, met name zijn geboorte-eiland. Zij zorgt er dan ook voor dat zijn archivalia daar terechtkomen.

De S.A.L. 'Mongui' Maduro Library neemt de zorg voor Cohen Henriquez' collectie op zich. Het materiaal maakt in-

voelbaar wat een toegewijd werker hij was. Welk onderwerp hij ook oppakte, hij spande zich in om het tot in finesses te doorgronden. Dit is onder meer aanwijsbaar in enkele boeken die in de marge van vele bladzijden van zijn commentaar zijn voorzien. Evenzeer spande hij zich in om zijn mening deugdelijk te onderbouwen met een diversiteit aan argumenten. De collectie maakt dit tastbaar door krantenknipsels, correspondentie en concepten van publicaties van zijn hand. Ook bevindt zich een Duitstalige versie van het rapport uit 1942 in de collectie. Cohen Henriquez zocht

uiteenlopende media om zijn gedachtegoed te verspreiden. Zijn gepubliceerde teksten gebruikte hij vervolgens weer als lobbymateriaal om gezaghebbenden te informeren. Dit komt naar voren in correspondentie met redacties, krantenartikelen van en over hem, en door verzendlijstjes.

Kortom, de collectie van Cohen Henriquez maakt duidelijk hoe zeer zijn gedachtegoed en de publicaties bovenal mensenwerk zijn geweest. Die tekent hem niet alleen als een toegewijd werker, maar evenzeer als een scherpzinnig en manhaftig denker.

Percy Henriquez (links) in Nederland.

Advertentie

WERKZAAMHEDEN

- Ontwerpen van o.a. logo's, huisstijlen en brochures
- Vorm geven aan promotiemateriaal (flyers, billboards, posters, advertenties)
- Opmaken van verschillende magazines, folders en jaarverslagen
- Meedenken met- en advies geven aan klanten

GEWENST PROFIEL

- Grafische opleiding
- Uitstekende beheersing van het adobe pakket, met name InDesign
- Creatief, met gevoel voor compositie en oog voor detail, maar ook technisch sterk
- Kan goed werken binnen een team en is niet bang om initiatief te tonen

WIJ BIEDEN

- Prettige werksfeer
- 40-urige werkweek
- Markt-conform salaris

IS PER DIRECT OP ZOEK NAAR EEN GRAFISCH VORMGEVER/ DTP'ER

Ben jij de creatieve duizendpoot die wij zoeken? Mail dan je cv en motivatie, samen met je portfolio, naar: info@onemediagroup.com

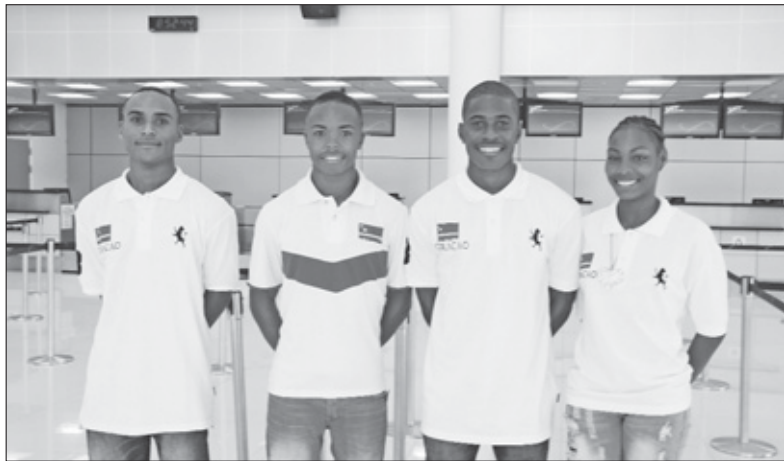
Een proefopdracht behoort tot de sollicitatieprocedure.

Archiefphoto uit 1952.

Curaçao

Curaçao voor het eerst bij Nacac

Curaçao zendt voor het eerst een delegatie uit naar de 10 kilometer atletiekcompetitie van Nacac die dit jaar op Guadeloupe wordt georganiseerd. Het jaarlijkse evenement kan rekenen op de Curaçaose deelname van Shardiela Eidsen, Yohance Valks, Rashid Rosalina en Waldemar Nahr. „Deze atleten blinken lokaal uit en hebben nu de kans de naam van het eiland te verdedigen ten overstaan van atleten uit de VS, Mexico, Jamaica, Trinidad en verschillende andere eilanden uit de regio”, zegt de Curaçaose Atletiek Bond (CAB). De competitie vindt plaats op 17 oktober. Op de foto de vier jonge atleten die zijn afgereisd naar Guadeloupe.

FOTO CAB

Opening Nansi Wereldspinnen Museum in Den Haag

Van onze redactie
WILLEMSTAD/DEN HAAG - wordt Bij theater De Vaillant te Den Haag wordt op woensdag 21 oktober het Nansi Wereldspinnen Museum officieel geopend. Dit gaat gepaard met optredens van onder andere Denise Jannah en Winston Scholsberg.

„Nansi is ook Anansi, Kompa Nansi of Aunt Nancy. Een spinnetje dat al vele eeuwen zijn verhalen mee de wereld over neemt. In Afrika en de Cariben niet weg te denken uit de opvoeding van de kleinsten. Om dit immateriële erfgoed te behouden, verdient het een plek waar Nansi zich thuis voelt en waar beter

dan in het hart van de Schilderswijk in theater De Vaillant?”, aldus een vertegenwoordiger van het theater.

Vanaf 12.00 uur in de middag nemen kinderen uit de buurt het Nansi Wereldspinnen Museum in gebruik. Er worden verhalen verteld over Nansi, er zijn workshops zoals een Nansi Dans of Nansi Percussieworkshop en er wordt LimoNansi geschonken. Kinderen tussen de 6 en 12 jaar viëren samen met De Betovering de opening van de jongste aanwinst van De Vaillant. Afsluitend zingt Denise Jannah een speciaal Nansi-lied.

Vanaf 17.00 uur opent

het Nansi Wereldspinnen Museum officieel haar deuren. Daar is een feestelijk programma met een speciaal bezoek van Kompa Nansi-schrijver Herman Pieters uit Curaçao aan verbonden. Ook zal Denise Jannah optreden, vertelt Willy Jaoven Nansi-verhalen en is er een hapje en een drankje.

Het Nansi Wereldspinnen Museum is een initiatief van theater De Vaillant. Het museum is tot stand gekomen met de financiële bijdragen die De Vaillant aan giften heeft ontvangen naar aanleiding van de rellen in de Schilderswijk en de vernielingen van het theater.

OPINIE

Door J.Th.J. van den Berg

Vijf jaar geleden werd, per 10 oktober 2010, de transformatie van de onderlinge relaties in het Koninkrijk doorgevoerd. Daarbij werd het 'Land Nederlandse Antillen' opgeheven. Daarvoor in de plaats kwamen er twee eilanden met de status van zelfstandig land, Curaçao en Sint Maarten. Zo ontstonden er in feite drie landen in het Caribische deel van het Koninkrijk, want Aruba had al sedert de jaren tachtig een 'status aparte' als land verworven. Drie kleine eilanden, Bonaire, Saba en Sint Eustatius (intussen samen BES-eilanden genoemd) werden geen semi-onafhankelijk land in het Koninkrijk maar, zij het met een aantal bijzondere karakteristieken, een soort gemeente van Nederland.

De gedachte achter deze transformatie was, dat de eilanden zich afzonderlijk beter en voorspoediger zouden ontwikkelen als zij het juk van het Land Antillen zouden hebben afgeschud. Telkens als ik de zes eilanden bezocht, werd daar steen en been geklaagd over de bemoeizucht van de Antilliaanse regering en de traagheid en onwil waarmee de belangen van de eilanden werden behartigd. Er werd met lichte jaloezie naar het zelfstandige Aruba gekeken. Er kon dus, zo vond men, maar beter rechtstreeks zaken met Nederland worden gedaan.

Vijf jaar later overheerst de teleurstelling. Een evaluatiecommissie onder leiding van oud-minister Liesbeth Spies komt tot de bevinding dat het op de BES-eilanden niet echt beter gaat: wel op het terrein van zorg en onderwijs, maar niet sociaaleconomisch. Boven-

dien voelen de eilandbesturen zich platgedrukt door alle Nederlandse wettelijke voorschriften die sinds 10 oktober 2010 ook daar gelden. Nederlandse ambtenaren komen wel bij bosjes uitleggen hoe het moet, maar erg behulpzaam voor de dagelijkse praktijk zijn zij niet. Sint Eustatius is al onder verscherpt financieel toezicht gebracht, omdat de financiën er blijkbaar niet op orde waren. Spies c.s. rapporteren slechts en doen geen aanbevelingen, maar de commissie heeft BZK hopelijk wel aan het denken gezet.

De paraplu van de Nederlandse Antillen boven de grotere eilanden wordt intussen node gemist. Landsregering en -parlement hebben blijkbaar meer dan gedacht, als rem en correctie gefunctioneerd op eigenmachtig handelen van de toenmalige eilandbesturen van Curaçao en Sint Maarten. Nu zij hun eigen regering en parlement in stand moeten houden, blijkt het risico van corruptie en incompetent handelen een stuk groter te zijn geworden. Niettemin moet het vermogen tot zelfcorrectie ook weer niet worden onderschat. Maar, zeker is dat bij gemis aan de Antilliaanse paraplu nu meer alertheid wordt verlangd van het ministerie van BZK en, zo nodig, van de Rijksminister-raad. Want dat is nu de enig overgebleven overkoepelende autoriteit.

Dat gaat duidelijk van au, enerzijds omdat de beide eilanden allergisch reageren op elke Nederlandse interventie; anderzijds omdat een aantal interventies zowel voorbarig als onbehouwen worden ondernomen. Aruba werd zwaar beledigd

door verscherpte financiële controle op te dringen door dezelfde toezichthouder die Curaçao en Sint Maarten in de gaten houdt. Daar kwam nog een voorbarige aanwijzing aan de gouverneur van Aruba de begroting niet goed te keuren bovenop. Allemaal onnodig en overdreven, omdat de financiële problemen van Aruba niet te vergelijken zijn met de chaos die op Curaçao en Sint Maarten heerste voordat de transformatie van het bestuur daar werd aangepakt. Daar is intussen het een en ander teruggedraaid.

De voor Sint Maarten onmiskenbaar noodzakelijke zinnvolle 'Integriteitskamer' werd aanvankelijk aan het land opgedrongen op een manier, die daar om begrijpelijke redenen de hakken in het zand deed zetten. Om over het onbehouden optreden van politiefchef Bouman daar maar te zwijgen. Omgekeerd gebeurde er weer niets vanuit Nederland toen het land Curaçao een weinig bekwaam en integere Gevolmachtigde minister naar Nederland stuurde.

Op Sint Maarten heerst nu een kabinetcrisis die dreigt een constitutionele crisis te worden, omdat de gouverneur weigert mee te werken aan ontbinding van de Staten, een op zichzelf terecht besluit. Merkwaardig is de intensieve bemoeienis daarmee van de vicepresident van de Raad van State, J.P.H. Donner, ernstiger is dat die een oplossing van het probleem in de weg staat.

Kortom, er zal nog veel vallen en opstaan aan te pas komen, voordat het Koninkrijk een beetje marcheert zoals het

hoort. Dat kan alleen als Den Haag zijn traditionele onverschilligheid aflegt. Nu gaat

te veel de eerste keer mis voordat het een tweede keer beter gaat.

Bovenstaande column is gisteren gepubliceerd op de website: www.parlement.com

Advertentie

SIMON & STEENBAAR

NOTARISSEN

EXECUTORIALE VERKOPING

Op donderdag 29 oktober 2015 des voormiddags op of omstreeks tien uur (10.00 uur a.m.) zal ten overstaan van notaris mr. E. Steenbaar, haar waarnemer of opvolger, te haren kantore aan de Kaya Flamboyen 14A, alhier, de executoriale openbare verkoop als bedoeld in artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek worden gehouden van:

een perceel grond gelegen in het tweede district van Curaçao te "Girouette", bekend als kavel nummer 15 van het verkavelingsplan "Rijkenberg", ter grootte van 771m², nader omschreven in meetbrief nummer 416 van 2002, met het op daarop gebouwde plaatselijk bekend als **Villapark Girouette kavel 15**.

Tot 14 dagen vóór de verkoopdatum kunnen onderhandse schriftelijke biedingen worden gericht aan het adres van voornoemde notaris. Biedingen zullen worden behandeld overeenkomstig het bepaalde in artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek zonder dat echter de executant gehouden is op een bieding in te gaan.

De veilingvoorwaarden zullen 8 dagen vóór de verkoopdatum ter inzage liggen ten kantore van voornoemde notaris. Deze voorwaarden houden onder meer in dat iedereieder dient te identificeren en dat van iedereieder gevorderd kan worden dat hij ter nakoming van zijn bod en verdere verplichtingen, een bankgarantie stelt ten belope van de geboden koopsom vermeerderd met de veilingkosten of van de inzetsom vermeerderd met de veilingkosten.

Deze veiling zal plaatsvinden bij opbod en vervolgens bij afmijning (afslag) in één zitting.

Het minimumbod dat verlangd wordt is Naf.375.000,--.

De executant behoudt zich het recht voor om zonder opgave van redenen de veiling aan- of op te houden, dan wel op een nader door hem te bepalen tijdstip voort te zetten.

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot:

Notariskantoor Simon & Steenbaar
Kaya Flamboyen 14A
Curaçao
Telefoon : +5-999-737 1117
Fax : +5-999-737 1115
Email : info@simon-steenbaar.com
Website : www.simon-steenbaar.com

NATUURDAGBOEK: OP NATUURFOTO-MISSIE NAAR BONAIRE

**KARIN
BASILIO IN
COSTA
BRAVA**

OVER LEVEN

Japanse wasrobot
'Laundroid' gepresenteerd

FILMS & SERIES

'Bridget Jones' Baby'
volgend jaar in bios

GEZONDHEID

Allergie herkennen
zonder proefdieren

ENTERTAINMENT

Sheen hardhandig
bar uitgezet

VERDER: OVER LEVEN - AUTO - FILMS&SERIES - GEZONDHEID -
DIGITAAL - PUZZELS - STRIP - KOKEN - ENTERTAINMENT ETC.

AD WIKÈNT INHOUDSOPGAVE

Karin Basilio
in Costa
Brava

pagina
14+15

Koppel maakt
eetbare
nagellak

pagina 16

Rij-impresie:

Jaguar
XF

pagina 17

Op natuurfoto-missie
naar Bonaire

pagina 18+19

Tarantino kijkt
niet op van
beschuldigingen

pagina 20

Verband zwarte thee en
botbreuken

pagina 21

Puzzels, Strip,
Eten & Zo

pagina 22

Nieuwe
iMac met
4k-resolutie

pagina 23

Ubisoft onthult Far
Cry Primal

pagina 23

IT-column

pagina 23

Kriss Jenner schelt
Disick uit

pagina 24

WARWARÚ

Het leven is een
wachtkamer, tot er eindelijk
'binnen' wordt geroepen.

MARTIE GENDER

AD Wikènt is een wekelijkse
uitgave van ABCourant NV
en wordt als bijlage van de
zaterdageditie van het
Antilliaans Dagblad verspreid.

ABCourant NV
Scharloeweg 31
Willemstad, Tel. 7472200

Camping L'Àmfora - de receptie na 22.00 uur - closed.

Een van de prachtige baaitjes (cala's) in Cadaqués, Costa Brava.

Karin Basilio

Manifestations

De Curaçaose Karin Basilio is op reis-, werk-, en schrijftocht door Europa. Haar tweede gedichtenbundel zal in 2015/2016 uitkomen met als thema 'water'. Ze woonde enkele maanden in Gent, haar eerste stop in Europa, maar heeft deze stad inmiddels ingeruild voor de Costa Brava in Spanje. Zij heeft drie belangrijke missies. Ten eerste wil ze de Camino de Santiago de Compostela, de Frans-Spaanse route lopen. Het is een pelgrimstocht van zeker 900 kilometer in het noorden van Spanje. Ten tweede wil ze 'the art of traveling' goed onder de knie krijgen. En als laatste moet haar tweede geïllustreerde gedichtenbundel uitkomen. De Atlantische Oceaan, zeeën, baaien, meren, rivieren, gletsjers, grachten, watervallen en geisers in Europa moeten haar daarvoor inspireren. Haar eerste gedichtenbundel 'Kreate Beauty' is vorig jaar uitgekomen. Voor het Antilliaans Dagblad schrijft ze regelmatig over haar ervaringen.

Tekst en foto's Karin Basilio

Bye bye dushi Gent. Wat een heerlijke zeven maanden heb ik daar gehad. Deze prachtige stad heeft voor altijd een speciaal plekje in mijn hart weten te veroveren, en is nu mijn favoriete Europese stad. De laatste paar weken in Gent, in juni, heb ik me voornamelijk bezig

gehouden met het zoeken naar een zomerbaan op een camping in Europa. Via een tip van een goede vriend op Facebook had ik me op Curaçao al ingeschreven op de site van Vacansoleil, een soort uitzendbureau voor werk op campings in verschillende Europese landen. De samenwerking met hen was subliem. Ze

hebben mijn profiel voorgelegd aan verschillende campings in de Belgische Ardennen en aan de Costa Brava, de ruige kustlijn in het noordoosten van Spanje in de provincie Girona in Catalunya. Als receptioniste en/of als serverster in een restaurant. Ze hebben me ook verschillende keren opgebeld met informatie

over de campings waarmee ze in contact stonden. Het ging mij toch een beetje te langzaam allemaal. Verschillende campings kozen er bij nader inzien voor om iemand anders aan te nemen en ik besloot om het heft in eigen handen te nemen. De Costa Brava vooral leek me wel wat. Ik dacht 'ik heb nu toch een mooie cv in het Spaans' en zag mijn kans om mij voor de volgende gedichten door de Middellandse Zee en verschillende rivieren te laten inspireren. En natuurlijk om weer lekker te kunnen zwemmen. Zo gedacht, zo gedaan en ja hoor, meneer Verdaguer, eigenaar van camping L'Àmfora (een viersterrencamping en bungalowpark met ongeveer 750 staanplaatsen en 100 bungalows) belde me op en vroeg wanneer ik zou willen beginnen als receptioniste op de camping. Mijn cv was erg in de smaak gevallen.

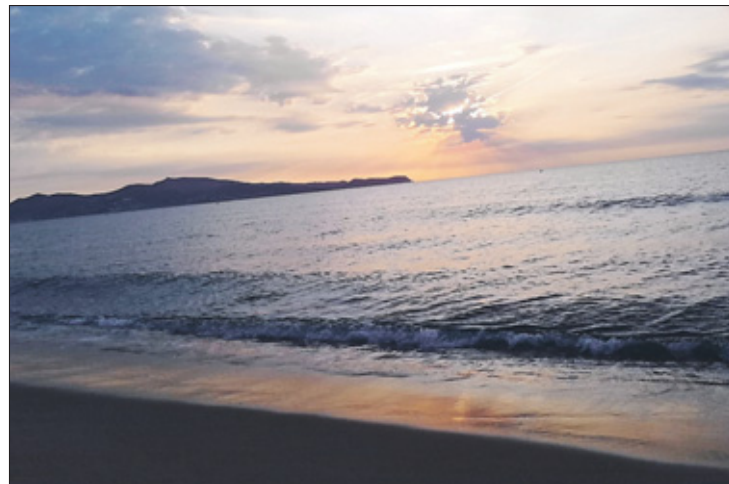
Zes dagen daarna werd ik op de luchthaven van de stad Girona heel chique door een taxi opgehaald. Het was om en nabij elf uur 's avonds. De volgende dag, maandag, zou m'n eerste werkdag zijn. De vriendelijke taxichauffeur stond er, met een

Sunset along the river Fluvià, Sant Pere Pescador, Costa Brava.

Platja Can Sopa, Bahía de Rosas, Las Dunas, L'Escala in het zuiden.

Sunrise Bahía de Rosas, Costa Brava-Rosas in het noorden.

in Costa Brava

A-4tje waarop in grote letters stond: KARIN BASILIA (het moet Basilio zijn, red.). Ik heb maar niks gezegd.

Het was ongeveer een uurtje rijden naar het dorpje Sant Pere Pescador waar de camping zo'n vijf minuten rijden vandaan lag. Niet een van de mooiste dorpjes aan de Costa Brava, vind ik nu. Het was een gezellige rit, de chauffeur praatte honderduit en ik had veel vragen. Ik was helemaal klaar voor mijn allereerste ervaring zowel als receptioniste als het werken op een camping. En dat op m'n vijftigste (toen nog).

„Super guay”, zoals ze hier in Spanje zeggen. Oftewel: „Hopi great.”

Met gratis logement van de camping, in dezelfde straat, in een kamercomplex schuin tegenover, woonde ik op twee minuten lopen van mijn werk. Prachtig. Met acht huisgenoten uit Frankrijk, Spanje (Barcelona), Brussel en Nederland. Wat soms zeer rumoerig en minder prachtig kon zijn vooral 's nachts. Ook al werd ik af en toe wakker, ik sliep gelijk weer in. Aan het einde van deze straat lag het strand. Platja Can Sopa, Catalaans voor Playa Can Sopa. Met lichtbruin duinzand (las dunas), en de Middellandse Zee waarvan het water tussen de twee landuiteinden die in het noorden en het zuiden uitlopen in de zee, de Bahía de Rosas wordt genoemd. Door de Unesco benoemd als een van de mooiste baaien ter wereld.

Wat heb ik genoten van de lange strandwandelingen in de vroege ochtend of 's avonds na het werk. Op blote voeten langs het water lopen, slippers in de hand. En dan af en toe het (soms heel koude) water in springen om even te zwemmen. Daarna gewoon verder lopen en je laten drogen door de zon. Met een

prachtig uitzicht op het bergachtige Rosas in het noorden en het wat vlakker L'Escala in het zuiden. Twee dorpjes die ik ook verschillende malen heb bezocht.

En wat een wind stond er soms. De Tramontana (Catalaans) uit het noorden kan het duinzand flink op laten waaien en iedereen van het strand verjagen.

De zee was soms heel rustig, soms wat wilder en altijd super zout. Ook erg ondiep, je kunt zeker enkele meters de zee inlopen, maar er kan soms een sterke stroming staan waar je wel degelijk rekening mee moet houden, werd mij verteld door een van de strandwachters. Ik heb gelukkig niet veel van die stroming gemerkt.

Onvergetelijke ervaringen allemaal. En dan heb ik het nog niet eens gehad over de mooie, brede rivier, de Fluvià, die langs San Pere Pescador stroomt en in de Bahía de Rosas uitmondt. En ook niet over het feit dat ik tijdens mijn tien weken als receptioniste op de camping elke dag vier verschillende talen sprak: Spaans, Engels, Nederlands en Frans. En zo de meeste gasten in hun eigen taal kon helpen, wat ze erg waardeerden. Dat mijn zeven collega's (inclusief de cheffin receptie) uit verschillende landen in Europa kwamen: Spanje (Catalunya), Duitsland en Nederland. En dat ieder van hen zeker vier verschillende talen kon spreken. Zeker zes van hen spraken er zelfs vijf, met het Catalaans erbij. Het was een genot om te horen hoe iedereen van de ene taal naar de andere overging. Wat ben ik blij dat ik altijd goede cijfers op school heb gehaald voor talen en dat ik er met plezier aan heb gewerkt. Het komt mij nu bijzonder goed van pas. Het Catalaans, Italiaans en Portugees staan op mijn lijst-

je om nog te leren. Wish me luck.

Verder hebben mijn 'dias de fiesta' (vrije dagen) op de maandagen mij de kans gegeven om Sant Pere Pescador beter te leren kennen, veel wandelingen te maken, onder andere naar L'Escala (twee uur lopen vanaf de camping), en de dorpjes Rosas en het prachtige Cadaqués en Port Lligat (de woonplaats van Salvador Dalí) te bezoeken.

Ook het Dalí-museum in de stad Figueras heb ik kunnen bezichtigen.

'Hopi great' is mijn eerste ervaring als receptioniste op een camping geweest, zoals ik al vermoedde dat het zou worden, maar het was tegelijkertijd ook 'hopi tough'. Ik moest zo snel mogelijk het computerprogramma van de camping onder de knie krijgen, constant switchen van de ene taal naar de andere,

voortdurend op mijn qui-vive zijn om geen fouten te maken (wat natuurlijk toch af en toe gebeurde), en dit zes dagen per week acht uur per dag in zeer grillige shifts. Ben constant vragen blijven stellen, wat zeker nodig was, want zelfs na ruim twee maanden zijn er nog talloze dingen te leren en weet je nog niet alles. Zonder de hulp van mijn geduldige collega's en mijn eigen (bijna grenzeloze) energie (dankzij het vele lopen), zou ik het niet hebben gered en zou ik alle haren uit m'n hoofd hebben getrokken.

Volgende keer meer over mijn indrukken en belevenissen in Spanje, en ook over Girona, de mooie stad waar ik momenteel verblijf.

Hoop dat u geniet van het volgende gedicht, geïnspireerd door een prachtige zonsopgang in de Bahía de Rosas. Het is nog

niet af, dit zijn de eerste drie verzen.

Manifestations in 5 and 3 (Bay of Rosas)

*A deep yellowish orange glow
Surrounded by the
Blue and grey endless sky
Reveals the path of a
Rising traveling sun*

*Silver sparks in liquid motion
Combining well with
Light brown sand extending far
Bahía between tips of land
Penetrating the Sea*

*Platja Can Sopa sis plau
Screenplays became reality
Desires, questions, directing positive energy
Universal guidance, abundance is guaranteed
Experiences are manifestations*

Een onvergetelijke dag in het waterpark Aqua Brava in Rosas.

Model stript op catwalk

Het 20-jarige model Bianca heeft veel opzien gebaard tijdens haar deelname aan het programma Next Top Model. Dat schrijft *Metronieuws*. De Oostenrijkse versie van de modellentalentenjacht liet de dames namelijk in bont over de catwalk paraderen. Een actie waar Bianca liever niet aan meedoet. Dus trok het model haar kleding uit.

In eerste instantie had Bianca tijdens de uitzending toegezegd om het bont, ondanks protesten, te gaan dragen. Toen het model eenmaal op moest, twijfelde ze geen moment en gooide ze de jurk op de grond. Vervolgens liep het model in slechts haar huidkleuring ondergoed over de

catwalk. Hoewel Bianca door haar actie door veel mensen wordt geroemd, is de productie achter het programma in Oostenrijk zelf niet blij. Volgens presentatrice Melanie Scheriau is het programma door het model verpest en moet er gekeken worden of Bianca wel in het programma mag blijven meedoen.

Hoewel de modellenstrijd voor Bianca nu wellicht afloopt, heeft het model absoluut geen spijt van haar actie, zo laat ze weten op haar Facebook. Ze zag zich gesterkt door de aanwezigheid van Pamela Anderson, die fel antibont is. „Het was een actie vanuit mijn hart. Ik ben blij dat ik het gedaan heb.”

Mannen willen haar van Ryan Reynolds

Het Amerikaanse *GQ* deed uitgebreid onderzoek en vroeg meer dan vijfhonderd hoog aangeschreven kappers wat hun top 3 van meest geknipte kapsel van het moment is. Daarbij werden grote verschillen verwacht; iemand uit Iowa wil vast zijn haar anders dan iemand uit New York, maar de antwoorden bleken verrassend overeen te komen volgens *Metronieuws*. En dus kon het mannenmagazine hét mannenkapsel anno 2015 introduceren. De Ryan Reynoldscoupe blijkt het meest in trek.

De meest populaire coupe is die van Ryan Reynolds.

'Amanda Bynes weer terug naar modeschool'

Amanda Bynes is weer terug op het Fashion Institute in Los Angeles. Vorig jaar werd ze van de modeschool gestuurd, omdat ze vaak onder invloed van verdovende middelen in de les zou zitten. Dat meldt *TMZ*. Bronnen vertellen dat de televisieactrice vorige week weer is begonnen met het volgen van lessen. Ditmaal zou ze het een stuk serieuzer willen aanpakken.

Bynes zou nu bijvoorbeeld tekenlessen volgen om te leren hoe ze kledingstukken kan schetsen. Die schetsen wil ze dan later verwerken tot echte kledingstukken. Een persoonlijke beveiliging loopt met haar mee over de campus.

De actrice zou inmiddels ook weer op zichzelf wonen in Los Angeles. Ze zou daarnaast regelmatig therapie sessies bijwonen. In het verleden kampte Bynes met een drugsverslaving. Ook zat ze dronken achter het stuur en kwam ze in het nieuws nadat ze iemand in een nachtclub gekrabb had.

De Laundroid werd gedemonstreerd op de Combined Exhibition of Advanced Technologies.

Japanse wasrobot 'Laundroid' gepresenteerd

Japanse wetenschappers hebben een robot gemaakt die kleren wast, droogt, opvouwt en sorteert.

De Laundroid werd gedemonstreerd op de Combined Exhibition of Advanced Technologies in Japan, aldus *The Telegraph*.

Vieze was wordt automatisch door de robot gewassen, waarna deze opgevouwen in de kast op de juiste plank terechtkomt. Hierdoor hoeft de gebruiker

niets meer te doen tijdens het wassen.

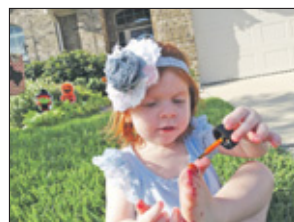
Op dit moment kan het apparaat meerdere soorten kleding wassen en sorteren, waaronder shirts, rokken en zowel korte als lange broeken.

De robot is gemaakt door Panasonic, in samenwerking met Seven Dreamers en Daiwa. Het gaat nu nog om een experimenteel apparaat. Een verkoopprijs of prijs is niet genoemd.

Koppel maakt eetbare nagellak

Het Amerikaanse koppel Audrey Amara en Josh Kroot wet als geen ander dat kinderen en nagellak niet echt samen gaan. Door alle chemische stoffen in de make-up is het voor kinderen niet heel gezond hun nagels te kleuren. Dus bedacht het koppel voor de mini-fashionistas een oplossing: eetbare nagellak. De make-up heet Kid Licks en is bedacht om de kleintjes toch een

stukje artistieke vrijheid te geven, maar wel op een verantwoorde manier, zo schrijft *Bustle* volgens *Metronieuws*. De nagellak wordt namelijk gemaakt van groente en fruit. Kid Licks heeft op dit moment drie smaken: bietjes, groen gras, en wortel. Het koppel kwam op het idee uit eigen ervaring. „We hebben thuis vier kinderen. De oudste kwam op een gegeven moment

De nagellak wordt gemaakt van groente en fruit.

in de fase dat ze alles zelf wilde doen, waaronder nagels lakken”, vertelt Audrey.

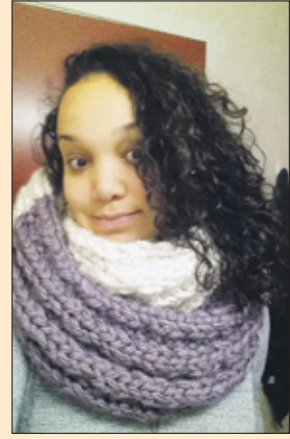
STUDENTENHUIS

Nieuwe uitdagingen

Vorig week kreeg ik 10 milliliter paraformaldehyde in mijn ogen en moest ik naar het ziekenhuis om mijn ogen te laten spoelen. Professors waren woedend. Hoe konden we geen protocol hebben voor dit soort dingen?

Waar zijn alle oogspoelers die in ieder lab behoren te zijn? Hoe kan het zijn dat de Lab Safety Committee dit soort dingen niet aan het regelen is? Er moet eindelijk wat hieraan gedaan worden! Ik werd twee dagen na mijn ongeluk naar de oogarts geleid om te kijken of er blijvende schade was. Een van de professoren is een expert op het gebied van ogen en consulteert vaak bij het oogartsenpraktijk van het ziekenhuis. Dus hij ging met mij mee zodat ik niet hoefde te wachten op een afspraak en ook niet op een spreekuur. Binnen 2 minuten had hij een oogarts voor mij geregeld. Volgens haar was alles goed en de weinige irritaties die er nog waren zouden binnen een paar dagen weg gaan. Zodra dit werd doorverteld aan de professoren en supervisors was iedereen opgelucht en al het geschreeuw over veiligheid en wat allemaal nog meer viel stil. Natuurlijk. Zo gaat het nou eenmaal. Zelf moest ik op zoek naar een speciale plastic veiligheidsbril, die Katrin voor me vond in een lab die in geen jaren meer is opengemaakt. Dat is dus de enige veiligheidsbril geschikt voor het werken met gevaarlijke vloeistoffen. Of nou ja, dat was het dus ooit geweest. Tien jaar geleden.

Nu ben ik aan het wachten op de administratie die mij al het geld (zo'n 60 dollar) dat ik heb betaald in het ziekenhuis en apotheek terugbetaal. Moet toch wel, het is gebeurd op het werk en is deels hun schuld. Helaas is de hele administratie van het ziekenhuis en universiteit aan het staken, dus het gaat hoogstwaarschijnlijk een paar weken duren voordat ik het krijg.

Mijn nieuwste gebreide creatie.

Behalve dat, ben ik ook bezig met andere dingen. Het enige wat ik in het afgelopen jaar heb gedaan is school-werk-thuis. In mijn eerste jaar hier in IJsland had ik nog vrienden met wie ik kon uitgaan. Mijn kamergenoten en hun vrienden

waren een uitstekende afwisseling voor al dat biologie. Die vrienden zijn allemaal vertrokken naar het buitenland en mijn vriendengroep bestaat alleen uit werk-mensen. Neem me niet kwalijk, ik vind het echt leuk wanneer we op zondag gaan brunchen of sushi gaan eten. Maar ik heb iets anders nodig in mijn leven dan gewoon school-werk-thuis. Ik begin een beetje verveeld te raken. Dus heb ik besloten om me bij AIESEC aan te sluiten, de grootste studentenvereniging op de wereld die vrede nastreeft en het vervullen van het potentieel van de mensheid. Ik hoop dat ik dat goed heb vertaald. Dit doen we door uitwisselingen te regelen voor studenten die vrijwilligerswerk willen doen, of een stageplek willen in het buitenland, zodat ze kennis kunnen maken met andere culturen en daardoor zichzelf als mens kunnen ontwikkelen.

Ja, ik weet al wat de meesten denken 'neem je niet te veel hooi op je vork?' Ja. Misschien wel, vooral omdat ik voor een van de vicepresidenten schappen heb gesolliciteerd, maar dit is iets nieuws en anders en ik voel dat ik hiermee wat meer kan bereiken dan gewoon een PhD. En in de tussentijd brei ik nog steeds op los, ga ik zwemmen en rennen en ik wil nog steeds meer doen. Het begint steeds donkerder te worden en ik ben een klein beetje bang dat ik door verveling weer de put in duik.

De recent afgestudeerde Diahann Atacho schrijft wekelijks over haar ervaringen op IJsland.

Diahann Atacho

'Volledig elektrische Volvo in 2019'

Volvo gaat zich meer en meer bezighouden met EV's en het merk lichte afgelopen week een tipje van de elektro-sluier op. Het grootste nieuws: in 2019 kunnen we een volledig elektrische Zweed in de showrooms van Volvo tegenkomen.

De elektro-strategie van Volvo beslaat onder andere plug-inversies van de op stapel staande 90- en 60-modellen. Met de XC90 T8 hebben we al kennis kunnen maken met de nieuwe generatie stekkermodellen van Volvo. Ook de nieuwe S90, die de S80 gaat opvolgen, krijgt een plug-inhybride aandrijflijn onder de kap.

Verder meldt het merk dat het Twin Engine-concept ook in voorwielaandrijvers zal komen te liggen. Later zal Volvo een compleet nieuwe 40-serie presenteren, een modellenlijn die op het nieuwe Compact Modular Architecture (CMA)-platform zal komen te staan. Bij de ontwikkeling hiervan is uiteraard rekening gehouden met de komst van elektrische- en hybride-aandrijflijnen. Volvo heeft voor ogen dat binnen twee jaar tien procent van alle wereldwijd verkochte Volvo's over een vorm van elektrische aandrijving beschikt.

Tucson scoort maximaal bij veiligheidstest

De nieuwe Hyundai Tucson heeft het maximale aantal van vijf sterren gescoord in de veiligheidstest van organisatie Euro NCAP. Dat meldt de autofabriek in een persbericht.

Bij de rating van Euro NCAP werd gelet op de Lane Keeping Assist System, een systeem om de wagen in de rijbaan te houden, en de Speed Limit Information Function, om te informeren over de snelheidslimiet, maar Hyundai stelt dat er meer veiligheidsfuncties zijn ingebouwd. Een van die nieuwe technologieën om de SUV veiliger te maken is de zogenoemde Autonomous Emergency Braking, aldus Thomas Schmid van Hyundai Motor Europe in een reactie. Ook is er onder meer een functie die de

dode hoek detecteert en stabiliteitsmanagement op de wagen. Verder is de nieuwe carrosserie 30 procent sterker.

Niet alleen aan de inzittenden is gedacht, maar ook aan voetgangers. De Tucson beschikt namelijk ook een Active Hood System, een systeem dat de motorkap van de wagen omhoog heft in geval van een frontale aanrijding met een voetganger.

De Euro NCAP is opgericht in 1997 en bestaat uit vertegenwoordigers van zeven Europese regeringen en uit automobiellclubs en consumentenorganisaties in alle Europese landen. De organisatie is in korte tijd uitgegroeid tot een katalysator voor het doorvoeren van aanzienlijke verbeteringen op het gebied van veiligheid bij het ontwerpen van nieuwe auto's.

RIJ-IMPRESSIE: JAGUAR XF

Als het aan Jaguar ligt, wordt de splinternieuwe XF de dynamische benchmark in zijn klasse. De redactie van het tijdschrift *Autoweek* mocht achter het stuur van de luxe Brit kruipen en schreef er een rij-impressie over.

Jaguar heeft met de XK en later de F-type een duidelijke lijn ingezet. Dit zijn auto's die als je, volgens Autoweek, op de startknop drukt, al een glimlach op je mond toveren en je hart sneller laten kloppen. De sportievelingen lijken zorgvuldig geplande imago-bouwers, want dat DNA, het rijplezier, moet ook voor de volumemodellen van het sympathieke Britse merk het verschil gaan maken.

De intenties van Jaguar liggen er in elk geval dik bovenop; de eerste tussenstop tijdens de introductie van de testrijders was het circuit. Nu zullen weinig XF-rijders op zondag naar een circuit toeren om een rondje te boenderen, dus dat de XF zich voor een auto van dit formaat behoorlijk capabel gedraagt op raceasfalt van Navarra, moet je volgens Autoweek maar even ter kennisgeving aannemen. Waar het natuurlijk

om gaat, is het rijgedrag op de openbare weg. „Daarvoor stappen we in de 2.0d met 180 pk en een R-Sportpakket. Jaguars nieuwe dieselmotor testten we eerder in de XE, en daarin misten we wat souplesse bij lage toeren. Dat wordt in de XF echter verdoezeld door de soepele 8-trapsautomaat, waarmee het blok een prima combi vormt”, aldus de testrijders. Opmerkelijk is overigens dat er voor de viercilinder ook een handbak leverbaar is. Tevens is de diesel er met 164 pk. Het blok blijft bij hogere toeren overigens enigszins luidruchtig volgens Autoweek, al lijkt de XF iets beter geïsoleerd dan zijn kleinere broertje. Daarnaast ontwaarden de testrijders rond de 2.000 tpm een lichte vibratie in de aandrijflijn als ze een beetje met het gaspedaal aan het moduleren waren.

„Wat gelijk opvalt, is het directe stuurgedrag. In tegenstelling tot de vorige generatie heeft de XF elektrische bekrachtiging, maar die is gelukkig fijn uitgewogen – al missen we net een fractie communicatie die een hydraulische installatie wel heeft. Het sport-

onderstel is stevig te noemen; het lijkt na het circuit statement nummer twee om ons eerst in deze uitvoering te laten rijden, want het zorgt zonder meer voor een flinke dosis dynamiek”, concluderen de testrijders. „Dat gaat echter wel ten koste van het comfort. Zeker op de slechter geasfalteerde delen van het Spaanse binnenland missen we verfijning, wordt het onderstel bij tijd en wijle wat bonkerig - zeker in combinatie met het optionele twintig inch lichtmetaal. Is dit een stap te ver voor een auto van dit statuus?”

Nou, dat hoeft niet, want er is keuze. Als de rijders even later in een XF met optionele adaptieve dempers stappen, toont de XF volgens hen een veel uitgebalanceerder gezicht: „Bij gematigd tempo is er veel meer rust aan boord, gaat de snelheid omhoog dan bij de Jag zich zeer overtuigend in het asfalt en krimpt de auto als het ware om je heen.” De nieuwe, aluminium body (in basis hetzelfde platform als dat van de XE) is 28 procent stijver dan zijn stalen voorganger, bovendien maakt het de XF tot 190 kg (afhankelijk van de uitvoering)

lichter. Tel daarbij de ophan- ging met dubbele wishbones voor en een nieuwe, 'Integral Link' achteras (waarbij de longitudinale en laterale krachten separaat gecontroleerd worden), en je wordt volgens Autoweek getraakteerd op een strak, relatief lichtvoetig stuurgedrag. „Vooral in mooie doordraaiers heeft de Jaguar - geholpen ook door de torque vectoring - een prachtige balans.” Er is echter meer nodig dan dynamiek om in dit segment om succesvol te worden. Zaken als comfort, luxe en raffinement tellen minstens zo hard mee. Ondanks de fractioneel gekrompen buitenmatten is de wielbasis 51 millimeter langer geworden, en daarvan profiteren vooral de passagiers op de achterbank. Het dashboard ziet er volgens het tijdschrift modern en opgeruimd uit, bovendien heb je toegang tot alle voorzieningen die je mag verwachten in dit segment. Vermeldenswaardig is het (vanaf eind dit jaar) optionele infotainmentsysteem InControl Touch Pro, met een 10,2 inch scherm in het midden van het dashboard en een daaraan gekoppeld 12,3 inch groot TFT-display

achter het stuur. Drukken, swipen, slepen; het is snel en intuïtief te bedienen, vergaand te personaliseren en heeft alle mogelijke connectiviteit die je in moderne auto's maar kunt bedenken. „Zit allemaal prima in elkaar, toch heeft het nét niet het niveau van een BMW of Mercedes”, concluderen de testrijders. Waar hem dat in zit volgens hen? „Zit gevoel dat je krijgt als je aan een roostertje draait of op een knopje drukt, een lijn van het dashboard die nét niet naadloos overloopt in het deurpaneel, een enigszins gedateerde, rolluik-achtige afdekking van het opbergvak in het midden - dat soort kleine dingen”, meldt Autoweek.

Behalve de 2.0d komt er ook een nieuwe viercilinder benzine-motor beschikbaar. Daarnaast is de XF leverbaar met de oude, vertrouwde V6 bezine- en dieselvarianten. Die laatste twee reden de testrijders ook even, en juist met die soepele, smeulige zespitters wordt de auto volgens hen meer een geheel, en krijgt 'ie in combinatie met het fijne chassis meer het karakter dat Jaguar voor ogen heeft: een heerlijke rijdersauto.

Op natuurfoto-missie naar Bonaire

Bonaire staat wereldwijd bekend als het duikeiland in de Caribbean. Duik een willekeurig duikmagazine op en je kunt er prat op gaan dat het eiland ergens genoemd wordt. Met fantastische stukken koraalrif, een onwijs grote hoeveelheid vis en een officieel bij de wet beschermd marien park, dat reeds in 1978 werd vastgesteld is het natuurlijk absoluut niet vreemd dat er flink veel aandacht is voor de duiksport op het eiland. Je zou bijna denken dat je alleen maar kunt duiken op Bonaire, maar niets is minder waar. Ook Bonaire boven water is een bezoek meer dan waard.

Tekst en foto's Michelle da Costa Gomez

De oktobervakantie was natuurfotografie-vakantie. Met een groep van 10 volwassen natuurfotografen en een mini-een bijna 5 jaar oude zeehefhebber, togen we naar ons zuster-eiland om samen het natuurschoon van het eiland boven water, en een klein beetje onder water, vast te leggen. Zes dagen lang 'sleutelden' we in onze pick-ups van het ene punt van het eiland naar het andere.

En we werden beloofd voor onze moeite. Bonaire heeft in deze periode namelijk een geweldige diversiteit aan trekvogels te gast die tijdens de overtocht van het steeds kouder wordende noorden naar het warme zuiden. Ze hebben een 'blijsnack'-moment nodig om tot rust te komen en weer reserves op te bouwen voor het volgende deel van de reis. De ABC-eilanden worden allemaal bezocht, maar het is op Bonaire wel ongeloflijk

gemakkelijk om de trekkende (voornamelijk) watervogels goed te observeren. Maar naast de watervogels werden we ook getaktoerd op een variatie aan andere vogelsoorten op het eiland en natuurlijk de meest fantastische vergezichten. Maak kennis met Bonaire waar ook een niet-duiker volledig uit zijn dak kan gaan qua natuur.

Volgende week volgt deel 2.

Na regen komen de roodhalsduiven. Op de verschillende kalkterrassen aan de kust blijven na een flinke regenbui waterplassen staan. Plassen met zoet water trekken een scala aan fauna aan waaronder de roodhalsduiven, blaudfuif of palomba pretu zoals het dier op Bonaire wordt genoemd. Zo zeldzaam als de dieren op Curaçao zijn (alhoewel ze hier ook steeds vaker worden gespot), zo veel komen ze voor op het zuster-eiland. En schichtig zijn ze er ook niet, waardoor de kans op het uitgebied observeren van de dieren en een goede foto vrij groot is.

De Bonairaanse parkiet is een bijzondere vogel. De prikichi zoals die op Bonaire wordt genoemd is een aparte ondersoort en daarmee uniek voor het eiland. Net als de parkiet op Curaçao en de parkiet op Aruba. Alle drie zijn ze anders en worden daarom tot afzonderlijke ondersoorten gerekend, endemische ondersoorten wel te verstaan, omdat ze echt alleen maar op de individuele eilanden als zodanig voorkomen en nergens anders. De parkieten op Bonaire hebben een bijna geheel gele kop, in tegenstelling tot de ondersoorten die voorkomen op Aruba en Curaçao. Op de foto is een jong dier te zien.

De barika hel of suikerdiefje is een geliefde vogel op de ABC-eilanden. De kleine, driftige vogeltjes zijn dol op suiker en laten zich gemakkelijk zien en fotograferen. Ze nestelen ook nog eens graag in de buurt van mensen en zijn daardoor een van de meest geziene gasten in tuin of op het balkon. Maar waarschijnlijk heeft bijna niemand er ooit bij stilgestaan dat de barika hel op Bonaire wel heel bijzonder is. Het dierje is namelijk anders qua tekening dan de suikerdiefjes op Aruba en Curaçao. Het is een endemische ondersoort met de wetenschappelijke naam *Coereba flaveola bonairensis* en uit die naam valt al op te maken hoe bijzonder het bestje is. Het verschil: de Bonairaanse suikerdief heeft een witte keel die veel prominenter te zien is dan bij de dieren op Aruba en Curaçao. Dus mocht je op Bonaire zo'n klein brutaal vogeltje zien, kijk er dan eens met andere ogen naar.

Niet alle vogels op Bonaire zijn endemische (onder)soorten voor dat eiland. Maar dat neemt niet weg dat ze ook dan gewoon mooi zijn om te zien. Meestal kijken mensen geen twee keer om naar duiven. Zonde, want elke duif, zelfs een stadsduif, heeft bijzondere eigenschappen en vertoont gedrag dat soms zeer verrassend kan zijn. De white-tipped dove of uiriwi, zoals het dier op Bonaire heet (ala duru op Curaçao) is een soort die in elke tuin wel aanwezig is. De vogels wandelen meestal al hun gemak door de tuin op zoek naar voedsel al dan niet, vruchten, broodkruimels en alles wat verder eetbaar is. De vogels produceren een diep geluid dat een beetje klinkt als het 'oehoe' van een uil.

Mangazina di Rei - cultuur in beeld

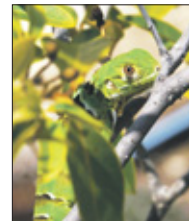
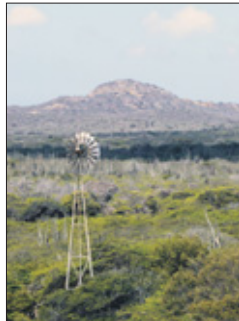

Om een beetje te kunnen proeven van de authentieke Bonairaanse sfeer is het een aanrader een bezoek te brengen aan Mangazina di Rei in Rincon. Dit culturele park (museum is als beschrijving veel te kort door de bocht) organiseert een keer per maand op zaterdag een open dag waar uitleg wordt gegeven over de doelstellingen van het park en de projecten die worden uitgevoerd; waar rondleidingen worden gegeven en tal van kraampjes te bezoeken zijn waar je niet alleen lokale producten kunt kopen maar ook lokale lekkertijen en gerechten kunt eten en drinken. Mangazina di Rei open, als alles meezit, op 27 oktober de nieuwe expositie in het oude magazijn dat op het terrein staat. Gasten kunnen dan kennismaken met de rijke geschiedenis en tradities van dit stukje Bonaire. Het leuke van dit park is dat ook de natuur er een prominente plek in heeft gekregen, omdat deze essentieel was en is voor de ontwikkeling van de culturele diversiteit van de omgeving. Houdt dus vooral de Facebookpagina van dit park in de gaten, en breng een bezoek aan de open dag als je

de kans hebt. Of ga langs als de nieuwe expositie is geopend. Zeker de moeite waard.

Op de foto's respectievelijk: de kunst van een tranké, uitzicht over een stukje Rincon, voorbereiden van pan será-deeg, pan será-deeg, het vuur in de broodoven, kleine leguaan midden in het stukje 'museum'.

Flamingo

Bonaire staat niet alleen bekend als duikeiland, maar ook als flamingo-eiland. Het vliegveld is genoemd naar flamingo's, elke souvenirwinkel heeft een scala aan flamingo's in elke vorm en maat en je kunt praktisch geen plas voorbijgaan of er staat wel een roze vogel in te pronken. Bonaire heeft een streng beveiligd flamingopreservaat waar de vogels in alle rust kunnen broeden en hun jongen grootbrengen. Zeer noodzakelijk, want alleen verbodsborden om mensen buiten te houden werken absoluut niet. Toeristen worden als door magie naar de roze vogels getrokken en willen niets liever dan er zo dicht mogelijk bij komen voor de beste foto. Een opvliegende flamingo is dan helemaal een topattractie en men realiseert zich niet hoeveel schade men kan aanrichten door te dicht bij te komen. Gelukkig maar dat de dieren overal op het eiland te zien zijn en zich daar in alle glorie laten bewonderen en fotograferen.

Chuchubi wowo blanku

Zie je het dier in een flits, dan denk je dat je te maken hebt met een 'doorsnee' spottijster of chuchubi. Maar laat het dier zich wat langer bewonderen, dan sta je toch een beetje verbaasd te kijken. Een bruine chuchubi met spikkels en spierwitte ogen, dat is toch een beetje vreemd. Het dier in kwestie is dan ook geen tropical mockingbird, maar een pearly-eyed thrasher. Op Bonaire wordt het dier chuchubi wowo blanku genoemd. Het dier is omvangrijker dan de wat lichter gebouwde chuchubi en valt dus echt op door zijn bruine, gestippelde uiterlijk en parelwitte ogen. De vogels eten insecten, vruchten en zaad, maar zullen ook broodkruimels en andere voedselresten niet laten liggen en gaan soms achter jonge vogels en eieren van andere vogelsoorten aan. Ook hier gaat het om een endemische ondersoort voor Bonaire en deze vogel komt daarom ook alleen daar voor. Op Curaçao is een aantal kerken een soortgelijke vogel gespot maar daarvan is het niet duidelijk of het ging om een Bonairaanse ondersoort of een oorspronkelijk afkomstig is van een de grotere Antillaanse eilanden.

Nieuwe cursussen en workshops

WORKSHOP NATUURFOTOGRAFIE
De populaire workshop natuurfotografie gaat op 21 oktober weer van start. Met een kleine groep gaan we aan de slag met de basisprincipes van de natuurfotografie en natuurlijk vaak op pad om de technieken en tips en tricks in de vingers te krijgen. Kijk voor meer informatie op onze Facebookpagina Curaçao Footprint of mail naar info@curassavica.com.

CURSUS VOGELS VAN CURAÇAO (ORNITHOLOGIE)

Op 5 november beginnen Curaçao Footprint Foundation en Curassavica nv met de derde editie van de vogelcursus, voor vogelliefhebbers die meer willen weten van deze bijzondere gevederde dieren en ook willen leren om vogels in het veld te spotten en te herkennen. Voor meer informatie kunt u een kijkje nemen op onze Facebookpagina of een e-mail sturen naar info@curassavica.com.

NATUURWANDELINGEN
Onze stichting organiseert

elke donderdagmiddag en elke tweede zaterdag van de maand een natuurcursus met professionele natuurguiden. Neem een kijkje op www.curaçaofootprint.org voor de wandelingen en registratieformulieren. De aanstaande wandelingen zijn:
- Zondag 18 oktober 15.00 uur: Geologie bij Mishe Caracasbaai
- Donderdag 22 oktober: Birdwatching, geologie, natuurfotografie en groepswandelingen op aanvraag.

Naomie Harris heeft haar James Bond-collega Daniel Craig verdedigd tegenover de BBC. De acteur zei onlangs liever zijn polsen door te snijden dan nog eens de geheimagent te spelen, maar volgens de actrice ging het om een grapje.

„Het werd niet opgeschreven zoals hij bedoelde. Humor komt nou eenmaal niet zo goed over op papier”, aldus Harris in een gesprek met de BBC.

Craig werd gevraagd naar zijn mogelijke terugkomst als James

‘Craig maakte grapje’

Bond, na aanhoudende geruchten dat de aankomende film Spectre de laatste zou zijn voor de acteur.

„Ik snij liever mijn polsen door met glas dan dat ik nu nog

een James Bond doe. Op dit moment ben ik er overheen. We zijn klaar en ik wil door.”

Harris zegt nu dat de opmerking van Craig verkeerd is opgenomen in het stuk. „Het is zo gemakkelijk om iets wat iemand in het voorbijgaan zegt, totaal op te blazen. Ik denk dat dat is wat hier is gebeurd en ik geloof het dus ook helemaal niet.”

Volgens de actrice ademt haar collega James Bond. „Hij is zo toegewijd en hij houdt er ontzettend van om Bond spelen.”

Renee Zellweger en Colin Firth nemen de rollen van Bridget Jones en Mark Darcy weer op zich.

Tarantino kijkt niet op van beschuldigingen

Quentin Tarantino heeft door zijn films meerdere beschuldigingen over racisme over zich heen gekregen. Het doet hem naar eigen zeggen weinig. Dat vertelt hij in gesprek met *New York Times*.

De regisseur krijgt met name kritiek op zijn film Django Un-

chained, waarin het beladen woord ‘nigger’ meerdere malen wordt gebruikt. „Ik heb al in mijn gehele carrière kritiek gekregen op mijn films, maar sinds Django kijk ik er niet meer van op”, zegt Tarantino.

„Als mensen mijn films niet leuk vinden, dan mogen ze het

van mij niet leuk vinden. Het maakt mij weinig uit als ze er weinig van snappen”, vervolgt hij. Ook in andere films gebruikt hij regelmatig het controversiële woord. „In al die jaren heb ik een ding niet begrepen: waarom maakt het zo veel uit dat ik blank ben? Een schrijver heeft geen controle over de impact die een bepaald woord heeft.”

Tarantino is op het moment bezig met het afronden van de productie van *The Hateful Eight*. Samuel L Jackson, Jennifer Jason Leigh, Michael Madsen en Tim Roth zijn de hoofdrolspelers van de film. Het is nog niet bekend of er nog extra acteurs aan de cast toegevoegd zijn.

Het opnemen van *The Hateful Eight* is inmiddels begonnen. De western zal worden opgenomen in een 70 millimeter film-formaat, wat volgens studio The Weinstein Company een uniek tintje aan de film zal geven. Onder andere *The Master* en 2001: *Space Odyssey* zijn in dat formaat gefilmd.

‘Bridget Jones’ Baby’ volgend jaar in bios

Bridget Jones’ *Baby* verschijnt in september 2016 in de bioscopen. Dat meldt *Variety*.

Renee Zellweger en Colin Firth nemen de rollen van Bridget Jones en Mark Darcy weer op zich. Patrick Dempsey is nieuw in de reeks. Details over de verhaallijn van de film zijn er

nog niet, al doet de titel uiteraard vermoeden dat Bridget Jones in de nieuwe film een kindje krijgt.

Wat voor rol Dempsey gaat spelen in de film is ook nog niet bekend. Hugh Grant, die wel te zien was in de eerste twee Bridget Jones-films, zal niet terugkeren voor het derde deel.

Charlize Theron mogelijk vervanger Brad Pitt

Charlize Theron is in gesprek met Sony voor de hoofdrol van de boekverfilming *The Gray Man*. Eerder werd Brad Pitt gevraagd voor dezelfde rol. Dat schrijft de Amerikaanse filmsite *Deadline*.

Het boek van Mark Greaney gaat over een CIA-agent die moordenaar is geworden en die zijn dochter, van wie hij niet wist dat hij haar had, moet redden. Dat laatste wordt lastiger als de

rol wordt gespeeld door een vrouw. Hoe de filmmakers dat probleem gaan aanpakken, is nog niet duidelijk.

Het is niet de eerste keer dat Sony het geslacht van een hoofdpersonage verandert. De thriller *Salt* ging in eerste instantie ook over een man gespeeld door Tom Cruise en werd later gespeeld door Angelina Jolie. Theron zou de film ook gaan registreren.

Tarantino is op het moment bezig met het afronden van de productie van *The Hateful Eight*.

Washington gaat Grey’s Anatomy regisseren

Denzel Washington gaat meewerken aan *Grey’s Anatomy*, maar niet als acteur. De tweevoudig Oscarwinnaar gaat een aflevering van de populaire doktersserie regisseren. Dat meldt *TV Line*.

De regie van de negende aflevering is in handen van Washington. Washington heeft twee films geregisseerd, *The Great Debaters* en *Antwone Fisher*, maar dit wordt zijn eerste tv-productie.

Jennifer Lawrence is in gesprek over een rol in een nieuwe film van Darren Aronofsky. Darron Aronofsky, die ook de bekende film *Black Swan* regisseerde, wil deze lente beginnen met filmen.

Dat meldt *Variety*. Lawrence is op dit moment bezig met de film *Passengers*, maar aangezien *The Hunger Games* en *X-men*-reeksen niet meer op haar schema staan heeft ze weer meer tijd. Het is onduidelijk met welk script Aronofsky wil gaan werken.

De actrice baalde overigens ontzettend toen na de Sonyhack bekend werd dat haar mannelijke collega’s veel meer geld hadden gekregen voor de film *American Hustle*. „Ik wilde niet moeilijk of verwend overkomen”, schrijft de actrice in de nieuwsbrief *Lenny* van actrice Lena Dunham.

„Dat leek een goed idee tot ik zag dat iedere man met wie ik

‘Jennifer Lawrence in nieuwe film Aronofsky’

De actrice baalde toen bekend werd dat haar mannelijke collega’s veel meer geld hadden gekregen voor de film *American Hustle*.

werkte dat gevoel zeker niet had.” De actrice kreeg 7 procent

van de winst, terwijl Bradley Cooper, Jeremy Renner en Christian Bale 9 procent kregen.

Het idee dat ze een verwend imago zou krijgen als ze meer geld zou willen, wordt volgens Lawrence bevestigd door de gelekte e-mail waarin een producent Angelina Jolie een ‘verwend nest’ noemde. „Om de een of andere reden kan ik me niet voorstellen dat dit over een man wordt gezegd. Op basis van de statistieken denk ik niet dat ik de enige vrouw ben met dit probleem. Zijn we sociaal geconditioneerd?” vraagt Lawrence zich in haar essay af.

De 25-jarige actrice laat weten niet meer op een ‘schattige manier’ haar mening te willen geven. „Ik denk niet dat ik ooit met een man heb samengewerkt die nadacht over de manier waarop hij iets moest zeggen om gehoord te worden.”

Lena Dunham verkoopt nieuwe komedie

Lena Dunham heeft een nieuwe komedieserie aan HBO verkocht. De bedenker van *Girls* gaat de serie die zich afspeelt in de jaren 60 gedeeltelijk regisseren. Dat meldt *The Hollywood Reporter*. Max vertelt over een redactrice van een tijdschrift die per toeval terechtkomt in de tweede golf van vrouwen die zich inzetten voor vrouwenrech-

ten. Lisa Joyce (*The Messenger*) speelt de hoofdrol. Dunham zal in elk geval de eerste aflevering gaan regisseren, daarna wordt gekeken hoe de serie wordt ontvangen en of er meer afleveringen moeten komen. Drie producenten waar de actrice en schrijfster al mee samenwerkt zullen haar meehelpen de nieuwe serie te gaan produceren.

Herstel brandwonden zonder littekens nabij

Het genezen van brandwonden zonder littekens komt steeds dichterbij, door het kweken en daarna transplanteren van eigen huidcellen in een nieuw soort 'biologische pleister'. Dat leidt tot betere wondgenezing en minder erge littekens dan tot nu toe bereikt, meldt de Nederlandse Brandwondenstichting.

„Dit brengt Nederland een stap dichterbij onze gezamenlijke grote droom: brandwonden

genezen zonder littekens”, volgens Esther Middelkoop, bijzonder hoogleraar huidregeneratie en wondgenezing.

Het onderzoek van Kim Gardien richt zich op lichaamseigen opperhuidcellen. Er wordt bij de patiënt een klein stukje gezonde huid verwijderd. De onderzoekers isoleren daaruit opperhuidcellen, die zich in een kweekbakje gaan delen.

Binnen ongeveer twaalf da-

gen zijn er voldoende cellen aanwezig om die aan te brengen op een veel groter oppervlak van een biologisch afbreekbaar materiaal. Dit wordt vervolgens als een soort pleister aangebracht over het huidtransplantaat heen.

Het grote voordeel van deze methode ten opzichte van traditionele donorhuid, is dat de aangebrachte huid geen afstotingsreactie bij het lichaam opwekt.

Er wordt momenteel gezocht naar alternatieven voor dierproeven.

Allergie in toekomst herkennen zonder gebruik proefdieren

Meten of chemische stoffen een allergie op de huid kunnen veroorzaken, kan in de nabije toekomst zonder proefdieren te gebruiken. Dat blijkt uit het promotieonderzoek van Jochem van der Veen, uitgevoerd bij het RIVM en de Universiteit Maastricht.

Sommige chemische stoffen, die bijvoorbeeld worden gebruikt in cosmetica, sieraden en productieprocessen, kunnen contactallergie veroorzaken. Om ervoor te zorgen dat zo min mogelijk mensen allergische reacties krijgen van deze stoffen, is onderzoek voor nieuwe stoffen verplicht. Hiervoor worden muizen en cavia's als proefdieren gebruikt.

Er wordt momenteel gezocht naar alternatieven voor dierproeven, onder andere om contactallergie te herkennen. Er is een proefdiervrije methode die ge-

bruikbaar is in een laboratorium gekweekte menselijke huidcellen. Via verschillende tests zijn tien genen geïdentificeerd die met hoge zekerheid kunnen aangeven of een stof allergische reacties zou kunnen opwekken. Er kan echter nog niet mee gemeten worden welke hoeveelheid van de stof kan leiden tot die allergische reacties.

Ondanks dat de huidige proefdiervrije strategie waardevolle informatie oplevert is het geheel vervangen van dierproeven volgens Van der Veen nog niet mogelijk. „Een nieuwe methode moet eerst gevalideerd worden, waarbij de voorspelbaarheid en de reproduceerbaarheid verder moet worden getest. Maar de verwachting is dat het niet heel lang meer zal duren voordat een proefdiervrije teststrategie volledig gebruikt kan worden.”

Het onderzoek bewijst niet dat je van thee sterke botten krijgt.

Verband zwarte thee en botbreuken

Vrouwen die dagelijks minstens drie koppen zwarte thee drinken, lijken op latere leeftijd minder kans te hebben op botbreuken. Dat heeft mogelijk iets te maken met een antioxidant in de thee. Dat blijkt uit een studie van de University of Western Australia. De onderzoekers analyseerden gegevens over 1.188 Australische vrouwen van gemiddeld 75 jaar.

De deelnemers vulden vragenlijsten in over hun eet- en drinkgewoontes. Op basis daarvan werden ze in drie groepen ingedeeld: maximaal één kopje thee per week, één tot drie koppen per dag en minstens drie kopjes per dag. Tijdens de onderzoeksperiode van ongeveer tien jaar, werden 288 vrouwen een keer in het ziekenhuis opgenomen vanwege osteoporosegerelateerde breuken. Degenen die minstens drie kopjes zwarte thee per dag dronken, bleken 34 procent minder risico te hebben op een ernstige breuk die te maken heeft met osteoporose. Bovendien hadden zij 42 procent minder risico op een heupfractuur vergeleken bij leeftijdgenoten die zelden thee dronken.

Hoewel deze studie een verband laat zien tussen zwarte thee en een lager risico op botbreuken, bewijst het onderzoek niet dat je van thee sterke botten krijgt.

Astma weg na maagverkleining

Mensen met ernstig overgewicht die astma hebben, profiteren nog meer van een operatieve maagverkleining dan obese mensen zonder astma. De astmatische klachten verdwijnen en de longen gaan aanzienlijk beter functioneren. Dat blijkt uit het promotieonderzoek van Astrid Aardenburg van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC).

Van 27 patiënten met overgewicht die een operatieve maagverkleining ondergingen, mat ze de longfunctie om te bepalen of zij aan astma leden. Na de operatie mat ze de longfunctie opnieuw. Ter controle bepaalde ze ook de longfuncties bij obese mensen zonder astma voor en na de operatie en bij obese mensen met astma die geen operatie ondergingen.

De uitkomst verraste haar: „Na de operatie verdween de astma als sneeuw voor de zon. De longfunctie was veel beter dan we hadden verwacht en patiënten hadden geen astmatische klachten meer. Een operatieve maagverkleining levert mensen met ernstig overgewicht altijd al een enorme gezondheidswinst op, maar voor de groep die ook astma heeft is de winst extra groot.”

Er is een kleine tegenvaller: de kans op allerlei complicaties na de operatie, waaronder longontsteking en longfalen, is juist groter voor mensen die een slechte longfunctie hebben. „Maar dat risico is laag. Het weegt niet op tegen de enorme gezondheidswinst. Zwaarlijvigheid kan tot allerlei ziektes leiden en zelfs tot de dood.”

Mensen die in de zomer zijn geboren, zijn vaak gezonder dan mensen die elders in het jaar geboren zijn. Dat meldde *Daily Mail* maandag op basis van een onderzoek van Cambridge University. Voor het onderzoek zijn de gegevens van 450.000 Britten geraadpleegd.

Hieruit blijkt dat baby's die in de maanden juni, juli en augustus geboren zijn, zwaarder

'Zomerkinderen gezonder'

waren bij de geboorte en langer werden als volwassenen.

Onderzoekers denken dat het te verklaren is omdat de vrouwen tijdens de zwangerschap meer zonlicht zien. Daardoor worden er hogere hoeveelheden vitamine D doorgegeven aan het ongeboren kind.

Uit het onderzoek blijkt ook dat meisjes die in de zomer worden geboren, doorgaans later in de puberteit komen. Dat is een indicatie voor een gezondere toekomst als volwassene, aldus de onderzoekers. „Onze resultaten laten zien dat de geboortemaand een meetbaar effect heeft

op de ontwikkeling en gezondheid van mensen”, aldus de hoofdonderzoeker. „Maar er is meer werk nodig om de precieze redenen te achterhalen.”

In voorgaande onderzoeken werd al aangetoond dat kinderen die in de herfst of winter geboren zijn, vaker voedselallergieën ontwikkelen op latere leeftijd. Ook hebben mensen die in de herfst geboren zijn vaker astma.

Val regelmatig veroorzaakt door infectie

Mensen die bij de eerste hulp verschijnen na een val zijn daar misschien helemaal niet door onhandigheid. Onderzoekers van het Massachusetts General Hospital waarschuwden dat ook een onderliggende infectie de oorzaak kan zijn. „In de loop van de jaren heb ik me regelmatig verbaasd over het feit dat de meest ernstige infecties die ik behandelde, bij patiënten waren die het ziekenhuis bezochten na een val”, vertelt hoofdonderzoeker Farrin Manian. „Zelfs wanneer patiënten vage klachten hadden die konden duiden op

een infectie, zoals slapheid en loomheid, was het vaak de val die hen naar het ziekenhuis bracht.” Eerder onderzoek liet al zien dat 20 tot 45 procent van de vallen wordt veroorzaakt door een infectie. Veel mensen die werken in de gezondheidszorg en verzorgers associëren een val echter niet met een mogelijke ziekte. En dat terwijl een infectie de bloeddruk kan verlagen en kan leiden tot duizeligheid en een licht gevoel in het hoofd. Bij mensen met dementie kan infectie ook zorgen voor extra verwarring.

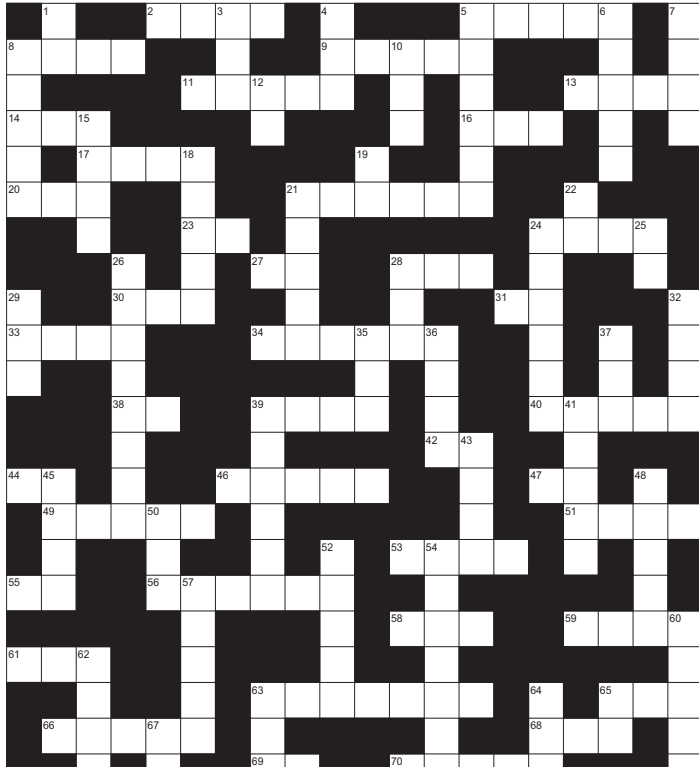

Eerder onderzoek liet al zien dat 20 tot 45 procent van de vallen wordt veroorzaakt door een infectie.

KRUISWOORDPUZZEL

HORIZONTAAL:

2. toespraak, 5. ram-
mel, 8. heldendicht,
9. olifant, 11. vulsel,
13. beenderinhoud,
14. oogholte, 16.
avondkleding, 17.
duur, 20. arbeids-
schuw, 21. houding,
23. aardrijkskundige
aanduiding, 24. panne-
n, 27. voor de vuist,
28. por, 30. een zeke-
re, 31. lidwoord, 33.
geestdrift, 34. pron-
ken, 38. zilver, 39.
schandpaal, 40.
babysitter, 42. rijks-
grens, 44. aanstaan-
de, 46. verkoudheid,
47. thans, 49. vaal-
geel, 51. soort pape-
gaai, 53. oorkonde,
55. akkoord, 56.
medemens, 58. akte,
59. adem, 61. lijm, 63.
ontleedmes, 65.
jonge stier, 66. plan-
ter, 68. misdeeld, 69.
nog niets bewezen,
70. Duitse sprookjes-
schrijver

VERTICAAL:

1. aanduiding van waterpeil, 3.
projectieplaatje, 4. keur, 5.
avondpartij, 6. scheidingslijn, 7.
appel, 8. alleen, 10. getemd, 12.
personal computer (afk.), 15.
wig, 18. rolgordijn, 19. milliliter,
21. herfstbloem, 22. aartsbis-
schop, 24. misleidend, 25. hoe-
ra, 26. voorexamen, 28. aanwij-
zend vnw., 29. roem, 32. ope-
ning in muur, 35. niet
waterdicht, 36. draaikolk, 37.

vlot, 39. volksfeest met vermake-
lijkheden, 41. inzet, 43. mannet-
jesgans, 45. takje, 48. strijd-
macht, 50. geladen atoom, 52.
melaatsheid, 54. autorenner, 57.

ternauwernood, 60. verschil
tussen in- en uitverkoop, 62.
Noorse god, 63. vreemde munt,
64. mannelijk dier, 65. volle
maan, 67. maanstand

SUDOKU

HANDLEIDING: In elke horizontale lijn én in elke
verticale kolom moeten de cijfers 1 tot en met 9 één keer
voorkomen. Dat geldt ook voor de blokjes waarin de puzzel
is verdeeld.

	8					1	7
	7		3	1	9		4
4					5		
7			8			4	
5							6
	4				7		5
		4					3
8		7	4	2			5
9	5						7

5 STERREN

'T LEVEN EN ZO DOOR Kim Sambo

Wacht, hoé heet je?

Het verzinnen van unieke
namen, daar zijn Curaçao-
ënaars kampioen in! Je hoort
op het eiland namen die je
nooit eerder hebt gehoord en
die waarschijnlijk nergens
anders ter wereld kunnen
worden uitgesproken. En dan
heb ik het nog niet eens over
de aparte combinaties waar-
voor een deel van de naam
van de moeder aan een deel
van de naam van de vader
wordt geplakt. Voilà: een
compleet nieuwe naam is
ontstaan!

Het voordeel van deze na-
men: de kans dat je een an-
der levend wezen met dezelf-
de naam op deze wereldbol
tegenkomt, is bijna nul. Je
bent dus werkelijk 'comple-
tely and utterly unique'.

Dat geluk was voor mij he-
laas niet weggelegd. Met de
weinig fantasie die mijn
ouders konden opbrengen,
besloten ze mij Kimberley te
noemen. 'Nòmber barata'
(goedkope naam) werd vroeger
vaak lollig gezegd als ik
me voorstelde. Tja, geef ze
eens ongelijk, probeer ergens
te komen en daar geen Kim-
berly tegen te komen. Overal
waar ik ging kwam ik vroeger
wel een naamgenoot tegen:
op school, het werk en zelfs
bij sportclubs. Zelfs bij het
naaiclubje van mijn moeder
zat een mevrouw met een
dochter die dezelfde naam als
ik had. De moeder was in
ieder geval wat creatiever en
had van een 'gewone' naam
de unieke 'Quimberly' ge-
maakt.

Nee, als kind benijdde ik de
Judifranceska's, de Shugrai-
dely's en de Shahairina's. En
hoewel ik vaak drie keer
moest vragen om hun naam
te herhalen - wacht, hoé heet
je? - betrapte ik mezelf er
soms op dat ik wenste dat ik
in slaap zou vallen en de
volgende ochtend wakker zou
worden met een nieuwe,
unieke naam zoals Shashun-

dua. *Completely and utterly
unique.* Een naam die zelfs
voor mijn ouders zó moeilijk
zou zijn uit te spreken, dat ze
me noodgedwongen liefko-
zend 'Uka' zouden moeten
noemen.

Mensen worden steeds crea-
tiever bij het verzinnen van
namen voor hun spruit. In de
lijst die SVB jaarlijks vrijgeeft
komt men ook weer de apart-
ste namen tegen. Behalve de
bekende Dekka en Juny, zijn
voor de jongens de namen
D'vinejereau, Maydienshelo
en Wesridjaysley en voor de
meisjes Laquell-Genaea,
Mae'juangelly en Gil-Vhey-
annchelly zeer ongekend in
populariteit.

Ook Nederlanders hebben
besloten dit jaar wat vaker de
creatieveling uit te hangen.
Namen zoals Jaap, Kees en
Jan voor zonen en voor de
dochters Mieke, Miep en
Truus behoren tot een ver-
leiden. In plaats daarvan
komen steeds vaker de na-
men Fokje en Jean-Gennat-
halja voor. Maar ook Wiet,
Annejanke, Nacho en Bikkel
horen thuis in de populaire
categorie.

Ook geliefd zijn nu de namen
waarvoor inspiratie in hogere
sferen moet worden gezocht:
Godly, Divinnity, Divinefa-
voor, Heavenly, Destiny,
Trinity en Oracle passeren
regelmatig de revue. Mi Di-
os.! (Mijn God!) Ook wordt
steeds vaker naar de grote
sterren, oftevel de celebrities,
gekeken ter inspiratie. Hierbij
wordt totaal geen acht gesla-
gen op het geslacht van het
kind. Zo loopt er bijvoorbeeld
een jongen rond die Beyoncé
heet.

OPLOSSING 9 OKT.

5	3	2	6	1	9	7	8	4
1	6	4	8	7	5	9	2	3
8	9	7	3	2	4	6	5	1
3	5	1	7	4	8	2	6	9
2	4	8	9	6	1	3	7	5
6	7	9	5	3	2	1	4	8
9	2	5	1	8	7	4	3	6
7	8	6	4	9	3	5	1	2
4	1	3	2	5	6	8	9	7

BELLO DOOR BOB

OPLOSSING 9 OKTOBER

L	E	V	E	R	N	Z	U	L	A	S	T				
E	M	O	T	B	L	I	N	G	P	R	E	S	E	N	T
P	T	L	A	C	H	E	R	E	N	T	E	K			
A	C	H	R	E	B	B	U	S	M	A	K				
M	A	P	O	V	E	L	O	M	A						
N	V	E	L	N	R	S	E	K	T						
P	U	S	T	O	S	T	O	R	E	S	T	O			
E	S	S	E	V	E	N	A	M	E	N	T	A	R	M	
S	S	S	E	D	E	P	E	N	S	L	A	I			
O	N	E	F	L	E	P	O	E	T	S					
Z	N	M	T	G	R	I	Z	E	N	T	I	N	E		
L	O	L	E	N	K	A	M	E	N	T	R	E			
T	A	C	Z	E	N	T	H	O	E						
A	A	R	D	S	B	Z	A								

'Nintendo NX wordt hybride met krachtige chips'

Nintendo's komende console, die voorlopig de naam NX draagt, zal bestaan uit een console en een mobiel apparaat. De twee onderdelen zijn zowel samen als los te gebruiken en Nintendo gaat 'toonaangevende chips' gebruiken, claimt de *Wall Street Journal*. De Amerikaanse krant, die goede bronnen binnen de techindustrie heeft, schrijft dat het mobiele deel van de NX onderweg te gebruiken is, in tegenstelling tot de GamePad van de Wii U. Doel van Nintendo zou zijn om industry-leading-chips te gebruiken. Dit zou eventueel ook op zuinige chips kunnen wijzen, maar de krant schrijft nadrukkelijk dat het bedrijf voor toonaangevende chips wil kiezen vanwege de kritiek dat de Wii U in vergelijking met de PS4 en Xbox One niet krachtig genoeg is. Details over de NX geeft de WSJ verder niet, maar wel lijkt het er op dat Nintendo op koers ligt om het systeem in 2016 uit te brengen. Het bedrijf zou namelijk al begonnen zijn met de distributie van de sdk voor de NX. Dit is een teken dat de hardware waarschijnlijk niet veel meer gaat veranderen. Gameontwikkelaars kunnen nu beginnen met het maken of porten van games voor de console, zodat deze gereed zijn bij de introductie van het apparaat. De verstrekking van de sdk ligt in lijn met eerdere geruchten dat de productie van de console in het najaar van 2015 begint.

Apple introduceert 21,5 inch-iMac met 4k-resolutie

Apple introduceert een 21,5 inch-iMac met 4k-resolutie. Het scherm telt 4096x2304 pixels, waarmee de pixel-dichtheid uitkomt op 218 ppi. De nieuwe iMac wordt uitgerust met Intel Broadwell-cpu's met Iris Pro-gpu. Een extra grafische kaart behoort niet tot de mogelijkheden. Er is keuze uit een Core i5-processor met snelheid van 3,1Ghz en turbo boost naar 3,6Ghz, of een Core i7 geklokt op 3,3Ghz en boost naar 3,8Ghz. Apple levert de nieuwe iMac 21,5 inch met de Intel Core i5-5675R of Intel Core i7-5775R. Er is keuze uit 8GB of 16GB lpdrr3-geheugen. Apple stopt in de basisuitvoering een traditionele hdd met opslagcapaciteit van 1TB. Tegen meerprijs is een Fusion Drive-sshd met capaciteit van 1TB of 2TB beschikbaar. Ook kan er gekozen worden voor 256GB of 512GB flash-geheugen.

Behalve de nieuwe 21,5 inch-iMac kondigt Apple vernieuwde

accessoires aan. Het Apple Magic Keyboard, de Apple Magic Mouse 2 en Apple Magic Trackpad 2 hebben een nieuw ontwerp gekregen, met een lagere profielhoek en zijn voorzien van een ingebouwde oplaadbare batterij. Het Trackpad 2 beschikt net als de recente laptops van Apple over Force Touch-techniek.

Apple geeft ook de 27 inch-iMacs een opfrisbeurt. De modellen met resolutie van 2560x1440 pixels zijn uitgefaseerd, de grote iMac is voortaan alleen nog verkrijgbaar met 5k-scherm. De 27 inch-iMacs hebben een Core i5- of i7-processor van de Skylake-generatie en een Radeon R9 M380-, R9 M390- of R9 M395-gpu.

OPEN UP

Geofort

Vlakbij Herwijnen, in Nederland, staat een rond 1830 gebouwd fort, dat onderdeel uitmaakt van de Hollandse Waterlinie. Onlangs werd dit fort gerestaureerd en is nu de basis van het

(en open) wat betreft het Kadaster, domeinbeheer en Rijkswaterstaat. Zo zijn er digitale kaarten beschikbaar met provinciegrenzen, gemeentegrenzen, het wegennet, rivieren en ga zo maar door.

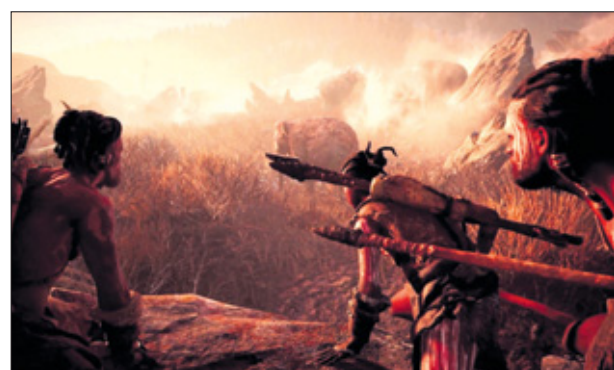
Geofort. Onstaan uit, en gefinancierd door, particulier initiatief vind je in het Geofort allerlei educatieve informatie over geolocatie. Geolocatie heeft alles te maken met landkaarten, wereldbollen, GPS-satellieten en X-Y-Z-coördinaten. Dat je met een goedkope tablet via Google Maps je weg door een stad kan vinden is een goed voorbeeld van geolocatie. Of dat je kan zoeken naar een pizzeriastrat binnen een straal van 1 kilometer. De pizzeriastrats hebben een geolocatie, en de computer kan uitrekenen wat de afstand is tussen een lekkere pizza en jouw huidige (geo)locatie. In het Geofort wordt geschiedenis en aardrijkskunde, en tal van leuke opdrachten brengen je spelenderwijs bij hoe deze techniek werkt. GPS-satellieten zijn 'open', in die zin dat ze hun signalen naar de aarde sturen en iedereen die kan opvangen. In Nederland is ook veel data beschikbaar

Via een paar slimme trucs is men er bij het Geofort in geslaagd om heel Nederland na te bouwen in het super populaire spel 'Minecraft', dat lijkt op digitaal Lego. Als je door de Minecraftversie van Nederland loopt dan zie je bomen, wegen, rivieren en gebouwen. Deze virtuele versie van Nederland heeft het geo-ICT bedrijf Geodan weten te creëren door de X- en Y-coördinaten te gebruiken van het Kadaster en de Z-coördinaten van Rijkswaterstaat. Het resultaat is een wereld met 3D-gebouwen in het grijs. De kinderen van Nederland worden uitgedaagd om hun eigen huis te 'adopter' en zowel van binnen als buiten in te richten, kleur te geven en te verbeteren. De GeoCraft Minecraft server is IP:geocraft.nl

① geofort.nl

② kadaster.nl/web/Themas/Open-data.htm

Ace Soares

Ubisoft onthult Far Cry Primal voor Playstation 4 en Xbox One

Ubisoft heeft de nieuwe Far Cry officieel onthuld: Far Cry Primal. De game speelt zich af in de oertijd. De hoofdpersoon is de jager Takkar, die als laatste van zijn jachtgroep moet zien te overleven in het land Oros. De game verschijnt 23 februari 2016 op PlayStation 4 en Xbox One en in maart 2016 op pc.

In een persbericht schrijft Ubisoft dat spelers in Far Cry Primal op jacht moeten om voedsel te vergaren, dat vuur als wapen

dient en dat spelers wapens en gereedschap kunnen maken van de resten van dode dieren. Het is nog niet bekend met wat voor wapens spelers vechten. Mogelijk keren de handbogens uit eerdere Far Cry-delen terug. Wel laat Ubisoft weten dat spelers zowel tegen wilde dieren als tegen andere stammen moeten vechten.

Ubisoft hintte in een lange livestream met grotschilderingen al naar een game die zich afspeelt in de oertijd.

Het Caribische AD recept van de week

De hele week te proeven voor Naf 32,75 bij Restaurant Ginger

Antilliaans stoofpotje

<p>Ingrediënten:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 kilo runderstoofvlies, in grove stukken 1 theelepel zout 1 theelepel zwarte peper 2 teentjes knoflook, in stukjes gehakt 2 takjes selderij, fijngesneden 1/2 kopje water 1 eetlepel suiker 2 eetlepels boter (margarine) 1 eetlepel komijnzaad 1 klein blikje tomatenpuree (70gr) 	<p>Bereidingswijze:</p> <p>Doe het vlees in een grote kom en kruid het met zout, zwarte peper en knoflook. Voeg het water toe en meng het met het vlees en de kruiden. Laat het vlees zo minstens 3 uur marineren. Verwarm de suiker in een stoofpan tot het begint te kleuren. Voeg de olie en de boter toe. Haal het vlees uit de marinade en bak het in de pan. Roer af en toe en voeg geleidelijk de overgebleven marinade toe. Voeg het komijnzaad, de tomatenpuree, ui, peper, paprika, selderij, Madame Jeanette en de sojasaus toe aan het vlees. Roer en vul de pan met water tot het vlees net onder water staat. Laat het gerecht op een laag vuur stoven totdat het vlees zacht is. Af en toe roeren. Serveer met witte rijst en bakbanaan.</p>
--	--

Kris Jenner schelt Scott Disick uit

Kris Jenner heeft Scott Disick uitgescholden. In de nieuwste aflevering van Keeping up with the Kardashians noemt ze de ex-vriend van haar dochter Kourtney Kardashian 'een stuk stront'. Dat meldt *US Weekly*.

In het fragment van de laatste aflevering van het seizoen wordt Kardashian gebeld door haar nicht Cici Bussey, die vertelt dat ze foto's van Disick heeft gezien waarbij hij een andere vrouw vasthoudt. Jenner reageert daarop door te schelden en ze noemt hem een 'stuk stront'. Caitlyn Jenner voegt daar nog aan toe dat ze het respectloos vindt. „Ik heb vaker excuses bedacht voor Scott, maar het wordt steeds moeilijker”, aldus Jenner. Kardashian en Disick gingen

Scott Disick (links) is uitgescholden door Kris Jenner.

in juli uit elkaar nadat hij knuffelend met zijn ex-vriendin Chloe Bartoli in Mexico werd ge-

spot. Het stel heeft drie kinderen samen, Mason (5), Penelope (3) en Reign (9 maanden).

Anne Hathaway heeft vier keer geklaagd over het ontbijt in een restaurant in Los Angeles. De eieren zouden niet goed genoeg gelukt zijn. Dat meldt *TMZ*. De actrice was in Los Angeles om een Japanse reclame op te nemen. Ze ging ontbijten in een restaurant en bestelde een gepocheerd eitje, een muffin en avocado. Hathaway was niet tev-

Hathaway klaagt over ontbijt

den toen ze het gerecht kreeg, want het ei was te zacht gekookt. Ze stuurde het terug. Daarna stuurde ze het gerecht weer

terug omdat de muffin te koud was geworden tijdens het opnieuw bereiden van het ei. De derde keer dat ze het gerecht terugstuurde was het ei te koud, omdat de muffin opgewarmd werd. Daarna stuurde ze het gerecht nog een keer terug. Ditmaal was het hele gerecht goed, maar ze had toch meer zin gekregen in een gebakken eitje.

Charlie Sheen hardhandig bar uitgezet

Een dronken en agressieve Charlie Sheen is hardhandig uit een bar in het Amerikaanse Dana Point gezet. Dat meldt *TMZ*.

De acteur kwam in de problemen nadat hij een mobiele telefoon uit iemands handen had geslagen. Op videobeelden is te zien dat beveiligers de dronken Sheen na zijn actie naar buiten slepen. Eenmaal buiten kon hij begrip opbrengen voor de reac-

De acteur sloeg een mobiele telefoon uit iemands handen.

tie van de beveiligers. Sheen had er aanvankelijk geen problemen mee om op de foto te gaan met fans in de bar, maar toen een vrouw een video van hem maakte had hij er genoeg van en sloeg de telefoon uit haar handen.

'Ben Affleck en Jennifer Garner wonen nog samen'

Ben Affleck en Jennifer Garner zijn nog altijd vaak samen te vinden in hun gezamenlijke woning in Los Angeles. Affleck zou zijn tijd verdelen tussen deze woning en een huurhuis verderop in de straat. Affleck zou al sinds de breuk pendelen tussen de twee huizen. „Ze werken samen en ze blijven vriendelijk tegen elkaar”, vertelt een ingewijde aan *People*. „Ze werken hier al een jaar aan. Ze zullen altijd

een sterk koppel vormen”, zo zegt de bron. Het acteurskoppel werd onlangs ook al samen gezien tijdens een etentje. Daarnaast gaan Affleck en Garner ook nog samen op pad met de kinderen. Zo werd het gezin gespot bij een kerkdienst en bij een markt. „Het is niet alleen voor de kinderen. Ze doen het ook voor zichzelf. Ze geven nog steeds veel om elkaar”, legt een andere insider uit.

Pippa Middleton weer vrijgezel

Pippa Middleton is weer vrijgezel. De zus van Kate Middleton is niet meer samen met haar vriend Nico Jackson. Dat meldt *People*.

Middleton en Jackson waren drie jaar samen. De twee von/den het moeilijk om voor een langere periode tijd samen door te brengen, omdat Jackson momenteel in Zwitserland werkt.

De twee zijn het laatst samen gezien in september, toen ze samen op stap waren in Londen. Voor die tijd werd Middleton al veel gezien met vrienden en ex-vriendjes.

In 2013 gingen er nog geruchten dat Middleton en Jackson

Middleton en Jackson waren drie jaar samen.

zouden gaan trouwen. Jackson zou tijdens een reisje naar India

op een knie zijn gegaan voor zijn geliefde.

Gomez vindt praten over ziekte raar

„Maar ik heb het uiteindelijk toch gedaan, zodat ik dichter bij mijn fans kan staan.”

Gomez hoopt ook op deze manier ervoor te zorgen dat

meer mensen haar zullen begrijpen. „Ik hoop dat ik dan beter gesprekken met iemand kan voeren”, vervolgt ze. De zangeres heeft in het verleden last gehad van negatieve berichten in de media, en op deze manier hoopt ze dat te veranderen. „Ik wil dolgraag goed begrepen worden.”

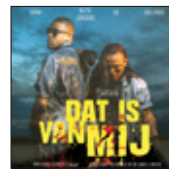
dolfijn fm 97.3		bright		TOP 40
week 42 - zaterdag 17 oktober 2015				
dw	vw	aw	titel	artiest
1	1	6	WHAT DO YOU MEAN?	Justin Bieber
2	2	11	HOW DEEP IS YOUR LOVE	Calvin Harris ft. Disciples
3	5	3	EASY LOVE	Sigala
4	4	13	LOCKED AWAY	R.City ft. Adam Levine
5	10	3	RUNNIN' (LOSE IT ALL)	Naughty Boy ft. Beyoncé & Arrow Benjamin
6	6	8	LA GOZADERA	Gente De Zona ft. Marc Anthony
7	3	6	I NEED YOUR LOVE (TE QUIERO MAS)	Shaggy, Mohombi, Faydee & Costi
8	11	4	LUSH LIFE	Zara Larsson
9	12	4	UN CHENS	Mr. Ray Bass ft. Cizzle & Izaline Callister
10	15	3	TAKE YOUR TIME	Sam Hunt
11	8	7	SUN IS SHINING	Axwell & Ingresso
12	24	2	ON MY MIND	Ellie Goulding
13	7	7	WATCH ME	Silento
14	14	10	REALITY	Lost Frequencies ft. Janieck Devy
15	13	17	CAN'T FEEL MY FACE	The Weeknd
16	9	14	EL MISMO SOL	Alvaro Soler
17	16	15	DON'T WORRY	Madcon ft. Ray Dalton
18	22	5	FOLLOW ME	Hardwell ft. Jason Derulo
19	30	2	DOWNTOWN	Macklemore & Ryan Lewis e.v.a.
20	17	11	GOOD FOR YOU	Selena Gomez ft. ASAP Rocky
21	-	1	STYLA	Robin Schulz ft. Francesca Yates
22	18	28	EL PERDON	Nicky Jam ft. Enrique Iglesias
23	-	1	HERE FOR YOU	Kygo ft. Ella Henderson
24	27	4	DESIRE	Years & Years
25	20	19	FUN	Pitbull ft. Chris Brown
26	19	11	FIGHT SONG	Rachel Platten
27	29	5	OMEN	Disclosure ft. Sam Smith
28	21	8	THAT'S HOW YOU KNOW	Nico & Vinz ft. Kid Ink & Bebe Rexha
29	38	2	WILDEST DREAMS	Taylor Swift
30	26	16	WAITING FOR LOVE	Avicii
31	-	1	FOR A BETTER DAY	Avicii
32	33	3	WILD MUSTANG	Yellow Claw & Cesqeaux ft. Becky G
33	28	12	SHOW ME LOVE	Sam Feldt
34	-	1	DOMINIQUE	Anouk
35	23	7	POWERFUL	Major Lazer ft. Ellie Goulding & Tarrus Riley
36	25	6	DRAG ME DOWN	OneDirection
37	31	8	SHE'S KINDA HOT	5 Seconds Of Summer
38	32	8	RIO	Netsky
39	37	5	COOL FOR THE SUMMER	Demi Lovato
40	35	13	WHERE TO GO	Kuenta I Tambu

DOLFIJN FM ANTILLENHIT

DAT IS VAN MIJ / AREA 51

Featuring Bollebof en Nette Jongens

Misschien wel dé hit die hun aanstaande EP 'The Kings Are Back' groot gaat maken: 'Dat Is Van Mij' De nieuwe single van de broers Dopie en

Nederlandstalig. Dat komt doordat de Kings deze keer samenwerken met Bollebof en Nette Jongens. Dames opgepast, de mannen gaan je claimen, althans daar

deels papiementstalig en een deel

gaat 'Dat Is Van Mij' over.

Aruba Aloe werkt aan 'groen' zijn

Van onze redactie

ORANJESTAD - In de afgelopen jaren heeft Aruba Aloe meegedaan aan de groene kruistocht om bij te dragen aan een groener eiland. Het bedrijf streeft ernaar om duurzame keuzes te maken op alle gebieden, van het aloëveld tot aan de winkelschappen.

In de velden rond de fabriek bij Hato, maakt Aruba Aloe geen gebruik van chemische meststoffen en het oogsten wordt met de hand gedaan. Het bedrijf werkt momenteel aan een nieuw bewateringssysteem van de aloëvelden om zo het waterverbruik te verminderen.

Verder streeft het bedrijf ernaar om alleen verantwoorde ingrediënten te gebruiken waar

mogelijk, inclusief natuurlijke kruidenextracten, biologische essentiële oliën, en natuurlijk de op eigen bodem gekweekte Aloë.

In de tweede helft van 2014, is Aruba Aloe gestopt met het gebruik van parabenen in al haar producten en in december 2014 lanceerde Aruba Aloe een sulfaat-vrije haarverzorgingcollectie. Overigens heeft het bedrijf nog nooit haar producten op die-

ren getest. Voor de nieuwste winkels van Aruba Aloe heeft men gewerkt met het lokale bedrijf Rustica Design om het interieur van de winkels te voorzien van ambachtelijke meubels van palethout en andere gerecyclede materialen.

In haar kantoren maakt het bedrijf gebruik van gerecycleerd papier voor veel van zijn flyers en visitekaartjes. Aruba Aloe

In de velden rond de fabriek bij Hato wordt geen gebruik gemaakt van chemische meststoffen en het oogsten wordt met de hand gedaan.

FOTO ARUBA ALOE

blijft zoeken naar manieren om duurzaam te werken. Deze wil om te ontwikkelen en te verbeter-

ren is precies de reden waarom het bedrijf al 125 jaar een bloeiend bedrijf is op Aruba.

Aruba in kerstfeer

Met het aansteken van de lichtjes op Plaza Las Americas heeft de regering van Mike Eman het eindejaarsseizoen geopend. Een kerstboom met 56 groene en rode ballen is aangestoken, en ook rond de rotonde is versiering opgehangen. Bij het feestelijke gebeuren was een kinderkoor aanwezig dat kerstliederen zong, evenals een gaita-groep. In totaal zullen de komende periode veertien rotondes versierd worden met kerstlichtjes en andere feestelijke versieringen. Dit zal tot 28 november in beslag nemen.

FOTO REGERING ARUBA

Voordelig studeren door korting collegegeld Canada

Van onze correspondent

ORANJESTAD - Als het aan minister Michelle Hooyboer-Winklaar ligt, kunnen Arubaanse studenten in de toekomst tegen gereduceerd tarief studeren aan het Seneca College. Onlangs ondertekende zij met deze hogeschool uit Toronto een Memorandum of Understanding van die strekking.

De samenwerking opent deuren voor Arubaanse studenten. Die kunnen kiezen uit het hele aanbod van maar liefst 290 stu-

dieprogramma's. Toegepaste kunst, luchtvaart, gezondheids-wetenschappen, business, financiële richtingen, technologie en communicatie, om er maar een paar te noemen.

Studenten uit Aruba krijgen dertig procent korting op het collegegeld, dat normaal tussen de 13.000 en 18.000 dollar bedraagt. Op 15 oktober wordt een informatieavond georganiseerd over studeren in de Verenigde Staten of Canada. Die vindt plaats bij de EPI.

Van onze correspondent

ORANJESTAD - Ondernemers die een technologische startup beginnen, kunnen daarbij ondersteuning krijgen van Atech*XL. Dat is een intensief mentorprogramma, dat de beginnende ondernemers helpt de vaart in hun bedrijf te krijgen.

Het initiatief komt voort uit

Mentorprogramma voor startups

de Atech-conferentie die eind augustus werd gehouden. Daar werd het mentorprogramma al aangekondigd en sinds 1 oktober is het een feit.

De organisatoren zien veel potentieel op Aruba en het zou hen

dan ook niet verbazen als de volgende Google of Facebook van Arubaanse makelij blijkt te zijn.

Startups kunnen zich vanaf nu aanmelden via de website www.atechxl.com en vanaf 1 januari vinden de trainingen

plaats. Ook internationale startups zijn welkom. Het programma duurt drie tot vijf maanden. Aan de eerste ronde kunnen slechts drie startups meedoen. Die krijgen toegang tot kapitaal, begeleiding en werkruimte.

Atech*XL is een wereldwijd netwerk van veranderaars, die een gezamenlijk platform aanbieden om beginnende startups in de technologie sector op gang te helpen.

De groep bestaat uit mentoren, investeerders, ervaren ondernemers en leiders uit de industrie.

Nieuwe boeken voor bieb

Van onze correspondent

ORANJESTAD - Biblioteca Nacional Aruba heeft onlangs verschillende boeken cadeau gekregen voor de collectie. De auteurs zelf overhandigden de nieuwe uitgaven van hun hand aan directeur Astrid Britten.

Schrijfster Margith Dacom kwam met twee nieuwe boeken, te weten 'E yabi' en 'Bida: Mai Mosa'. Over de eerste titel zegt de schrijfster: „Je kunt zijn wie je wilt, doen wat je wilt en de persoon zijn die je wilt zijn. De sleutel is te vinden in de Wet op de Aantrekkingskracht. Met dit boek stap je de fascinerende wereld van de mentale kracht en

het succes binnen. Het boek laat zien hoe dromen werkelijkheid worden.” In het andere boek beschrijft Dacom het leven van de zeventigjarige Mai Mosa. Deze dame is nog scherp en opletend. Dacom publiceerde al eerder het boek 'E soño'.

De andere auteur die bij Britten op bezoek kwam is Yesid Candanoza Ribon. Ook die kwam met twee dichtbundels. De titels daarvan zijn 'Una sombra, una historia y un café' en 'El baul del forastero'. Ribon heeft geen eerder werk op zijn naam staan. De boeken worden gekaft en zijn daarna beschikbaar voor de uitleen.

Belgische K9-experts trainen politie

Van een onzer verslaggevers

ORANJESTAD - Een aantal experts uit België heeft afgelopen week een training verzorgd voor politie en kustwacht op Aruba. Het zogenoemde K9-team van het politiekorps leerde daarbij onder andere nieuwe methodes voor het werken met politiehonden. Ook de Kustwacht Dutch Caribbean, het Team Explosievenverkenners en de speciale eenheid van Aruba werden bijgepraat. De Belgische Dirk Lemmers - instructor, coach en trainer van

Er werd afgelopen week volop geoefend met de honden.

FOTO'S TERA GROUP

de hondenbrigade - was daarbij aanwezig. Op Aruba werkt de politie met honden als er veel mensen tegelijkertijd op de been zijn, bijvoorbeeld tijdens carna-

val. Er werd tevens geoefend op de aanhoudingsprocedure. Aan het einde van de week ontvingen leden van het K9-team, een bewijs van deelname.

Suriname stemt voor opheffing

Van onze redactie

PARAMARIBO - Suriname zal, op verzoek van Cuba, op 26 oktober met redenen omkleed, wederom stemmen voor de VN-resolutie over de opheffing van de handelsblokkade van de Verenigde Staten, dit meldt *Starnieuws*.

Deze blokkade heeft ernstige gevolgen voor het Cubaanse volk. Deze toezegging deed minister Niermala Badrising tijdens een bezoek van de Cubaan-

se ambassadeur, Julio Armando Solís Ferreira. Hij bracht een bezoek aan de bewindsvrouw met het oog op de naderende beëindiging van zijn ambtsperiode als ambassadeur in Suriname. De Cubaanse ambassadeur gaf aan dat zijn land Suriname zeer erkentelijk is voor deze bijzondere ondersteuning.

De Inter-Amerikaanse solidariteit met Cuba staat heel hoog op de agenda van de regering en is een belangrijke leidraad voor het aangaan van Zuid-Zuid samenwerkingsverbanden. De minister benadrukte de bilatera-

le samenwerking en de goede betrekkingen, gebaseerd op een speciale relatie tussen beide landen, alsmede de goede band tussen de wederzijdse presidenten. Deze relatie gaat dieper dan de zichtbare economische voordelen. De minister merkte op dat Suriname tijdens de 70e Algemene Vergadering van de VN wederom heeft opgeroepen tot beëindiging van het economische-, financiële- en handelsblokkade die door de Verenigde Staten van Amerika werd ingesteld. Deze blokkade heeft een extraterritoriale werking, het-

geen zeer nadelig voor de Cubaanse bevolking uitpakt. Het betalingsverkeer met het buitenland wordt bemoeilijkt waardoor basisgoederen en medicijnen ver buiten de regio door Cuba moeten worden aangekocht, zegt Buitenlandse Zaken in een persbericht. Voor Suriname is het van belang dat Cuba zijn plaats in de internationale gemeenschap terugkrijgt. Cuba heeft veel te bieden in het kader van Zuid-Zuid samenwerking en heeft zich altijd als een betrouwbare partner in ontwikkeling opgesteld. Badrising gaf aan

dat van de zijde van Suriname de nodige inspanningen zullen worden gepleegd om de samenwerking op het gebied van handel met Cuba nader te concretiseren. De behoefte hiertoe is ook gebleken tijdens de ontmoeting van minister Badrising met haar Cubaanse collega van Handel tijdens de 70e Algemene Vergadering van de VN. In dit verband zal het na-traject van de diverse overeenkomsten met Cuba door het ministerie onder de loep worden genomen, met het oog op de effectieve coördinatie daarvan.

Rijstverwerkers pakken export Venezuela op

Van onze redactie

PARAMARIBO - De export van rijst naar Venezuela komt langzaam maar zeker op gang, aldus *Starnieuws*. Op dit moment vrijdend zo'n vier tot vijf exporteurs rijst in containers naar Paramaribo. De verscheping van de lading, zo'n 19.000 ton witte rijst, vindt via de Nieuwe Haven plaats.

Bhagwatpersad Ramadhin, voorzitter van de Vereniging Verwerkers en Rijstexporteurs (VVRE), zegt tegen *Starnieuws* dat de export open staat voor elke verwerker die aan de kwaliteitsnormen voldoet. De exporteurs krijgen 550 Amerikaanse dollar per ton witte rijst die zij leveren. In de prijs zijn de onkosten niet doorberekend. Ramadhin zegt dat het een zeer goede prijs is als gekeken wordt naar de wereldmarktprijs die zit tussen de 350 Amerikaanse dollar en 375 Amerikaanse dollar per ton. Niet alleen naar Venezuela wordt geëxporteerd. „We zijn ook bezig met andere markten, waaronder Haïti, Jamaica en Zuid-Afrika”, zegt de VVRE-voorzitter. Hij legt uit dat de afgelopen twee seizoenen de export niet van een leien dakje is gegaan. Over de PetroCaribe-overeenkomst zegt hij dat deze een goede kans biedt voor de verwerkers en de sector. „Natuurlijk zijn er kinderziekten, die moeten wij overbruggen. Guyana heeft elf jaar ook geleverd

binnen een soortgelijke overeenkomst binnen PetroCaribe. Ook zij hebben problemen onderhouden.”

De eerste lading padie binnen de PetroCaribe-overeenkomst met Venezuela heeft een aantal problemen gehad. Van een ongeschikt schip tot insecten in de lading. Nadien is er veel gezegd over de export die maar niet op gang kwam na de eerste lading van 1.100 ton padie. Bemiddeling van de minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij, Soresh Algoe, resulteerde erin dat in plaats van padie er overeengekomen is om witte rijst, wat een hogere prijs levert, te exporteren binnen de overeenkomst. Daartoe moesten eerst de nodige documenten in orde worden gebracht. Venezolaanse deskundigen bepalen nu zelf met wie ze in zee willen gaan en welke kwaliteit ze willen nemen. Ramadhin zegt dat de vereniging de export coördineert. In deze periode zal er 19.000 ton witte rijst in verschillende trances worden verscheept. De verwerkers worden betaald uit de gelden die Staatsolie aan Venezuela moet betalen voor geleverde olie. Minister Algoe heeft er herhaaldelijk op gewezen dat het ministerie alleen faciliterend kan optreden binnen de sector, omdat deze is geprivatiseerd. Het ligt aan de boeren en verwerkers om een goede middenweg te vinden binnen de rijstsector.

De Chileense president Michelle Bachelet heeft een proces aangekondigd om een nieuwe grondwet voor het land te ontwerpen.

Van onze redactie

SANTIAGO - De Chileense president Michelle Bachelet heeft de start aangekondigd van een proces om een nieuwe grondwet voor het land te ontwerpen, dit meldt *La Chispa*.

Een nieuwe grondwet ter vervanging van de oude die onder het militaire bewind is opgesteld, was een van Bachelets belangrijkste campagnebeloftes. Het proces zal naar verwachting meerdere jaren in beslag nemen. Het definitieve ontwerp wordt in een referendum aan het Chileense volk voorgelegd, zei Bachelet in een rede voor de televisie.

Chili krijgt nieuwe grondwet

Bachelet zei dat de huidige grondwet 'zijn wortels had in de dictatuur en niet tegemoetkomt aan de noden van onze tijd of onze democratie promoot'. De grondwet werd in 1980 van kracht onder generaal Pinochet en gaf de overheid grote macht zoals het recht om de Kamer van Afgevaardigden van het Parlement te ontbinden. Sindsdien zijn er meerdere amendemen-

ten geweest op de grondwet. Veel mensen, onder wie de president, hebben erop gewezen dat het document niet rechtsgeldig is, omdat het is opgesteld door een kleine groep handlangers van het militaire bewind.

President Bachelet zei dat er direct een campagne van start gaat voor 'burgereducatie'. Dit wordt in maart 2016 vervolgd met 'een proces van dialoog met burgers waaraan iedereen mee kan doen'. Bachelet zei de resultaten van die dialoog te verwachten in oktober 2016.

De voorstellen voor de nieuwe grondwet gaan dan in 2017 naar het parlement.

Van onze redactie

BUENOS-AIRES - De Argentijnse president Cristina Fernández en Amnesty International hebben opgeroepen tot gerechtigheid na de gewelddadige dood van een transgendersactivist, aldus *La Chispa*. Diana Sacayan, een bekende activist voor LGBT-rechten is afgelopen dinsdag dood gevonden in Buenos Aires.

Het is de derde gewelddadige dood van een transgender in de afgelopen maand in Argentinië.

Argentijnse moorden op transgenders

In Latijns-Amerika vinden de meeste gewelddadige moorden op transgenders plaats wereldwijd, aldus LGBT-activisten. Amnesty International (AI) zei woensdag dat het lichaam van Sacayan, dat werd aangetroffen in haar flat, tekenen van geweld vertoonde.

„Er hangt een donkere wolk boven de Argentijnse transgen-

dergemeenschap”, zei Mariela Belski, directeur van AI Argentinië. „Totdat deze laatste golf moorden is onderzocht en de daders voor het gerecht zijn gebracht, is de boodschap dat het aanvallen van transgenders vrouwen oké is.” President Fernández herhaalde de zorgen van Amnesty. „Ik vraag de nationale veiligheidsdiensten en de hoofd-

stedelijke politie om deze afschuwelijke misdaad op te lossen”, zei ze.

Sacayan (40) was de leidster van een aantal organisaties die opkwam voor gelijkheid van de Argentijnse LGBT gemeenschap. In 2012 ontving ze uit handen van president Fernández haar nationale identiteitskaart, waarop ze erkend werd als

vrouw. De dood van Sacayan volgt na de moorden op Marcela Chocobar en Coty Olmos, twee transgendersvrouwen. Hun lichamen werden vorige maand gevonden in de provincies Santa Fe en Santa Cruz.

Latijns-Amerika is goed voor 78 procent van de 1.731 moorden op transgenders die wereldwijd zijn gerapporteerd tussen januari 2008 en december 2014, volgens de activistengroep Transgender Europe.

Gebiedsverbod verdachten bestorming

Van onze redactie

WOERDEN - Vijf verdachten van de bestorming van een noodopvang voor asielzoekers in Woerden zijn gisteren op vrije voeten gesteld. Het vijftal kreeg van de rechter-commissaris wel een gebiedsverbod opgelegd. Zij mogen zich voorlopig niet ophouden in een straal van 300 meter in de buurt van een asielzoekers-

centrum of noodopvang voor vluchtelingen.

De vijf verdachten worden door het Openbaar Ministerie verdacht van het voorbereiden van de aanval op sporthal Snelerpoot in Woerden. Formeel wordt hen openlijke geweldple-

ging en bedreiging verweten. Zij behoren volgens het OM tot een groep van circa twintig mannen, die vrijdag 9 oktober gehuld in zwarte kleren en getooid met bivakmutsen de sporthal aanvielen. Daar verbleven 150 vluchtelingen, onder wie 51 kinderen, in

een noodopvang. De mannen gooiden onder meer met vuurwerk en eieren.

De vijf heengezonden verdachten maken deel uit van een groep van elf betrokkenen. Vijf van hen werden al eerder naar huis gestuurd met een ge-

bietsverbod. Zij mogen zich voor een periode van negentig dagen niet bewegen in de buurt van een plek waar vluchtelingen worden opgevangen. Een elfde verdachte die werd aangehouden, lijkt volgens het OM onvolgende betrokken te zijn geweest bij de actie. Het onderzoek naar de bestorming wordt voortgezet.

Onrustig bij voorlichting over opvang

Van onze redactie

RIJSWIJK - Ook donderdagavond waren er door het hele land weer informatiebijeenkomsten over opvang van vluchtelingen. Dat verliep niet overal even rustig.

In Rotterdam bijvoorbeeld moest de politie een paar keer ingrijpen, voerde de mobiele eenheid charges uit en zijn drie mensen opgepakt. In Gorinchem is een wethouder bedreigd. Uit een rondgang langs regionale media blijkt dat de gemeeders hier en daar flink opliepen. Zo stapte een flink aantal inwoners van Oosterhesselen (Drenthe) vroegtijdig op. Ze waren boos dat er geen ruimte was om vanuit de zaal vragen te stellen of in discussie te gaan. Hon-

derden mensen waren erop afgekomen. „Het lijkt nergens op, het is verdeel en heers”, aldus een man in de zaal. De gemeente wil maximaal vierhonderd vluchtelingen opvangen op het voormalige conferentieoord De Klencke.

Op een bijeenkomst in Gorinchem bedreigde een omwonende een wethouder. De bewoners van de Lingewijk vinden dat een asielzoekerscentrum niet in een woonwijk thuishoort en dat er te weinig overleg is geweest. De ge-

Donderdagavond waren informatiebijeenkomsten over de opvang van vluchtelingen.

meente wil ongeveer driehonderd vluchtelingen opvangen in een voormalig schoolgebouw. Een actiegroep bood 700 protesthandtekeningen aan. „Als ze komen en er gebeurt iets? Dan ben je echt de sjaak, denk daar maar eens aan”, zei de vrouw tegen de wethouder.

Ook zijn er in diverse gemeenteraden weer knopen doorgehakt. In Ede (Gelderland)

stemde de hele gemeenteraad (behalve Burgerbelangen) voor een noodopvang voor asielzoekers. Gisteren zouden al de eerste aan in de Prins Mauritska-zerne komen. En er komt een permanent asielzoekerscentrum in Katwijk voor 600 vluchtelingen. Een meerderheid van de gemeenteraad van Katwijk stemde daar donderdagavond mee in. De gemeenteraadsvergadering

werd via videoschermen gevolgd door ongeveer 250 bewoners die tegen de komst van een permanent azc zijn.

Alphen aan den Rijn vangt vanaf volgende week vluchtelingen op. De Alphense gemeenteraad stemde donderdagavond, zoals verwacht, met een ruime meerderheid in met de komst van een noodopvang voor maximaal 1.140 vluchtelingen.

Pegida wil nieuwe demonstratie

Van onze redactie

UTRECHT - De anti-islamitische beweging Pegida heeft donderdagavond een tweede demonstratie aangemeld bij de gemeente Utrecht. De betoging moet plaatshebben op 8 november, aldus een woordvoerder van de gemeente. De organisatie wil toestemming om een mars door de stad te houden vanaf de Neude, in het centrum van de stad. Dat wilden ze de eerste keer ook, maar daar stak burgemeester Jan van Zanen toen een stokje voor omdat er ook veel tegendemonstranten waren. Pegida en de tegenstanders moesten zondag elk op een eigen plein blijven. De politie arresteerde tien tegendemonstranten die de bijeenkomst van Pegida probeerden te bereiken. Pegida (patriot-

Pegida heeft donderdagavond een tweede demonstratie aangemeld bij de gemeente Utrecht.

tische Europeanen tegen islamisering van het avondland) begon ongeveer een jaar geleden met demonstraties in Duitsland. Zondag demonstreerde de groep voor het eerst in Neder-

land. Het Openbaar Ministerie onderzoekt nog of delen van een gehouden anti-islamtoespraak strafbaar zijn. De opgepakte arrestanten zijn allemaal weer op vrije voeten.

Russen willen rapport over MH17 bewust onderuit halen

Van onze redactie

RIJSWIJK - Voorzitter Tjibbe Joustra van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) denkt dat Rusland bewust probeert het rapport over de ramp met vlucht MH17 onderuit te halen. Hij zei dat gisteren in *de Volkskrant*. „Telkens komen de Russen met andere verhalen en andere sprekers. Ik heb de indruk dat ze het rapport proberen onderuit te halen en het maakt niet zoveel uit met welk argument.” De OVV presenteerde het rapport dinsdag.

Volgens Joustra is MH17 neergehaald met een Buk-raket die is afgevuurd vanuit een gebied waar pro-Russische rebellen de dienst uitmaakten. „Ik kan er geen touw aan vastknopen, als ik heel eerlijk ben. Ze zijn deze week geloof ik al twee of drie keer gewisseld van

standpunt of het nou wel of niet een Buk was. Dan zie ik die meener weer, dan weer een ander. En iedereen beweert iets anders”, gaat Joustra verder.

Waarom Rusland dat zou doen, weet Joustra niet: „Het enige dat ik kan bedenken is dat ze problemen zien rijzen voor het vervolgonderzoek.” Tijdens dat onderzoek moet meer duidelijk worden over de daders: „Hoe kwam die Buk-afvuurstallatie daar, waar kwam die precies vandaan? Wie hebben daartoe opdracht gegeven? Ik verwacht dat het mogelijk is dat helder te maken”, zegt Joustra. Of er ooit iemand voor de ramp berecht zal worden, betwijfelt Joustra: „Dat lijkt me ingewikkeld worden. Verschillende landen staan niet te trappelen om überhaupt mensen uit te leveren.”

Van onze redactie

HASKOVO - De drie Nederlanders die vorige week in Bulgarije werden aangehouden en vermoedelijk op weg waren naar Syrië, worden aan Nederland uitgele-

Uitlevering Nederlandse Syriëgangers

verd. Dat heeft de rechter in het Bulgaarse Haskovo gisteren besloten.

De drie - een 22-jarige man uit IJmuiden, een 18-jarige jongen uit Almere en een 17-jarig

meisje uit Utrecht - werden op 5 oktober aangehouden bij Kapitan Andreevo, een grensover-

gang met Turkije. Omdat ze zich vermoedelijk in Syrië bij Islamitische Staat (IS) wilden aansluiten, had Nederland een internationaal arrestatiebevel tegen hen uitgevaardigd.

TELEVISIE ZATERDAG *

BVN
TDS 410 - FLOW 110

06.05 VRT Journaal
06.45 De Wereld Draait Door
07.35 NOS Journaal
08.00 Weerbericht
Europa/Afrika
08.05 Filikken Maastricht
08.50 Alles voor je kind
09.40 Nieuwsuur
10.30 Weerbericht
Amerika/Caribiën
10.35 Pauw
11.25 Hart en Ziel
11.35 Iedereen beroemd
12.00 VRT Journaal
12.30 Fans of Flanders
12.55 Van luizenleven
naar luiers
13.20 Weekoverzicht SpangaS
14.15 Taarten van Abel
14.40 Beste Vrienden Quiz
15.00 Sesamstraat
15.15 Sesamstraat: 10 voor...
15.25 Gek op jou!
15.35 Willem Wever
16.00 NOS Journaal
16.05 De Zomer Voorbij
17.05 Per Seconde Wijzer
17.30 EenVandaag
17.55 NOS Sportjournaal
18.05 VRT Journaal
18.35 Vlaanderen Vakantieland
19.25 NOS Journaal
19.40 Weerbericht
Europa/Afrika
19.45 10 jaar Ik Vertrek
20.40 Hoe heurt het eigenlijk ?
21.15 Koefnoen
21.40 NOS Studio Sport
Eredivisie
22.30 Hotel Di-rect
23.00 Nieuwsuur
23.30 Weerbericht
Amerika/Caribiën
23.35 Iedereen beroemd
compilatie

00.00 VRT Journaal
00.30 Fans of Flanders
00.55 Van luizenleven
naar luiers
01.20 Weekoverzicht SpangaS
02.15 Taarten van Abel
02.40 Beste Vrienden Quiz
03.00 Sesamstraat
03.15 Sesamstraat: 10 voor...
03.25 Gek op jou!
03.35 Willem Wever
04.00 NOS Journaal
04.05 De Zomer Voorbij
05.05 Per Seconde Wijzer
05.30 EenVandaag
05.55 NOS Sportjournaal

NPO 1
TDS 710 - FLOW 105 / 114

02.45 Nederland in beweging!
03.00 Vrije geluiden
03.50 VPRO Boeken
04.25 Robyn Beeche -
A Life Exposed
05.20 In de ban van de condor
06.20 Sterren.nl Top 20
07.00 NOS Journaal
07.15 Kun je het al zien?
08.15 Gouden Televizier-
Ring Gala 2015
10.00 Death in Paradise
11.05 Heel Holland Bakt
11.50 Socutera
12.00 NOS Journaal
12.15 EénVandaag
12.50 NOS Sportjournaal
13.05 Kassa
14.00 NOS Journaal
14.25 What the Frans?!
15.05 10 jaar Ik vertrek
16.05 Koefnoen
16.35 NOS Studio Sport
Eredivisie
17.45 NOS Studio Sport
18.15 NOS Journaal
18.30 Kanniewaazijn
19.10 EénVandaag

NPO 2
TDS 711 - FLOW 106 / 115

02.00 De poolwolven-
familie en ik
03.00 Vroege vogels
03.30 Landinwaarts
04.05 Andere tijden
04.40 Grensland
05.30 OHM Gezin &
Samenleving
06.00 MO actueel
06.20 Eeuwenoude
religieuze gebouwen
06.51 Politieke partijen:
ChristenUnie
07.00 NOS Journaal
07.05 2 voor 12
07.45 De Strijd
08.35 Tijd voor Meldpunt! &
Hallo Nederland
09.40 Fryslân DOK
10.10 The Beach Boys:
Live at Knebworth
11.00 NOS Journaal
11.10 Schepper & Co
11.45 Het eilandgevoel van
Schiermonnikoog
12.25 De verandering
12.50 Metterdaad
13.05 Nederland zingt
13.35 Blauw Bloed
14.20 Fifty-Fifty
15.15 Dit is de dag
16.00 Nieuwsuur
16.35 Happy Valley
17.35 A Separation (Film)
19.35 Nachtzoen
19.45 Nieuwsuur
20.55 Tekst-TV

NPO 3
TDS 712 - FLOW 107 / 116

00.30 Kabouter Plop

00.35 Bibbelteje Big
00.45 Pingu
00.50 Sesamstraat: 04 voor...
01.05 Sesamstraat
01.14 Q Pootle 5
01.30 KRO Kindertijd
01.31 Fien en Juul maken
vogeleten
01.33 Martin is een Frank
01.45 Kermis
01.49 Picknick met taart
01.55 Super Abby
02.05 Jungle Book
02.09 Z@pp Kids Top 14
02.45 ZappLive
02.55 ZappSport
03.04 ZappLive
03.30 Checkpoint
03.55 ZappLive
04.05 Freeks wilde wereld
04.09 ZappLive
04.40 Weekoverzicht
SpangaS
05.30 Weekoverzicht
Het geheim van Eyck
06.25 Beestieboys
07.40 Peperbollen
09.05 Puberriil Zapp
09.30 De Vijf en het geheim
van de vuurtoren (Film)
11.00 Brugklas
11.45 De BZT show
12.45 NOS-Jeugdjournaal
13.00 Trolle
13.30 Klaas kan alles
14.05 Troy
15.00 Guus gaat naar Londen
16.04 Guus Meeuwis live in
the Royal Albert Hall
17.14 College Tour
18.14 Streetlab
18.55 HumorTV op 3
presenteert
21.05 Tekst-TV

* WIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN

TELEVISIE ZONDAG *

BVN
TDS 410 - FLOW 110

06.05 VRT Journaal
06.35 Vlaanderen Vakantieland
07.25 NOS Journaal
07.40 Weerbericht
Europa/Afrika
07.45 10 jaar Ik Vertrek
08.40 Hoe heurt het eigenlijk ?
09.15 Koefnoen
09.40 NOS Studio Sport
Eredivisie
10.30 Hotel Di-rect
11.00 Nieuwsuur
11.30 Weerbericht
Amerika/Caribiën
11.35 Iedereen beroemd
compilatie
12.00 VRT Journaal
12.30 De Zevende Dag
14.35 Nederland Zingt
op Zondag
15.20 De week van Karrewiet
15.30 Hip voor Nop
16.00 NOS Journaal
16.05 4JIM
16.25 Buitenhof
17.20 Podium Witteman
18.20 VRT Journaal
19.15 NOS Studio Sport
Eredivisie
20.10 NOS Journaal
20.25 Weerbericht
Europa/Afrika
20.30 Nieuw Texas
21.00 Tv Show
21.50 Zondag met Lubach
22.20 Grensland
23.05 Nieuwsuur
23.35 Weerbericht
Amerika/Caribiën
23.40 Iedereen beroemd
compilatie
00.00 VRT Journaal

00.30 De Zevende Dag
02.35 Nederland Zingt
op Zondag
03.20 De week van Karrewiet
03.30 Hip voor Nop
04.00 NOS Journaal
04.05 4JIM
04.25 Buitenhof
05.20 Podium Witteman

NPO 1
TDS 710 - FLOW 105 / 114

02.05 Nederland in beweging!
02.30 Tijd voor MAX
03.30 WNL Op Zondag
04.30 Vrije geluiden
05.20 VPRO Boeken
06.00 NOS Journaal
06.10 Buitenhof
07.10 NOS Studio Sport
12.00 NOS Journaal
12.10 NOS Studio Sport
13.00 NOS Studio Sport
Eredivisie
14.00 NOS Journaal
14.20 Heel Holland Bakt
15.20 TV Show
16.15 NOS Studio Voetbal
17.15 Kun je het al zien?
18.15 NOS Journaal
18.25 Koefnoen
19.00 WNL Op Zondag
20.00 NOS Journaal
20.25 Tekst-TV

NPO 2
TDS 711 - FLOW 106 / 115

00.55 Schepper & Co
01.25 De kist
01.55 De Wandeling
02.25 De Verwondering
02.55 Bakkie troost
03.10 Nederland zingt

op zondag
03.55 De kapel
04.05 Metterdaad
04.15 Geloofsgesprek
04.30 Eucharistieviering
05.35 IKONHUIS -
De Nieuwe Wereld
06.20 Wilde Ganzen
06.25 Fryslân DOK
07.00 The Life and Times
of Allen Ginsberg
08.00 Paolo Ventura -
De verdwijnende man
09.00 OHM Gezin &
Samenleving
09.30 MO actueel
09.50 5 minuten over
10.00 City Folk
10.25 Vals plat
10.50 Socutera
11.00 NOS Journaal
11.10 Dus ik ben/brainwash
11.40 Kunstuur
12.10 Podium Witteman
13.15 Focus: Dieet op maat
14.15 Grensland
15.05 Tegenlicht
16.00 Nieuwsuur
16.35 Brandpunt Reporter
17.10 Kruispunt
17.40 De kist
18.10 Andries
18.45 Nieuwsuur
19.20 Buitenhof
20.15 Nieuwsuur
20.49 Tekst-TV

NPO 3
TDS 712 - FLOW 107 / 116

00.30 Kabouter Plop
00.35 Bumba
00.40 Bibbelteje Big
00.50 Doc McStuffins
01.00 Olivia

01.05 Minnie's strikkenwinkel
01.09 Q Pootle 5
01.30 KRO Kindertijd
01.31 Bram en oma
gaan pinda's rijgen
01.33 Martin de superloper
01.45 Ruimtevaart
01.49 Picknick met taart
01.55 Super Abby
02.00 Shaun het schaap
02.04 Jungle Book
02.14 Studio Snugger
02.35 ZappSport
03.00 Poesjes
03.04 De Proefkeuken
03.35 Weekend met Willie
03.45 Mijn vader
04.00 Weekoverzicht SpangaS
04.55 Het geheim van Eyck
05.04 De vloer op jr.
05.30 De mooiste sprookjes
06.30 Beestieboys
07.45 Peperbollen
08.45 Verborgten verhalen
09.00 Willem Wever
09.30 Levende bezems (Film)
11.05 Z@ppSport compilatie
11.30 Puberriil Zapp
12.00 Snuf, de hond
12.30 Zapp Weekjournaal
13.00 Taarten van Abel
13.30 Socutera
13.35 De Wereld Draait Door
13.50 3 op reis
14.25 Penozo
15.14 Jeuk
15.50 Zondag met Lubach
16.30 Sander van Opzeeland
17.25 3Lab
18.35 NOS Studio Sport
Eredivisie
19.40 NOS Studio Sport
21.11 Tekst-TV

* WIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN

RADIO ZATERDAG

HOYER 2 - 105.1 FM

06.00 Nonstop Muziek
09.00 Hoyer in Business (hh)
10.00 Nonstop Muziek
12.00 NieuwsRadio
13.05 Mens & Dier
13.35 Nonstop Muziek
17.00 Nieuwslijn
18.25 Muziek

Korte nieuwsberichten
09.00 / 10.00 / 11.00 / 14.00 /
15.00 / 16.00 / 19.00 / 20.00

DOLFIJN FM
97.3 FM / TDS 98

09.00 Prachtig Tachtig
met Jochem Gerrits
12.00 José de Bruin

14.00 Bright Top40
met Maarten Schakel
18.00 Dolfijn FM Weekendmix
met Selwyn Donia
19.00 Global Dance Chart
met Wessel van Diepen
21.00 Heineken Beats
met Joey Bananas
23.00 Hardwell on Air
met DJ Hardwell

LASER 101 - 101.1 FM

05.30 Ochtendprogramma
RNW
06.15 Programma's in Engels
met hits en Top40

RADIO KORSOU
93.9 FM / TDS 93

08.30 Ontbijtshow

PARADISE FM
103.1 FM / TDS 103

00.00 Greatest Hits
08.00 De zaterdagochtend-
show (John van
Vroenhoven)
10.00 Wat een Week!
(Anneke Polak)
12.00 Marc en Susan, die
kunnen er wat van...
14.00 Greatest Hits

RADIO ZONDAG

HOYER 2 - 105.1 FM

06.00 Nonstop Muziek
09.00 Hoyer 2 Sportradio
13.00 Nonstop Muziek
17.00 Nieuwslijn
17.25 Nonstop Muziek

Korte nieuwsberichten
10.00 / 11.00 / 12.00 / 13.00 /
17.00 / 18.00 / 19.00

DOLFIJN FM
97.3 FM / TDS 98

00.00 Dolfijn FM Non-Stop
08.00 Best of Back2Back
Relax
12.00 Dolfijn FM Non-Stop
15.00 Bright Top 40
Non-Stop
18.00 Dolfijn FM Hits

Non-Stop
22.00 Back2Back Relax
18.00 Nieuws, sport en
actualiteiten*
18.30 Zondagavondconcert
(klassiek)
20.00 Muziek

RADIO KORSOU
93.9 FM / TDS 93

08.00 George Tielen
ontvangt interessante
gasten
09.30 Lokale bladen, herha-
ling zaterdagavond-
kranten, 'week in week
uit' en 'kiare taal'. *
10.00 SPROET, programma
met mix van zaken*
11.00 Papiamentstalgie

PARADISE FM
103.1 FM / TDS 103

00.00 Greatest Hits
09.00 Analyse
(Ana van Leeuwen)
11.00 De Zondag Etappe
(Inez en Frans)
13.00 Greatest Hits
19.00 Ambiente
(David Ariza)
21.00 Paradise FM Lovesongs

BELANGRIJKE TELEFOONNUMMERS

ALARM
Politie tel: 911
Brandweer tel: 911
Ambulance tel: 912
Sehos tel: 910
Kustwacht tel: 913
SOS-lijn tel: 127
Aqualetra tel: 135
Aids-lijn tel: 128
Kindertelefoon tel: 918

KRAAMCENTRUM RIO CANARIO
Schottegatweg Nrd. 43
P.O 3619 tel: 8691838
tel: 8692510
tel: 8692846
tel: 8691838
tel: 8697103

FUNDASHON
LECHI DI MAMA tel: 7475852
E-mail: fundashonlechimama@gmail.com
Website: www.lechimama.com

DIERGEENEESKUNDE
Parera tel: 4627027

APOTHEKEN
Atrobanda
17 oktober:
Suffisant tel: 8880740
18 oktober:
Piscadera tel: 8685022
Punda:
17 oktober:
Juliana tel: 4654500
18 oktober:
Janwé tel: 4617553
Website: www.botica.org.com

BUREAU OMBUDSMAN
tel: 4610302
tel: 4610303
fax: 4619483

STICHTING V/H WIT GELE KRUIS
voor thuiszorg 'Prinses Margriet'
E-mail: thuiszorg@witgelekruis.com
Website: www.witgelekruis.com

Tijdens kantooruren:
Thuiszorg: tel: 8682344 / 8888889
Fax: 8681000
Ouder- en Kinderzorg: tel: 7373584 of 7371316

HOTLINE MENSENHANDEL
Curaçao tel: 6750200
Bonaire tel: 7174811
Bovenwindse Eilanden
(St. Maarten) tel: 5862680

Na kantooruren en in het weekend alle
diensten: 5103661 / 6609331

Van onze redactie

AMSTELVEEN - Een 61-jarige man is twee weken geleden in Amstelveen aangehouden omdat hij in de jaren zeventig betrokken zou zijn geweest bij oorlogsmisdaden in Ethiopië. Hij zou zich schuldig hebben gemaakt aan onder meer marteling van en

Aanhouding voor oorlogsmisdaden

moord op (vermeende) tegenstanders van de toenmalige militaire Derg-dictatuur. Dat heeft het Openbaar Ministerie gemeld. Het gaat om Eshetu Alemu. In internationale media en

in het weekblad Vrij Nederland is al in de jaren negentig bericht over de vermeende betrokkenheid van Alemu bij misdaden tegen Ethiopiërs.

In Ethiopië is hij eerder bij

verstek veroordeeld tot de doodstraf. Hij verblijft al jaren in Nederland en heeft inmiddels ook de Nederlandse nationaliteit. Een deel van het strafdossier waardoor de man de dood-

straf kreeg, is door de Ethiopische autoriteiten overgedragen aan Nederland. In het onderzoek naar hem zijn een aantal Ethiopiërs die in het buitenland wonen, gehoord door de politie. Ze hebben verklaard over misdaden die Alemu zou hebben gepleegd in de provincie Gojjam.

Scholieren
gelijktijdig
meivakantie

Van onze redactie

DEN HAAG - Mogelijk krijgen alle scholieren in dezelfde weken meivakantie. Staatssecretaris Sander Dekker (Onderwijs) laat onderzoeken of er een vaste veertien-daagse periode kan komen.

Voor de zomer wil hij de knoop doorhakken. Als zijn plannen doorgaan, zouden die niet eerder dan over twee jaar ingaan. Nu wordt nog een week door het ministerie bepaald. Scholen kunnen zelf kiezen voor een tweede week.

„Erg onhandig”, constateert Dekker: „Ik hoor veel ouders erover klagen omdat ze graag twee weken op vakantie gaan, maar elke school er verschillend mee

omgaat. Dat is een ramp voor ouders die bijvoorbeeld kinderen op zowel de basisschool als in het voortgezet onderwijs hebben.” Dekker zegt hier begrip voor te hebben, daarom laat hij onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor de twee weken meivakantie.

De koepel van reisorganisaties ANVR is blij met het plan. „We willen zelfs dat de overheid doorpakt en dat leerlin-

Mogelijk krijgen alle scholieren in dezelfde weken meivakantie.

gen twee snipperdagen per schooljaar kunnen opnemen”, zegt adjunct-directeur Walter Schut tegen TravMagazine. „Het is al jaren een klacht dat ouders die zowel kinderen op de basisschool als in het voort-

gezet onderwijs hebben, kampen met verschillende vakantieperiodes. Door alle vakanties gelijk te trekken ontwikkelt de tweeweekse meivakantie zich tot een volwaardige vakantieperiode naast de zomervakantie.

Dat is gunstig voor de reisbranche.”

De overheid stelt vast wanneer de zomervakantie en de kerstvakantie vallen. Voor de voorjaars- en de herfstvakanties worden adviesdata afgegeven.

Vleeskeuring
weer taak
overheid

Van onze redactie

DEN HAAG - Na diverse voedselchandalen wordt de keuring van vlees weer een zaak van de overheid. Keuringsinstelling KDS die nu controleert in de slachthuizen, gaat in de nieuwe opzet onder de vlag van de overheid werken. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit NVWA wordt vooral toezichthouder en handhaaft als bedrijven zich niet aan de regels houden. Staatssecretaris Sharon Dijksma (Economische Zaken) maakte dat gisteren bekend.

Ze kondigde ook aan dat bij de NVWA zaken die te maken hebben met keuring en toezicht strakker van elkaar worden gescheiden. Met de maatregelen

Keuringsinstelling KDS gaat onder de vlag van de overheid werken.

reageert Dijksma op onderzoek door de Onderzoeksraad voor Veiligheid, waaruit bleek dat de risico's in de vleesindustrie groot zijn en dat de economische belangen voor de veiligheid van het vlees en de consumptie gaan.

Ook het toezicht op zuivel, eieren en plantaardige producten verandert, maar daar neemt Dijksma nog even de tijd voor.

„Daar gaan ook veel zaken goed en we willen het kind niet

met het badwater weggooien”, aldus de bewindsvrouw.

Na onder meer het schandaal met paardenvlees dat werd verkocht als rundvlees kondigde het kabinet al aan dat de NVWA slagvaardiger moet optreden.

Vooral bedrijven die keer op keer in de fout gaan, zullen dat voelen, voorspelt Dijksma. De boete voor bedrijven die frauderen met voedsel is flink verhoogd, tot maximaal 810.000 euro.

Weer arrestaties in cokezaak

Van onze redactie

DEN HELDER - Wegens de onderschepping van 800 kilo cocaïne in januari heeft de politie opnieuw twee verdachten aangehouden. Het gaat om twee inwoners van Den Helder van 54 en 57 jaar. Zij werden volgens het Openbaar Ministerie woensdag al opgepakt. Verder zijn in de havenstad vier woningen, een café en twee bergingen doorzocht. Daarbij zijn onder meer drie vuurwapens, telefoons, administratie en een speedboot in beslag genomen.

De rechter-commissaris in Rotterdam heeft gisteren besloten dat de 54-jarige verdachte nog twee weken vast blijft zitten. De andere man is in vrijheid gesteld.

De onderschepping van de partij coke met een groothandelswaarde van 28 miljoen euro

is al geruime tijd in onderzoek. Half september zijn vier bemanningsleden van een kotter, de schipper en diens vrouw in Den Helder aangehouden op verdenking van drugshandel.

De politie kwam de partij drugs bij toeval op het spoor, toen zij een bestelwagen in Den Helder langzaam en telkens opzichtig remmend zag rijden. Na een blaastest werd de laadruimte gecontroleerd, waarin de pakketten met cocaïne lagen. Later die avond werd ook nog een sporttass met drugs uit de haven gevist.

Er zitten inmiddels zes verdachten vast. Het zijn allen mannen in de leeftijd tussen de 37 en 57 jaar uit, afkomstig uit Den Helder (4), Julianadorp (1) en Harlingen (1). De raadkamer van de rechtbank in Rotterdam buigt zich komende dinsdag over de zaak.

Van onze redactie

DEN HAAG - Een motoragent die vorig jaar in de buurt van het Haagse station Hollands Spoor een Roemeense man neerschoot bij diens aanhouding, wordt vervolgd. Dat heeft het Openbaar Ministerie gisteren bekendgemaakt. De Roemeense automo-

Agent vervolgd voor schieten op man

bilist raakte zwaargewond. Het OM heeft twijfels of de politieagent juist heeft gehandeld.

De Roemeen had bij een controle op 6 oktober 2014 geweigerd zijn identiteitsbewijs te

overhandigen. Hij ging er in zijn auto vandoor en reed in op agenten, die aan de kant moesten om niet geraakt te worden. Toen een politievoertuig hem de weg versperde, stapte de man uit en

ging hij er vandoor in de richting van station Hollands Spoor. De motoragent loste toen twee schoten, waarbij de Roemeen in zijn rug werd geraakt. De Rijksrecherche heeft ooggetuigen ge-

sproken, camerabeelden bekeken en de politiemensen gehoord. Agenten mogen schieten bij een aanhouding, maar moeten zich daarbij aan regels houden. Ook de Roemeense automobilist moet zich ook verantwoorden voor de rechter, voor het inrijden op de agenten.

Internationaal

Canadezen kiezen nieuw parlement

Van onze redactie

OTTAWA - Zo'n 26,4 miljoen Canadezen kunnen maandag bij de parlementsverkiezingen hun stem uitbrengen.

De Canadese premier Stephen Harper, die sinds de lente van 2006 aan de macht is, gaat voor een vierde mandaat met zijn Conservatieve Partij. Hij zal het opnemen tegen Thomas Mulcair, de leider van de linkse NDP en Justin Trudeau van de Canadese liberalen. Harper staat onder druk in Canada als gevolg van de krimpende economie. Oppositiepartijen vinden dat de Conservatieve Partij van de premier te weinig investeert om de economie uit het slop te trekken. Harper is juist tegen grote investeringen. Die zouden volgens hem de kans vergroten dat het land in een diepe crisis belandt.

De Canadese economie heeft

veel last van de gedaalde olieprijs. Olie is een van de belangrijkste exportproducten van het land. In mei was het bruto binnenlands product voor de vijfde maal op rij gedaald. Toch denkt Harper niet dat hij het politieke veld moet ruimen. Hij houdt vast aan zijn beleid niet overhaast geld in de economie te pompen.

Naast de economie domineert inmiddels ook de vluchtelingen-crisis het publieke debat en daarmee de verkiezingscampagne in Canada. De foto van het verdronken Syrische vluchtelingetje Alan Kurdi gooidde de campagne compleet op zijn kop. Premier Harper stond voor zijn strenge vluchtelingenbeleid al

onder toenemende druk van de oppositie.

De minister-president had in januari de toelating van 10.000 Syrische vluchtelingen beloofd in drie jaar tijd, maar tot nu zijn er nog maar duizend in het land. Ook de familie van het omgekomen jongetje had Canada als eindbestemming, het land waar al een tante woonde.

De kern van het electoraat van de Conservatieven zal zich niet laten afschrikken door Harpers harde lijn over dit onderwerp. „Het zijn voornamelijk de kiezers die twijfelen tussen de conservatieven en de liberalen en dat zijn er nogal wat”, volgens politicoloog Melanee Thomas van de Universiteit van Calgary.

De Canadese premier Stephen Harper (foto) neemt het tijdens de verkiezingen op tegen Thomas Mulcair en Justin Trudeau.

Harper's conservatieve regeringspartij voelt de zware concurrentie van de Liberale Partij van Justin Trudeau (zoon van voormalig premier Pierre Trudeau) en de linkse Nieuwe Democraten. Volgens peilingen in de laatste week voor de verkiezingen gaan Trudeaus Liberalen aan kop met 36 procent van de

stemmen, gevolgd door de Conservatieven met 29 procent en de NDP met 24 procent.

In het belangrijke district Ontario, waar veel stemmen te winnen zijn, staat Trudeau zelfs op 45 procent van de stemmen, de Conservatieven op 33 procent en de Nieuwe Democraten op 18 procent.

Duitse soldaten blijven langer in Afghanistan dan gepland.

Duitse soldaten blijven in Afghanistan

Van onze redactie

BERLIJN - De Bundeswehr blijft langer in Afghanistan dan gepland. Dat heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken in Berlijn gisteren bekendgemaakt. In navolging van de Verenigde Staten blijven de 890 Duitse soldaten waarschijnlijk tot in 2017.

Oorspronkelijk zou de Bundeswehr zijn missie in Afghanistan in het voorjaar van 2016 beëindigen.

De Amerikaanse president Obama deelde donderdag mee dat de 9.800 Amerikanen tot einde 2016 blijven en hun aanwezigheid daarna gefaseerd wordt afgebouwd. Wanneer de laatste soldaat uit de VS afzwaait, is nog niet duidelijk.

In Afghanistan verblijven in totaal 13.000 Navo-soldaten. De Duitsers onder hen zitten vooral in de plaats Masar-i-Scharif, in het noorden.

Het besluit van Obama om de terugtrekking van de Amerikanen te vertragen, kwam nadat de Taliban onlangs de plaats Kunduz onverwacht bezetten en het Afghaanse leger niet in staat bleek de stad op eigen kracht te onzetten. Dat lukte slechts met steun van de Amerikanen.

De Afghaanse president Aschraf Ghani heeft met instemming gereageerd op de besluiten van Washington en Berlijn.

vervoerde te verplaatsen. Uiteindelijk vond de politie 821 pakketten met hasj met een totaalgewicht van 20,5 ton in een ballast-tank in de boeg van het vrachtschip. De kapitein van het schip en negen bemanningsleden, allemaal Syriërs, zijn gearresteerd. De laatste aanloophaven van het schip was Vigo in Spanje.

Politie vindt 20 ton hasj

van Cagliari op Sardinië. Pas na achttien dagen zoeken vond de politie de drugs.

Tijdens het zoeken zijn kraken ingezet om een lading enorme blokken graniet die het schip

Spionagechef Kaddafi bij Lockerbie-verdachten

Van onze redactie

TRIPOLI - Het voormalige hoofdspionage van de Libische dictator Muammar Kaddafi, Abdullah al-Senussi, is een van de twee nieuwe verdachten van de bomaanslag in Lockerbie in 1988. Dat heeft de regering in Tripoli gisteren gemeld. De andere man is Mohammed Abu Ejaila. Over hem is nog niets bekend.

Donderdag werd bekend dat Schotse en Amerikaanse onderzoekers twee nieuwe Libische verdachten hadden aangewezen voor de aanslag. Ze zouden de hoofdverdachte Abdel Basset al-Megrahi hebben geholpen bij het voorbereiden van de terreuraad.

Het Schotse OM wil de twee samen met de Amerikaanse opsporingsdienst FBI ondervragen. Senussi zit al in de gevangenis in Tripoli. Hij is veroordeeld voor zijn betrokkenheid bij de dood van demonstranten tegen Kaddafi in 2011. Hij zou ook betrokken zijn bij de moord in 1996 op ruim 1200 gevangenen in de Abu Salim-gevangenis in Tripoli.

Bij de aanslag op een Pan Am-vliegtuig boven het Schotse Lockerbie kwamen 270 mensen om het leven. Het toestel, dat onderweg was van Londen naar New York, werd in de lucht opgeblazen met een semtexbom in een koffer. Onder de doden waren elf mensen op de grond.

Schandaal in hartkliniek Duitse stad Heidelberg

Van onze redactie

HEIDELBERG - Het harttransplantatiecentrum van het universitaire ziekenhuis in de Duitse stad Heidelberg is het middelpunt van een schandaal. De kliniek heeft gisteren toegegeven dat de wachtlijsten werden gemanipuleerd. Dat gebeurde door patiënten nog zieker te maken, bijvoorbeeld door ze medicijnen te onthouden. Daardoor stegen ze sneller op de wachtlijst voor een donorhart. Het is tussen 2010 en 2011 in totaal bij 34 patiënten gebeurd, zo heeft intern onder-

zoek uitgewezen. De medisch directeur van het ziekenhuis zegt dat de patiënten niets hebben geweten van de wachtlijst-manipulatie. „We gaan ervan uit dat de artsen de opdracht hebben gegeven.” De Duitse justitie onderzoekt de praktijken. In Duitsland zijn de afgelopen jaren al vaker schandalen geweest in de transplantatie-geneeskunde. Zo bleken specialisten in Göttingen, Berlijn en München hun eigen patiënten te hebben bevoordeeld bij het toewijzen van donororganen.

Van onze redactie

ROME - De Italiaanse politie heeft ruim 20 ton hasj in beslag genomen. De drugs zaten verborgen in de romp van een vrachtschip en hebben een geschatte straatwaarde van 200 miljoen euro, zei de politie gisteren. Naar aanleiding van een tip ging de politie aan boord van het schip en begeleidde het naar de haven

Van onze redactie

BOEDAPEST - Hongarije sloot afgelopen nacht de grens met Kroatië om de toestroom van vluchtelingen in te dammen. Het land wil alleen nog twee transitzones openhouden, waar vluchtelingen asielen kunnen aanvragen.

Hongarije sluit grens met Kroatië

Volgens de Hongaarse minister van Buitenlandse Zaken Péter Szijjártó zal de vluchtelingenstroom door de maatregel worden teruggebracht tot 'gedrup-

pel'. In september sloot Hongarije ook al de grens met Servië. De meeste vluchtelingen willen geen asielen aanvragen in Hongarije, maar doorreizen naar

westerse landen. De Kroatische premier Zoran Milanovic heeft als reactie daarop contact opgenomen met zijn Sloveense ambtgenoot Miro Cerar. De

twee landen hebben een beslissing genomen hoe het moet met de opvang van de vluchtelingen die normaal gesproken via Kroatië naar Hongarije zouden reizen. Een woordvoerder van de Kroatische regering weigerde het plan verder toe te lichten.

EU positief over plan met Turkije

Van onze redactie

BRUSSEL - De EU-landen verwelkomen het voorlopige plan om samen met Turkije de vluchtelingencrisis aan te pakken.

De regeringsleiders en staatschefs van de Europese Unie bogen zich donderdag tijdens een top over een concepttekst waar de Europese Commissie tot op het hoogste niveau in Ankara over had overlegd. Hoewel er nog geen definitief akkoord is, noemde EU-president Donald Tusk het 'een zeer grote stap' in het vinden van een oplossing. Turkije zucht onder grote aantallen vluchtelingen, met name uit Syrië. Het land ligt echter ook op de route voor asielenzoekers naar Europa. „Zonder Turkije vinden we geen oplossing”, zei de Duitse bondskanselier Angela Merkel.

Turkije zal onder meer de grenzen veel beter moeten bewaken en vluchtelingen goed moeten registreren. Ook zal het land uitgereisde vluchtelingen die geen recht op asielen hebben in Europa weer moeten opnemen.

In ruil daarvoor is Europa bereid visumvrij reizen voor de Turken te versnellen zonder van onze criteria af te stappen, zei de voorzitter van de Europese Commissie Jean-Claude Juncker. Turkije krijgt geld, maar er moeten nog afspraken worden gemaakt over hoeveel. Turkije heeft om 3 miljard euro gevraagd.

Ook worden de onderhande-

De EU-landen verwelkomen het voorlopige plan om samen met Turkije de vluchtelingencrisis aan te pakken.

lingsgesprekken met Turkije over lidmaatschap van de EU weer opgepakt. „Als Turkije het actieplan voortvarend oppakt”, voegde premier Mark Rutte toe. De gesprekken stonden een tijd in de ijskast onder meer om de mensenrechtensituatie in het land.

Rutte vindt het logisch dat Turkije wordt geholpen als het

land maatregelen neemt om de vluchtelingenstroom naar Europa in te dammen. „Investeren in Turkije is ook in ons eigen belang”, aldus de premier. „Opvang in de regio kost geld”, zei Rutte. „Wel is dat altijd minder dan dat opvang in Nederland kost. In financiële zin is dat aantrekkelijk, en we zijn dus bereid daar extra geld voor uit te trek-

ken.” De premier beklemtoonde dat er geen eisen en standaarden worden afgezwakt. Voorafgaand aan de top was er veel kritiek op de EU-lidstaten die ondanks beloften van geld en steun voor onder meer voedselprogramma's nog niet of nauwelijks over de brug zijn gekomen. De landen gaven tijdens de top aan hun beloften na te komen, zei Juncker.

Kwart Europeanen op armoedegrens

Van onze redactie

STRAATSBURG - Een kwart van de bevolking van de Europese Unie leeft rond de armoedegrens en loopt het risico op sociale uitsluiting. Dat heeft het statistiekbureau van de EU, Eurostat, gisteren gemeld.

Het gaat om mensen die een laag inkomen hebben, amper bezittingen hebben of wonen in een huishouden waar (bijna) niemand werkt. Hun aantal was in 2013 licht gedaald, maar is in 2014 weer gestegen, aldus Eurostat.

De ellende is het grootst in Roemenië, Bulgarije en Griekenland: daar leeft rond de 40

procent van de bevolking op de armoedegrens.

In Tsjechië is de situatie het best (14,8 procent) gevolgd door Zweden, Nederland, Finland en Denemarken waar rond 17 procent van de bevolking het risico loopt op armoede of sociale uitsluiting.

Hoe hoog de armoedegrens is, verschilt per land al naar gelang de levensstandaard. In Nederland ontstaat armoede bij een nettojaarinkomen lager dan 12.535 euro voor een alleenstaande volwassene. Voor een gezin met twee jonge kinderen ligt de grens op 26.322 euro.

Een kwart van de bevolking van de Europese Unie leeft rond de armoedegrens en loopt het risico op sociale uitsluiting.

Mensen in die omstandigheden kunnen vaak de huur niet betalen, hebben geen geld voor verwarming of elke dag een fat-

soenlijke maaltijd, kunnen niet op vakantie en hebben geen auto, wasmachine of (mobiele) telefoon.

130 Mensen kandidaat Filipijnse president

Van onze redactie

MANILA - De Filipijnen hoeven bij de presidentsverkiezingen volgend jaar niet te klagen dat er niets te kiezen valt. Maar liefst 130 mensen hebben zich als kandidaat laten registreren voor de opvolging van Benigno Aquino. De kandidaten vormen een kleurrijk gezelschap. Zo is er een man met de naam Lucifer, een vrouw die zegt dat hemelse stemmen haar hebben aangespoord zich aan te melden en een ander die beweert dat hij een buitenaardse ambassadeur is.

De kiesraad in het land vindt het recordaantal kandidaten een teken van 'een levendige democratie'. De raad behoudt zich wel het recht voor om het aantal kandidaten terug te brengen tot een groep met 'een redelijke verwachting van de overwinning'.

Bij de vorige verkiezingen in 2010 meldden 99 kandidaten zich aan, maar mochten slechts tien van hen meedoen.

Van onze redactie

EXETER - Een Brits echtpaar is veroordeeld voor geestelijk en seksueel misbruik van tien kinderen. David en Pauline Williams begonnen aan het misbruik in de jaren tachtig, toen ze in Gloucester een pub hadden. Daar raakten ze ook bevriend met Fred en Rose West, van

Brits echtpaar veroordeeld voor misbruik

wie later bleek dat ze zeker twaalf jonge vrouwen hadden verkracht, gemarteld en vermoord.

Zes meisjes en vier jongens

werden slachtoffer van het stel, sommigen waren pas zeven jaar oud. Het misbruik ging soms door tot de kinderen tieners waren. De kinderen werden met

geweld gedwongen mee te werken. Het misbruik ging door toen het echtpaar later verhuisde naar Exeter en elders in Devon, meldde *The Guardian*.

David en Pauline Williams ontkennden schuldig te zijn aan 46 aanklachten van seksueel en geestelijk misbruik tussen 1989 en 2004.

Bonaire

'OLB schiet tekort in reageren'

Van onze correspondent

KRALENDIJK - De nationale ombudsman vindt dat het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) tekort is geschoten in haar communicatie met burgers. Zo stelt de ombudsman in het rapport 'En toen bleef het stil...'

Het rapport behandelt vijf verschillende klachten waarbij de ombudsman moet constateren dat er pas na een lange tijd een reactie van het OLB volgde of dat de zaken pas na zijn bemoeienis gingen lopen. Ombudsman Van Zutphen: „Al die tijd bleven de betrokken burgers in het duister tasten over wat zij van het OLB konden en mochten verwachten.” De vijf zaken voor zijn onderzoek gaan onder meer over kwesties als het in erfpacht geven van grond aan een ander dan de eigenaar, grondruil met het OLB en het verlenen van een duikvergunning. Omdat interventie vruchteloos bleek, heeft de ombudsman herhaaldelijk herinneringen gestuurd, maar ook hij bleef in afwachting van een reactie. Met dit onderzoek wilde de ombudsman meer aandacht voor goede dienstverlening bewerkstelligen, duidelijkheid krijgen over de manier waarop het OLB is omgegaan met de vijf klachten en vaststellen welke (structurele) oplossingen er nodig zijn.

De nationale ombudsman toetst het handelen van de overheid aan behoorlijkheidsvereisten. De context waarbinnen de overheid werkt, kan het vol-

doen aan deze vereisten moeilijk maken. De ombudsman plaatst dit rapport in een terugblik op de afgelopen drie jaar die hij bevoegd was om klachten over het OLB te behandelen. Met dit eerste rapport verheldert hij onder andere wat burgers redelijkerwijs van het OLB mochten verwachten. Dezelfde ombudsman gaf onlangs aan niet genoeg middelen te krijgen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om kantoor en sprekers te houden in Caribisch Nederland. Burgers in het Caribische deel van het koninkrijk kunnen uiteraard wel via de digitale weg de nationale ombudsman benaderen.

Door Janita Monna

KRALENDIJK - 'Kom terug naar Bonaire'. Celia Fernandes Pedra zag al in 2007 dat dat nodig was. „We voorzagen een onevenwichtige bevolkingsgroei op het eiland. Een analyse van de toenmalige bevolkingscijfers voorspelde dat Bonaire in 2020 zo'n 30.000 inwoners zou hebben. Daarvan zou nog slechts zo'n 40 procent Caribisch Nederlander zijn.”

Anastacia Alberto kwart eeuw in dienst

Ambtenaar Anastacia Alberto heeft recent gevierd dat ze vijftig jaar in dienst is bij de lokale overheid. Alberto heeft altijd bij de burgerlijke stand gewerkt. De jubilaris kreeg uit handen van gedeputeerde Benito Dirksz van Samenleving en Zorg een oorkonde en de gebruikelijke enveloppe met inhoud uitgereikt.

FOTO REGERING BONAIRE

Van een onzer verslaggevers

KRALENDIJK - Het tweetalige geïllustreerde kinderverhaal 'Fiesta di Seu/Het Oogstfeest' wordt vandaag gepresenteerd door schrijfster Monique Rosalina van de Kuilen bij Addo's in de Kaya Grandi. Alle kinderen zijn daarvoor uitgenodigd en mogen ook meedoen aan een kleurwedstrijd. Het verhaal speelt zich af op Curaçao. „Alvin is zeven jaar geworden. Eindelijk is hij oud genoeg om dit jaar mee te lopen in de fe-

Presentatie boek Oogstfeest

stelijke Seú-optocht. En wat nog leuker is: zijn neefje Quincy uit Nederland komt voor twee weken bij hem logeren. Maar, zou Quincy eigenlijk wel weten wat Seú betekent? Alvin weet het wel. Als vroeger op Curaçao

de oogst goed was gelukt, werd er een groot feest georganiseerd. Veel families liepen samen met hun burens en vrienden mee in een feestelijke optocht door de landbouwvelden van Curaçao. Alvin verheugt zich erop om Quincy over Seú te vertellen maar vooral om samen met hem een mooie stok voor de optocht te versieren. Maar dan gaat er iets mis", zo wordt de inhoud van het boek, waarin ook een cd is opgenomen, beschreven.

Bonairianen moeten terugkomen

Dus richtte ze de stichting Ban Boneiru Bèk op. Die zet zich in om Bonairianen in Nederland en elders in de wereld, terug te halen naar het eiland. „Niet alleen Bonairianen, hoor", voegt Fernandes Pedra daaraan toe. „Alle landskinderen. Iedereen die Bonaire een warm hart toedraagt, die gevoel heeft voor de cultuur en de taal. Ook Nederlanders die hier zijn opgegroeid." Sinds het eiland op 10 oktober 2010 een bijzondere gemeente werd van Nederland, is het aantal Europese Nederlanders dat met kortlopende contracten op het eiland werkt, toegenomen. Dat heeft niet alleen gevolgen voor de samenstelling van de bevolking, zegt Fernandes Pedra: „Het zorgt op veel plekken in de samenleving - onderwijs, overheid - voor een grote discontinuïteit in de werkzaamheden. Haar man Hans Evers, eveneens betrokken bij de stichting, vult aan: „Kijk naar de Scholengemeenschap Bonaire, docenten vliegen af en aan. Het lijkt wel een duiventil." Volgens Fernandes Pedra duurt het bovendien even voor een Europeaan gewend is aan de cultuur, de warmte, de taal. „Een Bonairiaan die terugkomt, kent de om-

gangsvormen, spreekt Papiaments, die gaat meteen aan de slag. Een Nederlander vertrekt vaak weer als 'ie net gewend is. Zo bouw je geen duurzame samenleving op.”

Ban Boneiru Bèk (terug naar Bonaire) richt zich op afgestudeerde jonge professionals, maar evengoed op gezinnen, ondernemers en ouderen. Jaarlijks staat de stichting op de Emigratiebeurs om voorlichting te geven over wonen en werken op Bonaire. Actuele vacatures en informatie over huisvesting, belasting en ziektekosten nemen ze mee. „We geven eerlijke informatie, we hebben er niets aan als iemand na een half jaar teleurgesteld terug verhuist naar Nederland.”

Fernandes Pedra en Evers zien een stijgende belangstelling onder Caribisch Nederlanders om terug te komen. Voor een evenwichtige bevolkingsopbouw zouden dat er jaarlijks ongeveer driehonderd moeten zijn, zo becijferde de stichting. „Het zijn er nu zo'n tachtig.”

De overheid zou volgens Ban Boneiru Bèk met meer visie moeten kijken naar 'welke mensen het eiland in de toekomst nodig heeft'. Fernandes Pedra

trekt een vergelijking met haar eigen jeugd: „Ik woonde op Aruba. Wie na de middelbare school wilde studeren, kon een beurs krijgen als hij een studie koos die op een door de overheid samengestelde lijst stond. Na je studie moest je ten minste vijf jaar werken binnen de baan waarvoor je was opgeleid. Je had geen studietoelagen maar wel baangarantie.”

Een visie kan meer cohesie brengen in de Bonairiaanse samenleving. „Vertrouwen tussen Nederland en Bonaire is cruciaal. Er is veel wrijving op dit moment. Wij willen niet terug naar het oude Bonaire, maar sinds 10-10-10 zijn de veranderingen wel héél snel gegaan. Er zijn stappen overgeslagen. Nederland keek naar zijn ideale situatie, niet naar hoe ónze samenleving op dat moment in elkaar stak. Dan haakt het volk af en komt in verzet.”

Fernandes Pedra vindt dat mensen op Bonaire van Nederland 'het vertrouwen moeten krijgen dat ze het kunnen'. „Bonaire is vijf jaar geleden op eigen benen gezet. Terwijl het als bijzondere gemeente nog een kind was, niet de expertise had die nodig was om bijvoorbeeld alle BES-wetten uit te voeren. Kinderen moet je bij de hand nemen, tot ze groot genoeg zijn om op eigen benen te staan.”

Caribischnetwerk.ntr.nl

Advertentie

Bonairecomfortrentals
voor exclusieve woningen te huur en te huur gevraagd.
www.BonaireComfortRentals.com

Advertentie

BEKENDMAKING

Namens voorzitter van de eilandsraad maken wij bekend dat er een openbare eilandsraadvergadering plaats zal vinden op 20 oktober 2015 om 19.00 uur in de vergaderzaal van de eilandsraad in het Passangrahan.

- Opening/Mededeling
- Vragenuur
- Insprekers
- Vaststelling agenda
- Behandeling ontwerp verordening tweede begrotingswijziging van het openbaar lichaam Bonaire voor het dienstjaar 2015
- Sluiting

Voorzitter van de eilandsraad
Gezaghebber Edison Rijna

Mogelijk arbeidsuitbuiting in CN

Van een onzer verslaggevers
KRALENDIJK - In Caribisch Nederland zijn in de eerste helft van dit jaar vijf mogelijke gevallen van arbeidsuitbuiting geconstateerd.

In totaal werden er door de arbeidsinspectie Caribisch Nederland 31 inspecties uitgevoerd. De vijf gevallen zijn aan het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN) en het Openbaar Ministerie (OM) gemeld. Twee van

die meldingen hebben geleid tot een aangifte van het slachtoffer. De politie heeft bij één van deze twee situaties de hulp in de huishouding uit de uitbuitingssituatie gehaald. Bij een derde situatie is het slachtoffer door de zo-

genoemde 'Unit SZW' in de gelegenheid gesteld om een andere werkring te zoeken. De overige twee gevallen zijn nog in behandeling bij de Arbeidsinspectie.

Zondag is het de internationa-

le Dag Tegen de Mensenhandel. De Arbeidsinspectie CN, KPCN en het OM vragen daarom aandacht voor de gedwongen huishoudelijke arbeid. Het tegengaan van mensenhandel heeft bij de organisaties een hoge prioriteit. Volgens de organisaties is mensenhandel een misdaad met vele gezichten. In Caribisch Nederland zijn de meest voorkomende vormen van uitbuiting in de mensenhandel: gedwongen huishoudelijke arbeid, dwangarbeid en seksuele slavernij.

De Arbeidsinspectie meldt elk vermoeden van arbeidsuitbuiting aan het OM en KPCN. Het OM maakt een afweging of er strafrechtelijk moet worden opgetreden. Is dit niet het geval dan wordt de zaak door de Arbeidsinspectie alsnog bestuursrechtelijk afgedaan. De werkgever krijgt dan de mogelijkheid om orde op zaken te stellen. Volgens de organisaties zijn particulieren die gebruikmaken van een hulp in de huishouding over het algemeen niet goed op de hoogte van de rechten en plichten waarmee zij rekening moeten houden. SZW en de IND zullen daarom aan werkgevers en werknemers informatie geven. Het gaat dan om informatie over rechten en plichten rond beloning, arbeids- en rusttijden, huisvesting voor hulp in de huishouding.

De organisatie doet een beroep op iedereen die iemand kent die als hulp in de huishouding werkt en buiten werktijd niet vrij is om te gaan en te staan waar hij/zij wil, is misleid door een andere voorstelling van het werk dan in de praktijk moet worden uitgevoerd of wordt bedreigd door een werkgever hiervan melding te maken. Deze persoon kan het slachtoffer zijn van arbeidsuitbuiting. Onregelmatigheden kunnen worden gemeld op 7178000 of 7158000 op Bonaire, 3182333 voor Sint Eustatius en op Saba op 4163737. Overtredingen van de werk- en rusttijden en het minimumloon kunnen worden gemeld bij de Arbeidsinspectie via arbeidsinspectie@RijksdienstCN.com.

Advertentie

Way of Life!

It's where we drive
It's what we live
#SuzukiCaribbean

Claz

- 1.4 L Engine WT
- Automatic Transmission
- Rear View Camera
- ABS Breaking System

- Dual SRS Airbags
- Keyless Entry/Start
- Electric Folding Mirrors
- Alarm

Curaçao: **NAf. 42,900**
Bonaire: **US\$. 22,150**

CBS nu ook op Facebook

Van een onzer verslaggevers
KRALENDIJK - Het Centraal Bureau voor de Statistiek Caribisch Nederland is nu ook te vinden op Facebook. Het CBS wil hiermee beter en makkelijker bereikbaar zijn voor het publiek.

Op deze Facebookpagina zullen alle uitgebrachte nieuwsberichten verschijnen, maar ook aankondigingen en uitkomsten van onderzoeken en links naar de statistieken en de achtergronden van de onderzoeken.

AutoCity Curaçao B.V.

Opening Hours: Monday-Friday 8am-6pm / Saturday 9am-1pm
Tel: +(5999) 461-5666 ext. 32-33-35
E-mail: sales@autocity-bv.com

AutoCity Bonaire B.V.

Opening Hours: Monday - Friday 8am-12pm / 1:30pm-5pm
Tel: +(599) 717-7800
E-mail: bonaire@autocity-bv.com

www.autocity-bv.com • [facebook.com/SuzukiCuracao](https://www.facebook.com/SuzukiCuracao)

Sport

Van onze redactie

PAPENDAL - Nederland heeft zich kandidaat gesteld om de Europese kampioenschappen veldlopen van 2018 te organiseren. De Atletiekunie wil met de provincie Noord-Brabant en de gemeente

Atletiekunie hoopt op EK veldlopen 2018

Tilburg de crosskampioenschappen van dat jaar in Safari-park Beekse Bergen houden.

Of de EK naar Nederland ko-

men, wordt in november 2016 bepaald. In maart van dat jaar moeten alle officiële documenten worden ingeleverd. In 2005

werden de kampioenschappen ook al in Nederland gehouden. Lornah Kiplagat veroverde toen de titel. De Atletiekunie wist eer-

der al de Europese kampioenschappen outdoor naar Nederland te halen. Dat toernooi wordt in het Olympisch Stadion in Amsterdam gehouden. Daarnaast stelde de bond zich kandidaat voor het EK indoor 2019.

Olympia's Tour voor onder de 23

Van onze redactie

RIJSWIJK - Olympia's Tour gaat verder als een beloftenwedstrijd in het najaar. Volgend jaar wordt de Nederlandse wielerronde verreden van 27 september tot 2 oktober, meldde de organisatie op de website. Dat betekent dat de beloften zich kunnen voorbereiden op het WK in Qatar.

Organisatoren Thijs Rondhuis en Daniëlle Lissenberg-Bekker zinspeelden eerder al op een leeftijdsbeperking voor de rittenkoers. Die is nu definitief: alleen renners onder de 23 mogen meedoen. Volgens Rondhuis is de oudste Nederlandse rittenkoers altijd al een podium geweest waar jonge renners zich kunnen profileren en daar wordt nu extra de nadruk op gelegd.

De keuze om, in plaats van in mei, later in het jaar te starten, heeft meerdere redenen. „De meiperiode was simpelweg te druk”, verwijst Rondhuis naar onder meer de start van de Giro

d'Italia in Nederland. „Door een vaste datum te kiezen op twee weken voor het WK hopen we een aantrekkelijke voorbereidingswedstrijd te worden. Verschillende landen hebben aangegeven behoefte te hebben aan een dergelijke laatste test.”

De wedstrijd vocht de afgelopen jaren om te overleven. In 2014 volgde na jaren van financiële problemen een faillissement. De wedstrijd maakte echter een doorstart met technologiebedrijf 3M als sponsor. Dat bedrijf blijft als geldschietter, al hoopt de organisatie nog wel op een nieuwe hoofdsponsor.

Rafael Nadal en Novak Djokovic plaatsten zich gisteren voor de halve finale in Shanghai.

Djokovic en Nadal flirten met nieuwe finale

Van onze redactie

SHANGHAI - De finale van het tennistoernooi van Shanghai zou wel eens een herhaling kunnen worden van de finale die afgelopen zondag in Peking werd gespeeld. Rafael Nadal en Novak Djokovic plaatsten zich gisteren alvast overtuigend voor de halve finale in Shanghai. Djokovic had in de eerste set nog moeite met de Australiër Bernard Tomic en won slechts nipt in de tiebreak. In de tweede set toonde de Servische nummer één van de wereld

echter zijn klasse en won ruim: 7-6 (6) 6-1.

Nadal, die eerder deze maand al toonde weer wat van zijn oude vorm te hebben, boekte eerder op de dag een zeldzaam grote zegen op Stan Wawrinka. Tegen de nummer vier van de wereld hoefde de Spanjaard gisteren niet tot het gaatje te gaan. Wawrinka sloeg opgelegde kansen ver achter de baseline, produceerde soms vreemde afzwaaiers en serveerde beneden zijn niveau. Nadal pakte zelfs negen

games op rij en won met groot gemak, in iets meer dan een uur. Het werd uiteindelijk 6-2 6-1.

In de halve finale neemt Nadal het op tegen de Fransman Jo-Wilfried Tsonga. Hij versloeg de Zuid-Afrikaan Kevin Anderson in drie sets: 7-6 (6) 5-7 6-4. Djokovic staat zaterdag tegen Andy Murray. De als derde geplaatste Schot rekende in hoog tempo af met de Tsjech Tomas Berdych: 6-1 6-3. Dat vergde ruim vijf kwartier.

New York Mets naar finale

Van onze redactie

NEW YORK - De New York Mets zijn nog één stap verwijderd van de World Series. De honkballers van de club versloegen afgelopen donderdag de Los Angeles Dodgers met 3-2 en staan daardoor voor het eerst in negen jaar in de finale van de National League.

De Mets en de Dodgers speelden een allesbeslissende wedstrijd in Los Angeles, nadat de stand na vier wedstrijden in de series 2-2 was. Daniel Murphy besliste de wedstrijd met een homerun in de zesde inning, terwijl hij ook daarvoor al de score bepaalde met een honkslag en een gestolen honk.

In de finale van de National League spelen de Mets tegen de Chicago Cubs. De winnaar van die ontmoeting gaat naar de

De New York Mets versloegen de Los Angeles Dodgers en staan daardoor in de finale van de National League.

World Series, waarin de winnaar van de series in de American League wacht. Daarin is rivaal New York Yankees al uitgescha-

keld: de Kansas City Royals en de Toronto Blue Jays strijden om de tweede plek in de World Series.

Oranjezeilsters op olympische koers in 470

Van onze redactie

HAIFA - Afrodite Kyranakou en Anneloes van Veen liggen bij het WK zeilen in de 470-klasse op koers voor een olympisch startbewijs. Het Oranje duo eindigde gisteren in de negende race als negentiende, maar compenseerde die mindere verrichting met winst in de tweede wedstrijd van de dag. Dat betekende een sprongje voorwaarts naar de vijfde plek in de algemene rangschikking.

Kyranakou en Van Veen moe-

ten na de medalrace van vandaag, met dubbele punten, tot de top zeven behoren - NOC*NSF heeft de eis met één plaats aangescherpt - om zeker te zijn van deelname in Rio. Dat moet te doen zijn. Een medaille veroveren in Haifa zit er niet in.

De 21-jarige Oostenrijkse titelverdedigster Lara Vadlau, met Jolanta Ogar als bemanningslid, kan het goud bijna niet meer ontgaan. Het Britse koppel Hannah Mills/Saskia Clark heeft slechts theoretische kans.

Magnussen weg bij McLaren

Van onze redactie

WOKING - De Britse formule 1-renstal McLaren en de Deense coureur Kevin Magnussen gaan niet met elkaar verder. Magnussen reed in 2014 een vol seizoen in de Formule 1 voor McLaren en was dit jaar derde rijder, ach-

ter Jensen Button en Fernando Alonso. Magnussen, die sinds 2010 aan McLaren was verbonden, wil dolgraag volgend seizoen weer in de koningsklasse van de autosport rijden. Hij hoopte de plek van Button over te kunnen nemen.

Van onze redactie

AMSTERDAM - Trainer Frank de Boer van Ajax doet vandaag in de uitwedstrijd tegen Heracles Almelo nog geen beroep op doelman Jasper Cillessen en spits Arek Milik. Beide spelers raakten tijdens de interlandperiode geblesseerd. Ook Thulani Serero is er in Almelo niet bij, net als de al langer afwezige Yaya Sanogo.

De Boer hoopt dat Cillessen,

Ajax nog zonder Cillessen en Milik

Milik en Serero er donderdag wel weer bij zijn. Ajax speelt dan de uitwedstrijd in de Europa League tegen Fenerbahçe. „De kans dat ze dan aanwezig zijn, is vrij groot. Er komt een periode aan met veel wedstrijden tegen goede tegenstanders. We hebben iedereen keihard nodig. Ik denk dat we een goede selectie

hebben die dat kan opvangen”, aldus De Boer.

Door de afwezigheid van Cillessen staat Diederik Boer vandaag onder de lat. De keeper speelde alleen vorig seizoen een competitiewedstrijd voor Ajax, maar De Boer vertrouwt op de 35-jarige oud-speler van PEC Zwolle. „Diederik doet het goed en is

een fantastische prof. Nu kan hij laten zien dat hij van veel waarde is.”

Davy Klaassen en Viktor Fischer zijn weer zo goed als hersteld van blessures die ze opliepen in de thuiswedstrijd tegen PSV (1-2). Klaassen meldde zich vanwege zijn hersenschudding af voor Oranje. „Een weekje rust

heeft Davy goed gedaan”, vond De Boer. „Het frisse zie ik nu weer terug bij Davy. Hij heeft rustig opgebouwd en kan er nu weer vol tegenaan.”

Heracles mist Oussama Tannane, Bas Sibum, Dario Vujicevic en Peter van Ooijen. „We zetten ons beste beentje voor en gaan ze het zo moeilijk mogelijk proberen te maken”, zei trainer John Stegeman van de verrassende nummer drie.

‘Duitsers kochten WK 2006’

Van onze redactie

BERLIJN - Duitsland zou het WK van 2006 met zwart geld hebben gekocht. Volgens het weekblad *Der Spiegel* heeft het toenmalige Duitse organisatiecomité voor de mondiale eindronde vier Aziatische Fifa-leden betaald in ruil voor hun stem.

Het organisatiecomité, onder leiding van Franz Beckenbauer, zou de beschikking hebben gehad over een bedrag van 6,7 miljoen euro aan zwart geld. Dit bedrag zou afkomstig zijn van de toenmalige Adidas-topman Robert Louis-Dreyfus, die het WK wegens commerciële belangen graag naar Duitsland zag gaan.

Volgens *Der Spiegel* moet Beckenbauer van alles op de hoogte zijn geweest. Volgang Niersbach, de huidige baas van de Duitse bond, zat ook in het comité. Het geld van Dreyfus zou met behulp van de Fifa weer zijn teruggesluist naar de inmiddels overleden topman van Adidas. Duitsland kreeg het WK toegewezen en versloeg de grote concurrent Zuid-Afrika met twaalf tegen elf stemmen. Opvallend was dat de Nieuw-Zeelander Charles Dempsey op het laatste moment geen stem besloot uit te brengen.

Dempsey, inmiddels overleden, vertelde onder druk te zijn gezet door ‘hogere Europese machten’. Hij is vaak beschuldigd van omkoping maar nooit veroordeeld. Sepp Blatter, de geschorste Fifa-baas, vertelde jaren later het toch wel verdacht te vinden dat Dempsey opstapte voor-

dat hij zijn stem moest uitbrengen. Beckenbauer wuifde alle verdachtmakingen weg en wist zeker dat Dempsey op Duitsland zou hebben gestemd.

Der Spiegel heeft Beckenbauer, Niersbach en de bewuste Aziatische voetballeden vergeefs om een reactie gevraagd. Beckenbauer en Niersbach willen nog niet reageren. Van de drie Aziaten die nog leven, weigerden er twee alle medewerking. De Zuid-Koreaan Chung Mong-Joon verklaarde dat hij de vragen van zo'n slecht niveau vond dat hij niet wilde antwoorden. De miljardair werd onlangs voor zes jaar geschorst door de ethische commissie van de Fifa omdat hij betrokken zou zijn geweest bij een omkopschandaal dat het WK van 2022 naar Zuid-Korea moest brengen. Chung Mong-Joon wilde Blatter opvolgen als voorzitter van de wereldvoetbalbond. De Duitse voetbalbond publiceerde gisterochtend plotseling wel een eigen onderzoek naar de toewijzing van het WK van 2006. „We hebben geen aanwijzingen gevonden voor wantoestanden. Ook is er geen enkele aanwijzing aangetroffen dat er stemmen van afgevaardigden zijn gekocht”, aldus de DFB.

Luuk de Jong kan vandaag in de thuiswedstrijd van PSV tegen Excelsior zijn rentree maken.

Van onze redactie

EINDHOVEN - Luuk de Jong kan vandaag in de thuiswedstrijd van PSV tegen Excelsior zijn rentree maken. De spits is weer hersteld van een enkelblessure. Coach Phillip Cocu liet gisteren nog in het midden of zijn aanvoerder direct in de basis terugkeert. Maxime Lestienne en Jetro Willems ontbreken nog. Lestienne verloor onlangs zijn moeder en krijgt van PSV de tijd om dat verlies te verwerken. Hij zit vandaag wel op de tribune. Willems kende een lichte terugslag in zijn herstel van een zware knieblessure. De linksback is daardoor nog niet fit genoeg om

De Jong terug bij PSV

minuten te maken, aldus Cocu. „We gaan intern evalueren wanneer hij zijn rentree zal maken”, zei de trainer. „Ik wil daarbij nog niet te ver op de zaken voortuitlopen, maar Wolfsburg-uit komt hoogstwaarschijnlijk nog iets te vroeg voor hem.” Die wedstrijd in de Champions League staat woensdag op het programma.

De coach hoopt dat zijn ploeg een passend vervolg kan geven aan de uitzege op Ajax. „Anders

heeft die zege weinig waarde gehad”, zei Cocu. „Wij moeten zeker in de thuiswedstrijden altijd drie punten pakken.”

Bij Excelsior zal Tom Muylers opnieuw het doel verdedigen. De Belg krijgt de voorkeur boven Filip Kurto, die weer is hersteld van een hersenschudding. „Tom heeft zich de laatste weken nadrukkelijk laten zien en wij belonen hem door hem nu te laten staan”, aldus trainer Fons Groenendijk. Luigi Bruins, Henrico Drost en Stanley Elbers zijn weer hersteld van blessures. Alleen doelman Alessandro Damen kan vanwege een knetsuur nog niet volledig meetrainen.

Strachan blijft bondscoach Schotland

Van onze redactie

GLASGOW - Gordon Strachan blijft bondscoach van de nationale voetbalploeg van Schotland. De oud-voetballer verlengde gisteren zijn contract met twee jaar en moet zijn team nu naar het WK van 2018 in Rusland leiden. De nationale voetbalbond van Schotland houdt vertrouwen in Strachan, die afgelopen week

met zijn ploeg werd uitgeschakeld in het kwalificatietoernooi voor het EK van volgend jaar in Frankrijk. De Schotten eindigden als vierde in de poule, achter Duitsland, Polen en Ierland.

„Het is een hele eer voor me dat ik deze ploeg mag blijven leiden”, stelde Strachan. „Het is teleurstellend dat we niet naar het EK gaan, maar ik heb de steun

Strachan blijft bondscoach van Schotland.

van onze fans als heel bijzonder ervaren.”

Van onze redactie

ZÜRICH - De Fifa heeft gisteren het voltallige bestuur van de Thaise bond geschorst. De wereldvoetbalbond wil dat een zogenoemd normalisatiecomité een nieuwe leiding gaat kiezen.

De ethische commissie van de Fifa schorst vier dagen geleden al de voorzitter van de Thaise bond. Worawi Makudi, tussen

Fifa schorst bestuur Thaise bond

1997 en mei dit jaar lid van het uitvoerend comité van de Fifa, kwam een paar jaar geleden al in opspraak toen de voorzitter van het Engelse comité voor het binnenhalen van het WK 2018 onder anderen hem betichtte van omkoping.

De Thai zou de uitzendrechten hebben geëist van een mogelijke interland in Bangkok tegen Engeland, in ruil voor zijn stem. De Engelsen kregen in december 2010 bij de WK-toewijzing slechts twee stemmen van het hoofdbestuur van de Fi-

fa. Rusland won de verkiezing met dertien stemmen. De geplande oefeninterland tussen Engeland en Thailand ging niet door.

De voorzitter van de Thaise voetbalbond zou ook documenten hebben vervalst voor zijn

herverkiezing in 2013. Een rechtbank in Bangkok gaf hem daarvoor onlangs een voorwaardelijke gevangenisstraf van zestien maanden. Hij verloor begin mei de strijd om het voorzitterschap van de Aziatische federatie AFC van sjeik Salman Bin Ebrahim Al Khalifa uit Bahrein en verdween toen uit het Fifa-bestuur.

MORE ACCESSORIES & COLORS

KitchenAid
FOR THE WAY IT'S MADE.*

Just think of all you could make!

YOU ASKED SO WE EXTENDED IT WITH 1 WEEK 10%* OFF mixers

Citrus Juicer
Pasta Roller
Slicer Shredder
Ice Cream Maker
Sausage Stuffer
Ravioli Maker

FlexiPay
flexible payment plan

*Offer valid until October 19th, 2015

fun miles
us on f Wimcoby

WIMCO
Yudando Bo Tur Dia
Saliña ☎461.1833 • Sta. Maria ☎869.3050 • www.wimco-bv.com

Antilliaans Dagblad

ABCourant NV
Scharloeweg 31
Postbus 725
Willemstad, Curaçao
Tel. (9) 7472200
Fax (9) 7472257
www.antilliaansdagblad.com
algemeen@antilliaansdagblad.com

UITGEVER
Michael Willems

REDACTIE CURAÇAO
redactie@antilliaansdagblad.com
Martha van Bergen
Miranda van Boven
Eva Breukink
José de Bruin
Gijs van den Heuvel
Thulile Makatini (stagiaire)
Loeki Nicolaas
Marilyn Ruwaard (stagiaire)
Kim Sambo
Caroline Slegtenhorst

REDACTIE NEDERLAND
René Zwart
Nico van der Ven (fotograaf)

REDACTIE BONAIRE
ad.bonaire@gmail.com
Patricia Bergwijn

REDACTIE ARUBA
ad.aruba@gmail.com
Marjanne Havelaar

FREELANCE MEDEWERKERS
Agnes van Bergen
Jan Bouman
Eric de Brabander
Ciselle Ecury
Michelle da Costa Gomez
Jan Gulmans
Solange Hendrikse
Julie Hengeveld
Jeroen Heuvel
Bas Jussen
Els Kroon
Anjenie Lachman
Anneke Polak
Jennifer Smit
Wim Rutgers

UITGAAN:
uitgaan@antilliaansdagblad.com

FOTOGRAAF
Jeu Olimpio

OPMAAKSTUDIO
Elvin Espacia
Thalysia Gijsbertha
Brigitte v.d. Winden (coördinator)

ADMINISTRATIE
Jacqueline Maduro (hoofd)
Milusca Evelina
Enith Leito
Regine Janga
Bealin Nepomuceno

ADVERTENTIE-ACQUISITIE
advertentie@antilliaansdagblad.com
Lucy Maduro
Judary Salomé
Sonja Simon-Franco (Commercieel manager)

DISTRIBUTIE
Francis Cijntje (hoofd)

DRUKKERIJ
De Stad NV

ABONNEMENTEN
(Uitsluitend op Curaçao)
Opgave van nieuwe abonnementen kan schriftelijk of telefonisch op werkdagen van 8-17 uur (9) 7472200. Abonnementen gaan uiterlijk drie dagen na betaling in en lopen tot wederopzegging. De betaling geschiedt altijd vooruit.

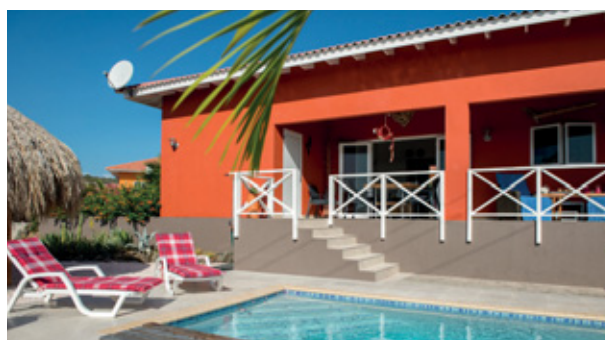
ABONNEMENTSTARIEVEN
(inclusief ob)

Maand	Naf.	25,50
Kwartaal	Naf.	76,50
Halfjaar	Naf.	153,00
Jaar	Naf.	306,00

BEËINDIGING ABONNEMENT
Uitsluitend schriftelijk, 4 weken voor afloop van de abonnementsperiode. Bij voortijdige beëindiging wordt Naf 25,00 administratiekosten in rekening gebracht.

BEZORGING
Bezorgklachten: ma. t/m zaterdag van 8-10 uur, telefoon (9) 7472200.

ADVERTENTIES
Advertenties kunnen tot 12 uur op de dag voor verschijnen worden gereserveerd, advertenties voor de maandageditie opgeven op vrijdag.

Villapark Fontein

Living green

Already 140 villas
and lots sold

Starting at NAf 239,000/US\$ 131,999

Weg naar Soto/Lagun, Curaçao • (+5999) 660 9477/518 8976 • info@villaparkfontein.com

Visit us from Monday - Friday from 9 am - 6 pm
Saturdays and Sundays by appointment only

Fundashon Lechi di Mama Kòrsou

Gezond... voor twee!